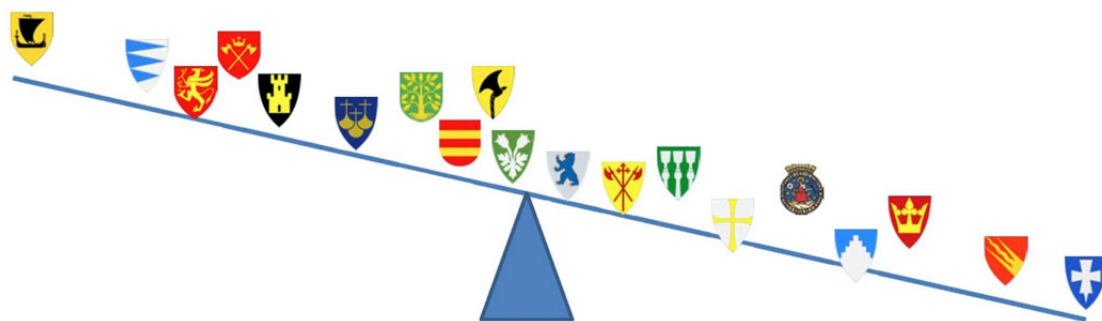

Diskusjonsnotat No. 2013–3

Effekter av endringer i virkemiddelsystemet for norsk jordbruk

Klaus Mittenzwei

Denne versjon: 1. mars 2013

(Vennligst ikke siter uten forfatters tillatelse)

Notater i denne serien er ment for å stimulere til diskusjon. Forfatteren tar gjerne mot synspunkter på innholdet. Tolkninger og konklusjoner i dette notatet står for forfatterens regning.

Kopi av dette diskusjonsnotatet er tilgjengelige på
http://www.nilf.no/publikasjoner/Discussion_Papers/2013/dp-2013-03.pdf

Forord

Dette diskusjonsnotatet beskriver og drøfter kortsiktige og langsiktige effekter av endringer av virkemiddelsystemet for norsk jordbruk med særlig vekt på distriktsprofilen. Utredningen er utført på oppdrag av den partssammensatte arbeidsgruppen «Tydeligere distriktsprofil» og finansiert av Landbruks- og matdepartementet (LMD). Valg av data og analyseverktøy samt utforming av simuleringer er foretatt i dialog mellom NILF, LMD og arbeidsgruppen. Det er likevel arbeidsgruppen som er ansvarlig for valg av data og analyseverktøy samt den endelige utformingen av simuleringene, mens beregninger, vurderinger og konklusjoner er forfatterens ansvar.

Analyseverktøyene omfatter to modeller. Kortsiktige effekter belyses ved hjelp av SLFs produksjonstilskuddsdatabase (PTR) som er utvidet med et opplegg for å beregne direkte tilskudd for hver søker til PTR. For en beskrivelse av de langsiktige effektene er den partielle likevektsmodellen Jordmod benyttet. NILF har hatt det faglige ansvaret for gjennomføring av beregningene og tolkning av modellresultatene.

Arbeidet ble gjennomført av Klaus Mittenzwei (prosjektleder). Agnar Hegrenes, Sjur Spildo Prestegard og Ivar Pettersen (alle NILF), Nils-Øyvind Bergset (LMD) og Jon Løyland (SLF) takkes for å ha lest deler av notatet og kommet med nyttige innspill. En takk rettes også til arbeidsgruppen for gode kommentarer.

Oslo, mars 2013

Ivar Pettersen

Innhold

SAMMENDRAG	1
1 INNLEDNING.....	3
2 FORUTSETNINGER FOR UTREDNINGEN: DATA OG METODE	4
2.1 Data	4
2.2 Metode.....	6
2.2.1 PTR-modellen	6
2.2.2 Jordmod.....	7
2.3 Produksjons-, pris- og velferdseffekter av omfordeling av tilskudd.....	14
3 SIMULERINGER.....	16
4 RESULTATER.....	20
4.1 PTR-modellen	20
4.1.1 Simulering 1: Basisløsning «2009»	20
4.1.2 Simulering 2: «Fjerne struktur» (FStr)	21
4.1.3 Simulering 3: «Fjerne distrikt» (FDis).....	22
4.1.4 Simulering 4: «Fjerne struktur og distrikt» (FStrDis).....	23
4.1.5 Simulering 5: «Driftstilskudd grovfôrdyr» (DriftGrov)	24
4.1.6 Simulering 6: «Melkesoner på distriktstilskudd for kjøtt» (MelkDTk)	25
4.1.7 Simulering 7: «Tydeligere distriktsprofil» (TDP)	26
4.1.8 Simulering 8: «Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 1» (AK-T1)	28
4.1.9 Simulering 9: «Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 2» (AK-T2)	28
4.1.10 Resultater på tvers av simuleringer.....	29
4.2 Jordmod.....	36
5 DRØFTING AV RESULTATENE	42
REFERANSER.....	44
VEDLEGG 1: Regional inndeling	45
VEDLEGG 2: Resultater fra PTR-modellen for regioner «Tydeligere distriktspro- fil»	55

Sammendrag

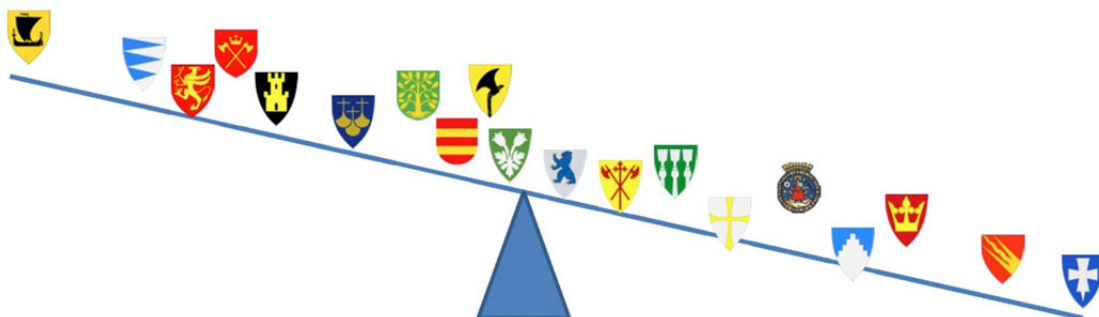
1. Formålet med dette notatet har vært å vurdere kort- og langsiktige effekter av omfordelingen av tilskudd i norsk jordbruk.

2. Dagens struktur- og distriktsprofil berører så godt som alle bønder. To av tre bønder ville fått mindre tilskudd om dagens struktur- og distriktsprofil ble opphevet. En av fem bønder ville fått redusert sine samlede tilskudd med over 25 000 kr.

3. Dagens struktur- og distriktsprofil så vel som en enda tydeligere distriktsprofil kan føre til høyere produksjon, arealbruk og sysselsetting i distriktene, men ikke på nasjonalt nivå. Dette resonnementet forutsetter at det finnes ledig produksjonspotensial, dvs. tilgjengelig (spred-)areal og arbeidskraft, i sentrale strøk.

4. En fjerning av dagens struktur- og distriktsprofil kan føre til redusert kornproduksjon i sentrale strøk, men mindre det åpnes for større strukturendring. Noe av kornarealet vil gå over til grovfôrbasert husdyrproduksjon slik at melk, storfe og sau vil kunne oppleve økt nasjonal produksjon. Dagens struktur- og distriktsprofil synes derfor å støtte opp om kanaliseringspolitikken ved at den fremmer kornproduksjon, men hemmer grovfôrbasert produksjon. Også strukturprofilen alene har en distrikts-effekt.

5. Dagens struktur- og distriktsprofil omfordeler tilskudd fra sentrale strøk til distrikter. Rogaland taper mest tilskudd i forhold til en situasjon uten struktur- og distriktsprofilen, mens Nordland ville tape mest dersom struktur- og distriktsprofilen ble opphevet. Figuren under viser fylkenes plassering på «omfordelingsvippet» basert på de kortsiktige effektene av omfordelingen. Fylker i midten hverken vinner eller taper ved en fjerning av distrikts- og strukturprofilen. Fylkene på høyre side vinner mest, mens fylkene på venstre side taper mest. Den langsiktige effekten av omfordelingen går i samme retning som den kortsiktige effekten: Distriktene vil tape tilskudd, mens sentrale strøk vil få økt tilskudd.

6. Det finnes mange måter å utforme distrikts- og strukturprofilen. I denne utredningen er alle simuleringer basert på budsjettneutralitet. Det betyr at mer tilskudd til distriktene («tydeligere distriktsprofil») krever innsparingen et annet sted. Ved fjerning av strukturprofilen er det forutsatt at omfordeling av tilskudd skjer innenfor samme produksjon og i samme kommune. Ved en fjerning av distriktsprofilen er det også omfordeling innenfor samme produksjon, og det er beregnet nasjonale satser for hver satsgrense.

7. Simuleringene i denne utredningen er begrenset til omfordelingseffekter av budsjettneutrale endringer i budsjettstøtte og omfatter alle ordninger som finansieres over statsbudsjettet inkludert innfrakttilskuddet som finansieres gjennom prisutjev-

ningsordningen, og jordbruksfradraget. Andre viktige virkemidler som potensielt har innvirkning på den geografiske fordelingen av norsk matproduksjon slik som importvernet, de fylkesvise grensene for melkekvoter samt forsynings- og mottakspunkt er ikke vurdert.

8. Resultatene i denne utredningen er basert på to analyseverktøy: (1) PTR-modellen er basert på SLFs produksjonstilskuddsregister og vurderer de kortsiktige effekter av omfordeling av tilskudd. (2) Jordmod som er en sektormodell for norsk jordbruk og belyser de langsiktige effektene av omfordeling. PTR-modellen beregner hvor mye tilskudd en søker ville fått under en alternativ utmåling av tilskudd gitt at søkeren ikke tilpasser seg det nye virkemiddelsystemet. Jordmod beregner nasjonale og regionale effekter på produksjon og faktorinnsats (areal og arbeid) av endringer i virkemiddelbruk etter at søkeren har tilpasset seg det nye virkemiddelsystemet.

1 Innledning

NILF har fått i oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) å utrede effekter av endringer i distrikts- og strukturprofilen i norsk jordbruk.

Bakgrunnen for arbeidet har vært at staten i sitt tilbud til jordbruksforhandlingene i 2012 foreslo å opprette en arbeidsgruppe for å utrede muligheter for en «tydeligere distriktsprofil» i utformingen av virkemidlene i jordbrukspolitikken. Så vel distriktsprofilen som strukturprofilen har vært og et viktig element i norsk jordbrukspolitikk. Det skal støtte opp om den såkalte kanaliseringspolitikken, som forutsetter at kornproduksjon og kraftfôrbasert husdyrproduksjon foregår i sentrale strøk, mens grovfôrbasert husdyrproduksjon fortrinnsvis foregår i distriktene. Struktur- og distriktsprofilen har videre blitt brukt til å utjevne forskjeller i kostnader mellom produksjoner og bruksstørrelser. Dette skjer ved hjelp av høyere tilskuddssatser per enhet for mindre bruk sammenlignet med store bruk og høyere tilskuddssatser per enhet for bruk i distriktene sammenlignet med sentrale strøk.

Det distriktpolitiske elementet i norsk jordbrukspolitikk har i lang tid vært gjenstand for så vel kvalitativ som kvantitativ analyse. Hegrenes med flere (2002) er et eksempel på et nyere arbeid som blant annet benytter sektormodellen Jordmod til å beregne effekter av en fjerning av distriktsprofilen og av en fjerning av den fylkesvise grensen for handel med melkekvoter. I begge simuleringene økte andelen av produksjonen i sentrale strøk. Den nasjonale produksjonen ble opprettholdt eller økt.

I det foreliggende arbeidet er det brukt to analyseverktøy. Det ene er en modell basert på produksjonstilskudsregistrert (PTR) som inneholder antall dyr og areal for alle søkere om produksjonstilskudd. Modellen beregner tilskudd for alle søkerne om PTR basert på dagens regler og alternativ virkemiddelutforming gitt at antall dyr og areal ikke endrer seg. PTR-modellen beregner derfor den kortsiktige effekten av omfordeling av tilskudd. Den andre modellen er den partielle sektormodellen Jordmod som også beregner effekter av alternativ virkemiddelutforming. Siden jordbruket i modellen gis mulighet til å tilpasse alle innsatsfaktorer inkluder arbeid og kapital, gir modellresultatene et uttrykk for de langsiktige effektene av omfordeling av tilskudd.

I neste kapittel redegjøres for data og modeller brukt i analysen. Kapittel 3 beskriver utformingen av simuleringene, mens i kapittel 4 presenteres og oppsummeres resultatene. En drøfting av resultatene foretas i kapittel 5.

2 Forutsetninger for utredningen: Data og metode

2.1 Data

Den viktigste kilden for denne utredningen er produksjonstilskuddsregistrert (PTR) som eies og forvaltes av Statens landbruksforvaltning (SLF). Databasen brukt i denne utredningen inneholder alle søkere om produksjonstilskudd i jordbruket i 2009 (uveid gjennomsnitt av søknadsomgangene 1.7.2009 og 31.12.2009), og den inneholder de viktigste, men ikke alle kodene i PTR (såkalte P-koder). I databasen er det for 2009 45.460 søkere om produksjonstilskudd.¹ Ved eierskifte (det vil si ulike personnumre per søknadsomgang for samme KGB-nummer) er bruket behandlet som sammebruk. Tabell 2.1 viser P-koder brukt i analysen.

Tabell 2.1 P-koder og produksjonsaktiviteter brukt i analysen

P-kode	Produksjonsaktivitet	P-kode	Produksjonsaktivitet
210-213, 220-222	Grovfôr	119	Undyr storfe
237, 244	Oljefrø	120	Melkekyr
230	Poteter	121	Ammekyr
238, 241, 249	Rug	134	Søyer, 1 år og eldre
240, 247	Hvete	136	Lam under 1 år
242	Bygg	140	Melkegeiter
243	Havre	144	Bukker og ungdyr, medr. Kje
245	Erter	155	Avlspurker
250, 251	Grønnsaker i veksthus	157	Antall slaktegriser på telledato
260, 263, 264	Andre grønnsaker	160	Verpehøner over 20 uker
271, 272, 273, 274	Frukt på trær	186	Kyllinger
280, 281	Annen frukt	411	Melkeku på beite
		422	Annen storfe på beite
		445	Geit på beite
		487	Sau på beite
		488	Lam på beite
		410	Melkeku på utmarksbeite
		420	Annen storfe på utmarksbeite
		431	Sau på utmarksbeite
		432	Lam på utmarksbeite
		440	Geit på utmarksbeite

Databasen er koblet til et verktøy² som beregner de viktigste direkte tilskuddene i norsk jordbruk basert på satser og bestemmelser som gjaldt for kalenderåret 2009 for P-kodene og produksjonsaktivitetene vist i tabell 2.1. Tabell 2.2 gir en oversikt over hvilke tilskudd som er med i analysen.

¹ Av disse er det imidlertid 5 søkere som kun har P-koder som ikke er omfattet av tilskuddene i de to analyseverktøyene.

² Teknisk sett er dataene i PTR lastet inn i en fil i programmeringsspråket GAMS og koblet til en fil som beregner direkte tilskudd. Denne filen brukes også i sektormodellen Jordmod.

Tabell 2.2 Tilskudd som er med i analysen

Hovedgrupper av tilskudd	Beløp (mill kr)	Kommentar
Driftstilskudd	972	Satser etter gjeldende regler for utbetaling i 2009 med unntak for samdrifter
Tilskudd til avløser ved fritid og ferie	1 331	Satser etter gjeldende regler for utbetaling i 2009
Tilskudd til beite og utmarksbeite	459	Satser etter gjeldende regler for utbetaling i 2009
Tilskudd til husdyr	2 123	Satser etter gjeldende regler for utbetaling i 2009
Grunn- og distriktstilskudd	1 396	Satser etter gjeldende regler for utbetaling i 2009, forutsatt like (nasjonal) melkeytelse og slaktevekt for alle bruk
Frakttilskudd	674	Satser for 2012 regnet konsistent med utbetalt beløp i 2009. Inkludert 461 mill kr tilskudd til innfrakt av melk finansiert gjennom PU-ordningen.
Areal- og kulturlandskapstilskudd	3 087	Satser etter gjeldende regler for utbetaling i 2009 inkludert avgrensning av støtteberettiget grovfôrareal
Andre tilskudd	2 510	Direkte tilskudd ikke spesifisert over, for eksempel tilskudd til økologisk jordbruk, tilskudd til ull, regionale miljøprogram, LUF-ordningen, inntektsverdi av skattefradrag i jordbruket m.m. Fordelt som flat nasjonalt tilskudd per dyr og daa
Alle tilskudd	12 551	

Tilskuddene er delt inn i åtte hovedgrupper. Noen tilskudd slik som driftstilskudd, tilskudd til avløser, tilskudd til husdyr og areal- og kulturlandskapstilskudd består av kun en ordning og er modellert i henhold til gjeldende satser. Databasen inneholder imidlertid ikke informasjon om samdrift. Det er derfor sett bort fra satsene i driftstilskuddet som gjelder for samdrift. Videre er det tatt hensyn til avgrensning av støtteberettiget grovfôrareal ved for lav husdyrhold. Det innebærer blant annet at bruk med grovfôr, men uten husdyrhold ikke mottar tilskudd. Dette gjelder for 4.683 av søkerne i 2009. Disse står til sammen for i underkant av 8 % av det grovfôrareale det ble søkt tilskudd for. Andre tilskudd slik som tilskudd til beite og utmarksbeite, grunn- og distriktstilskudd samt frakttilskudd består av flere ordninger, men disse er representert med egne satser. Ordningene er slått sammen for å gjøre presentasjonen av resultatene enklere. 'Andre tilskudd' er en samlepost for alle de ordningene som ikke er spesifisert over. Posten inkluderer tilskudd slik som tilskudd til økologisk jordbruk, tilskudd til ull, regionale miljøprogram, LUF-ordningen og inntektsverdien av skattefradrag i jordbruket. Det er viktig å være klar over at inntektsverdien av skattefradrag i jordbruket ikke er et vanlig tilskudd som omfattes av jordbruksforhandlingene. Skattefradraget reduserer statens inntekter og øker bondens inntekt fra jordbruket etter skatt. Den har dermed i prinsippet samme virkning som de tilskuddene som tilstår over jordbruksavtalen. Skattefradragets betydning for inntektene i jordbruket har økt over tid, og det vurderes derfor som viktig at den blir inkludert i denne analysen.

«Andre tilskudd» er fordelt blant søkerne til PTR som et flat nasjonalt tilskudd per dyr og daa. For å kunne fordele beløpet på dyr og areal må det brukes en sammenheng mellom areal og husdyr. I denne utredningen er fordelingen basert på en nøkkel fra forskriften om gjødselvarer mv. av organisk opphav (FOR 2003-07-04 nr 951) som spesifiserer en gjødseldyreenhet per 4 daa fulldyrket jord. Tilskuddet gis til alt areal og til husdyr i forhold til denne nøkkelen slik det er vist i tabell 2.3. Det er åpenbart en forenkling at «andre tilskudd» fordeles som et flat nasjonalt tilskudd per dyr og daa. En viktig årsak er at det mangler informasjon om hvordan viktige tilskudd i denne gruppen slik som LUF-ordningen, regionale miljøprogram og inntektsverdien av skattefradraget i jordbruket er fordelt på de enkelte søkerne om produksjonstilskudd.

Tabell 2.3 Fordelingsnøkkel for 'andre tilskudd'

Produksjonsaktivitet	P-kode	Vekt
Planteproduksjoner (grovfôr, korn, erter og oljefrø, frukt, grønnsaker og bær)	210-213, 220-222, 230, 237-239, 240-245, 247, 249, 250-251, 260, 263, 264, 271-274, 280-281	0,2500
Ungdyr storfe	119	0,3334
Melkeku	120	1,0000
Ammeku	121	0,6667
Sau (v.f.)	134	0,1429
Geit (v.f.)	140	0,1429
Avlspurke	155	0,4000
Slaktegris	157	0,0556
Verpehøne	160	0,0125
Slaktekylling	186	0,000714

I utgangspunktet brukes de satsene og de reglene som gjaldt for kalenderåret 2009, det vil si satser som ble avtalt i jordbruksforhandlingene 2008. Der nest sammenlignes det beregnede tilskuddsbeløpet i forhold til de respektive postene i statsbudsjettet³ (jf tabell 2.2). Satsene justeres ved avvik. Det kan føre til små avvik mellom gjeldende sats og den satsen som nyttes i utredningen. For eksempel er det generelle kulturlandskapstilskuddet på 191 kr per daa endret til 189 kr per daa.⁴

Det er videre viktig å nevne at det er lagt inn at husdyrtilskuddet og avløsertilskuddet er avgrenset til maksimalt 254 000 kr og 61 000 kr, respektive. I tillegg skal samlet produksjonstilskudd avkortes med 3 000 kr (bunnfradrag). Dette bunnfradraget er lagt til husdyrtilskuddet. Det betyr at bruk som har mer enn 3 000 kr i husdyrtilskudd får et trekk på 3 000 kr.

2.2 Metode

I dette kapitlet presenteres PTR-modellen og Jordmod.

2.2.1 PTR-modellen

PTR-modellen beregner effekter av alternative tilskuddssatser og bestemmelser for utmåling av tilskudd. Den er basert på databasen over søkere i produksjonstilskuddsregisteret i 2009. Den illustrerer således hvor mye tilskudd en søker hadde fått basert på søkerens omfang av ulike produksjonsaktiviteter (daa og dyr) i 2009. PTR-modellen beregner effekter av endringer i de økonomiske virkemidlene for et gitt tidspunkt for hver av søkerne i PTR. Siden modellen forutsetter samme omfang dyr og daa, vurderer den de kortsiktige effektene av omfordelingen. Ved å legge sammen tilskudd til søkere for forskjellige regionale nivåer, er det mulig å beregne støtteintensitet for ulike regionale inndelinger. I denne utredningen er det definert åtte indikatorer for fem regionale inndelinger i tillegg til hele landet (jf tabell 2.4). De fem regionale inndelingene er bo- og arbeidsmarkedsregioner (BA-regioner) som er basert på en inndeling laget av NIBR, regioner for distriktspolitisk virkeområder som brukes til å gi distriktsrettet næringsstøt-

³ I utredningen er det for enkelthets skyld brukt OECDs oversikt over tilskudd i norsk jordbruk (PSE-databasen) supplert med innfraktstilskuddet innenfor PU-ordningen som ikke inngår i PSE. Tallene i PSE-databasen er imidlertid sammenfallende med tallene i Stortingsproposisjonen.

⁴ En oversikt over alle satsene brukt i utredningen kan fås ved henvendelse til forfatteren: klaus.mittenzwei@nilf.no.

te, fylker, regioner i sektormodellen Jordmod og en regioninndeling «tydeligere distriktsprofil» som er utarbeidet av SLF.

Tilskudd per ltr melk beregnes ved å legge sammen alle tilskudd som gis til P-koden 120 (melkekyr) og dele denne summen på mengden produsert melk. Dermed sees bort fra at noe av tilskuddet til melkekyr også går til produksjon av storfekjøtt. Tilskudd til storfekjøtt er derimot beregnet ved hjelp av tilskudd som går til P-koden 119 (ungdyr av storfe), som omfatter størsteparten av produksjon av storfekjøtt. For svinekjøtt er det kun tatt med tilskudd til slaktegriser (P-kode 157), mens tilskudd til purker (P-kode 155) er utelatt. Dette for enklere å kunne tolke resultatene på tvers av regionale nivåer.

Tabell 2.4 Indikatorer i PTR-modellen

Navn	Enhet	Omfang aktiviteter
Areal	kr per daa jordbruksareal	Alle P-koder
Korn	kr per 100 kg korn	238, 240, 242, 243
Melk	kr per ltr kumelk	120
Storfe	kr per kg storfekjøtt	119
Sau	kr per kg sauekjøtt	134
Gris	kr per kg svinekjøtt	157
Egg	kr per kg egg	160
PI ³⁾	kr per kr produksjonsinntekt i jordbruket	Alle P-koder

Regional inndeling		
BA-sentralitet	5 soner	
Distriktpolitisk virkeområde	4 soner	
Fylker ¹⁾	18 soner	
Jordmod	32 soner	
«Tydeligere distriktsprofil»	48 soner	

1) Oslo og Akershus er slått sammen til ett fylke

2) Produksjonsinntekt. I motsetning til BFJs totalalkyle (BFJ div) som omfatter hele jordbruket, er produksjonsinntekter i denne utredningen begrenset til korn, oljefrø, poteter, andre planteproduksjoner, hagebruk, melk, kjøtt og egg. Den mangler dermed ull, pelsdyr og andre husdyrproduksjoner, og utgjør omtrent 75 prosent av jordbrukets beregnede produksjonsinntekter i Totalkalkylen.

2.2.2 Jordmod⁵

Jordmod er en partiell likevektsmodell for det norske jordbruket som omfatter de viktigste jordbruksproduktene⁶. En typisk simulering i modellen foregår ved å endre modellens eksogene rammebetingelser, for eksempel tilskudd eller verdensmarkedspriser. Modellen vil da beregne likevektspriser og -mengder ut fra tilbud, etterspørsel samt økonomiske og politiske rammevilkår for øvrig. Disse prisene og mengdene sammenlignes så med priser og mengder i en situasjon uten endring i eksogene rammebetingelser (også kalt 'basisløsning'). Avviket situasjonen med endring og situasjonen uten endring tolkes som den effekten endringen har for sektoren.

Modellen sier ikke noe om prosessen fra en likevekt til en annen likevekt. Modellen tar heller ikke utgangspunkt i eksisterende struktur i primærjordbruket eller foredlingsindustrien. Istedenfor forutsetter den fullstendig mobilitet til og fra jordbrukssektoren av både arbeidskraft og kapital. Modellen tolkes derfor som en langsiktig modell. Modellen egner seg spesielt til å studere sammenhenger mellom anvendelse av ulike virkemid-

⁵ Dette kapitlet er basert på Mittenzwei og Gaasland (2008).

⁶ Kumelk og melkeprodukter (bl.a. konsummelk som er et aggregat av flytende melk og melkeprodukter basert på flytende melk (for eksempel yoghurt), ost og smør), storfekjøtt, svinekjøtt, sauekjøtt, fjørfekjøtt, egg, poteter, matkorn (dvs. hvete) og fôrkorn (dvs. bygg og havre).

ler og aktivitetsnivået til den norske jordbrukssektoren. Når Jordmod brukes til å belyse slike sammenhenger, er det først og fremst de kvalitative resultatene man bør legge vekt på.

Verdensmarkedsprisene er eksogene variable i modellen. Det betyr at innenlandske produsenter og forbrukere ikke kan påvirke prisene på verdensmarkedet gjennom egen adferd.

Det antas i Jordmod at næringsdrivende maksimerer profitt, og at de ikke har preferanser for bestemte driftsformer eller produksjoner. Denne forutsetningen kan føre til at selv små endringer i relativ lønnsomhet mellom produksjoner og regioner, leder til forholdsvis store endringer i den regionale fordelingen av produksjon og faktorinnsats. Det forutsettes at brukerne ikke kan påvirke prisene i markedene for innsatsfaktorer, herunder arbeidskraft, kapital og areal. For areal er det lagt inn et krav til en minimumsavkastning opp til 150 kr pr daa. Dersom lønnsomheten på brukene i en region overstiger denne avkastningen vil modellen beregne en grunnrente som kommer i tillegg til minimumsavkastningen. Prisene på arbeidskraft og kapital bestemmes utenfor modellen. Dette impliserer for eksempel at arbeidskraft som ikke får tilfredsstilt et gitt krav til arbeidsvederlag, trekker seg ut av jordbruket. På samme måte forutsettes at kapital som ikke oppnår en gitt forrentning i jordbruket forlater sektoren.

Det totale tilbudet av jordbruksprodukter består av innenlandsk produksjon og import. Innenlandsk produksjon og import forutsettes å være perfekte substitutter, det vil si det er ikke lagt inn en prispreferanse for norske varer.

Innenlandsk produksjon fremkommer i ulike produksjonsprosesser eller driftsformer. Primærjordbruket er representert gjennom i alt 15 ulike driftsformer.⁷ Det empiriske grunnlag for driftsformene er basert på NILFs driftsgranskinger (NILF div.) og Totalkalkylen for jordbruket (BFJ div.). For produksjonsomfang som ikke er vanlig i norsk jordbruk i dag, er dette materialet supplert med utenlandske tall. Totalt er variasjoner i driftsformer, produksjonsskala og geografisk lokalisering representert ved mer enn 760 modellbruk. Kostnadene varierer som regel med avlingsnivået, men er ellers ikke differensiert etter regioner. I den grad det eksisterer regionale kostnadsforskjeller utover avlingsnivå (for eksempel på grunn av et regionalt arbeidsmarked eller naturlige forhold), kan det føre til at lønnsomheten i distriktene overvurderes, mens lønnsomheten i sentrale strøk undervurderes.

Innenlandsk produksjon finner til en hver tid sted på de brukene som er mest lønnsomme målt per daa jordbruksareal under de gitte rammevilkårene. Forholdet mellom produsert mengde og mengde innsatsfaktorer er som regel uavhengig av bruksstørrelsen, men det er noen viktige unntak. For arbeid og kapital er det spesifisert fysiske stordriftsfordeler som varierer med type produksjon. Det empiriske grunnlaget for stordriftsfordelene er tatt fra NILFs driftsgranskinger. For bruksstørrelser som overstiger dagens norske nivå er stordriftsfordelene tilpasset med bakgrunn i danske, svenske og tyske data. Siden stordriftsulempen ikke er modellert eksplisitt, må det settes en absolutt maksimal bruksstørrelse for å unngå at brukene blir for store, det vil si at brukene er på et nivå der stordriftsulempene overstiger stordriftsfordelene. Den maksimale bruksstørrelsen er en del av modellens eksogene forutsetninger. Samtidig som det fastsettes en øvre grense for bruksstørrelse, settes det også en nedre grense for bruksstørrelse. Det har å gjøre med modellens tekniske implementering og sørger for at bruksstørrelsen ikke blir urimelig liten. Modellen tar i mindre grad hensyn til om de naturgitte forutset-

⁷ Rene melkebruk, melkebruk med storfeslakt, geitebruk, bruk med storfeslakt, ammekyrsbruk, bruk med sau basert på innmarksbeite, bruk med sau basert på utmark, potetbruk, kornbruk, svinebruk i kombinert produksjon (purker og slaktegriser) med og uten kornproduksjon i tillegg, bruk med verpehøner med og uten kornproduksjon i tillegg, bruk med slaktekyllinger og kornproduksjon.

ningene for større bruk er til stede siden den maksimale bruksstørrelsen gjelder for landet under ett.

I melkeproduksjon er ytelsen basert på kombinasjonen av grovfôr og kraftfôr (Flaten 2001) og avlingen i korn- og grasproduksjonen er avhengig av nitrogengjødsling. På denne måten kan brukene reagere på endringer i eksogene rammebetingelser (for eksempel priser og tilskudd) ved å endre driftsmåten. Et pristilskudd i melkeproduksjonen vil derfor virke noe annerledes enn en støtte pr daa areal eller pr melkeku. For de andre produksjonene spiller det derimot liten rolle om støtten gis som produksjonsavhengige eller produksjonsuavhengige tilskudd.

Næringsmiddelindustrien er i Jordmod modellert på førstehåndsomsetningsnivå (for eksempel slakting i kjøttforedlingen). Foredlingsmarginene for meieriprodukter og kjøttvarer beregnes ut fra primærproduksjon, dens geografiske fordeling samt antall og størrelse av foredlingsbedrifter. Det er egne moduler i Jordmod som minimerer foredlingskostnadene ut fra produksjonsmengden, stordriftsfordeler på industrileddet samt transportkostnader mellom gårdsbruk og foredlingsbedrift. Foredlingsmarginene for produkter utenom meieriprodukter og kjøttvarer holdes uendret i alle simuleringer.

Markedene for førstehåndsomsetning er modellert ved frikonkurranse. Det forutsettes med andre ord perfekte markeder og fri prisdannelse. Noen avgifter og tilskudd, slik som omsetningsavgiften og prisutjevningsordningen i meierisektoren er modellert inn i modellen.

Landet er delt inn i 32 produksjonsregioner som hver har begrenset tilgang på areal. Inndelingen er gjort for å ta hensyn til topografiske og klimatiske forskjeller som eksisterer mellom landsdelene. Regioninndelingen bygger på kommuner som minste enhet og følger fylkesgrenser, soner for areal- og kulturlandskapstilskudd samt de agronomiske sonene som brukes i NILFs driftsgranskinger. På denne måten kan resultater i Jordmod aggregeres opp til disse tre regionale inndelingene.⁸

Den totale etterspørselen etter sluttprodukter består av innenlandsk konsum og eksport. Eksport av sluttprodukter skjer til verdensmarkedspriser, mens innenlandsk etterspørsel er representert ved lineære etterspørselsfunksjoner.

Modellen finner fram til en likevektsløsning ved å maksimere summen av produsent- og konsumentoverskudd. Grovt sett er konsumentoverskudd definert som verdidifferansen mellom konsumentenes maksimale betalingsvillighet for jordbruksprodukter og de faktiske utleggene. Generelt øker konsumentoverskuddet med fallende priser (reduksjon i faktiske utlegg) og økt forbruk (høyere verdi ved samme prisdifferanse). Produsentoverskudd er grovt sett vederlaget til de produksjonsfaktorene som ikke inngår i kostnadsfunksjonen. Siden modellen forutsetter full avlønning av alle (variable og faste) produksjonsfaktorene vil produsentoverskuddet i de fleste tilfeller være lite. Modellen genererer et produsentoverskudd dersom inntektene på et gitt bruk er høyere enn de samlede kostnadene. I dette tilfellet vises produsentoverskuddet i form av høyere arealpriser eller priser for melkekvote. Summen av produsent- og konsumentoverskuddet fratrullet budsjettstøtte kalles for «samfunnsøkonomisk overskudd» og er et mål for velferdsnivået. Det er viktig å poengtere at velferdsnivået gjelder kun de produkter som omfattes av modellen. Velferdsnivået omfatter heller ikke verdien av de kollektive godene som jordbruket antas å produsere (som for eksempel kulturlandskap, matvareberedskap og levende bygder).

De viktigste endogene variablene i Jordmod er produserte mengder, innenlandsk konsum, import og eksport, priser, sysselsetting, arealbruk, kapitalinnsats, støtten til jordbruket⁹ og det samfunnsøkonomiske overskuddet.

⁸Det vil undersøkes nærmere hvorvidt regionsinndelingen i Jordmod tillater også aggregering i forhold til BA-sentralitet og distriktspolitisk virkemiddelområde.

⁹ Modellen inneholder de viktigste støtteordninger som prisstøtte (grunntilskudd, distrikts-tilskudd og markedsordningen for korn), direkte støtteordninger (for eksempel areal- og kultur-

Støtten til jordbruket kan deles inn i budsjettstøtte og «reell skjermingsstøtte».¹⁰ Budsjettstøtten består av overføringer til jordbruket over statsbudsjettet. Den «reelle skjermingsstøtten» betales av de innenlandske konsumentene i form av norske priser på jordbruksvarer som er høyere enn hva de ville ha vært ved fri import. Det samfunnsøkonomiske overskuddet er definert som summen av produsent- og konsumentoverskuddet med fradrag av netto overføringer til jordbrukssektoren. Jordmod er som tidligere nevnt en langsiktig likevektsmodell, og den beregnede likevekten må antas å ligge en del år fram i tid. I denne utredningen har vi likevel valgt å bruke modellens basisår 2009 som referansepunkt for modellkjøringene. Resultatene tolkes da slik at resultatene gjenspeiler en situasjon der jordbruket uforstyrret har hatt mulighet til å tilpasse seg en alternativ politisk virkelighet (dvs. alternativ utforming av virkemiddelsystemet) med øvrige rammebetingelser som i 2009. Resultatene av modellkjøringene sammenlignes da med modellens beskrivelse av den observerte situasjonen i 2009.

Jordmod er formulert slik at det kan legges restriksjoner på aktivitetsnivået i jordbruket, dvs. det er mulig å «tvinge» modellen til å opprettholde en viss produksjonsmengde (om ønskelig regionalt fordelt) eller en viss mengde areal eller et visst antall årsverk. I slike tilfeller beregner modellen en såkalt «skyggepris» knyttet til restriksjonen. Denne skyggeprisen tolkes som et tilskudd jordbruket må få dersom nivået av restriksjonen skal kunne overholdes.

Resultatene fra Jordmod må tolkes i lys av de svakheter og begrensninger som kjennetegner modellen. Som nevnt over er det sterke begrensninger på modellbrukens mulighet til å substituere mellom innsatsfaktorer. Beregninger av modellbrukens faktorbruk og kostnadsnivå er gjort med utgangspunkt i økonometriske analyser på NILFs driftsgranskinger. Siden dette materialet gjenspeiler dagens situasjon i Norge med stor utstrekning av småskala-bruk, blir datagrunnlaget for storskala-drift nødvendigvis noe mangelfullt. Følgelig får vi et omfattende ekstrapoleringsproblem når vi anvender våre økonometriske beregninger til å anslå faktorbruk og kostnadsnivå for bruk som drives med produksjonsskala utenfor vårt observasjonsmateriale. En del av usikkerheten blir redusert ved at vi har anvendt observasjoner gjort i Danmark og Tyskland av bruk som produserer med relativt stor skala.

Jordmod forutsetter samme intensitet (dvs. forholdet mellom innsatsfaktorer og produksjon) i alle scenarier med unntak av avlingsnivå i korn- og grasproduksjon samt melkeytelse. Dette kan implisere en undervurdering av den enkelte bondes tilpasningsmuligheter. I virkeligheten vil bonden kunne tilpasse sin faktorinnsats ved endrede produsentpriser.

Ekstrapoleringsproblemet kombinert med begrensningene og svakhetene kommentert ovenfor, tilsier at modellens resultater kan forventes å være mer ytterliggående enn den tilpasningen som vil skje i virkeligheten. Derfor bør resultatene tolkes med forsiktighet. Enhver modell er en forenkling av en kompleks heterogen virkelighet, og Jordmod er ikke noe unntak i så måte. Modellens styrke ligger i dens evne til å belyse grunnleggende sammenhenger i jordbruket mellom ulike virkemidler og aktivitetsnivået og i slike analyser er det de kvalitative resultatene som står i sentrum.

landskapstillegget, produksjonstillegg husdyr og driftstilskott melkeproduksjon) og velferdsordninger (refusjon av utgifter til avløser for ferie og fritid).

¹⁰ Det er viktig å være klar over forskjellen i «beregnet skjermingsstøtte» og «reell skjermingsstøtte». «Beregnet skjermingsstøtte» brukes i WTO-sammenheng og inngår i beregningen av AMS. «Beregnet skjermingsstøtte» er definert som prisdifferansen mellom *norske målpriser* og et *fast sett av verdensmarkedspriser* (for referanseperioden 1986–88) multiplisert med produksjonsmengden. Med «reell skjermingsstøtte» menes den reelle verdien av skjermingen definert som prisdifferansen mellom *faktisk norsk pris* og *faktisk verdensmarkedspris* multiplisert med produksjonsmengden.

Modellen er kalibrert til basisåret «2009», som er definert som et uveid gjennomsnitt for årene 2008-2010 med satser for tilskudd gjeldende kalenderåret 2009. Modellens egenskaper beskrevet over medfører at Jordmod ikke «treffer» verdiene i basisåret, men at det vil være avvik mellom modellens beskrivelse av «2009» og den observerte situasjonen når det gjelder omfang av aktiviteter (dyr og daa), produserte mengder, omfang av innsatsfaktorer og priser. Usikkerheten ved parameterverdiene i modellen, gir grunnlag for å justere disse med sikte på å oppnå større overenstemmelse mellom modellen og virkeligheten. Viktige parametere som brukes til å justere modellen er alternativkostnaden til arbeidskraft, mengde arbeid, mengde kapital og foredlingskostnadene i første-håndsomsetning. Jordmod har imidlertid ingen mekanisme som automatisk kalibrerer modellen mot observert virkelighet. Slike mekanismer finnes, men de er ikke implementert i modellen p.t. Siden modellen uten slike mekanismer *ikke* skal reflektere den observerte virkeligheten, må det utøves skjønn i spørsmålet hvor langt en skal gå i å tilpasse resultatene mot observert virkelighet.

I denne analysen er basisløsningen kalibrert særlig med tanke på å oppnå omtrent samme nasjonale produserte mengder og omfang av dyr og daa som i observert virkelighet. Av den grunn er det også satt et tak på kraftfôrkrevende husdyrproduksjoner (gris, fjørfe, egg) tilsvarende dobbel mengde i «2009». Dette er gjort for å forhindre at kraftfôrkrevende produksjon blir lokalisert kun få steder i landet. Det er videre tillatt at tilgjengelig jordbruksareal per region kan være opptil 5 % høyere enn det som er observert i gjennomsnittet for årene 2008-2010. Det er to grunner til dette. For det første trenger modellen en viss fleksibilitet for å finne en løsning av optimeringsproblemet. For det andre er potensialet for dyrkbar jord høyere enn det jordbruksarealet som er i drift i dag. Nydyrking er imidlertid kostnadsintensiv, og modellen skiller ikke hvorvidt areal er nydyrket eller ikke.

Tabell 2.5 sammenligner Jordmod og Budsjettmemnda for jordbruket når det gjelder totalalkylen, mens tabell 2.6 sammenligner omfang av dyr og daa i Jordmod med produksjonstilskuddsregistret.

Samlet sett er både inntekter og kostnader noe lavere enn i virkeligheten, samtidig som tilskuddene er noe høyere. På inntektssiden skyldes forskjellene noe lavere priser, mens mengdene stemmer godt overens med virkeligheten. På kostnadssiden er kraftfôrkostnadene og kapitalkostnadene noe lavere. Det samme gjelder arbeidsinnsatsen.

Satsene for tilskuddene er tatt fra PTR-modellen for å gi et bedre sammenligningsgrunnlag med simuleringene. Dette innebærer blant annet at grunn- og distriktstilskuddene gis som tilskudd per dyr istedenfor som tilskudd per produsert mengde.

Tabell 2.6 viser at totalarealet er rimelig bra fordelt mellom landsdelene i modellen siden omtrent alt tilgjengelig areal må tas i bruk for å produsere de observerte mengdene. Når det gjelder planteproduksjon er det godt samsvar, både i forhold til nasjonal produksjon og regional fordeling. Et unntak er hagebruk som er en veldig heterogen produksjonsgren som modellen har vanskelig med å gjengi. Når det gjelder melkekyr er den geografiske fordelingen av produksjonen i stor grad bestemt av melkekvotene. De kraftfôrkrevende produksjonene hvitt kjøtt og egg er mindre arealavhengige og derfor kan små forskjeller i lønnsomhet være svært følsomme for hvor denne produksjonen lokaliseres. Relasjonen til areal ivaretas gjennom krav til spredeareal, men denne overholdes kun innenfor en region og ikke på selve bruket da kraftfôrkrevende produksjoner er definert uten areal i modellen. For å dempe sentraliseringen ved de kraftfôrkrevende produksjoner noe, er det satt som krav at produksjonens omfang ikke kan overstige det dobbelte av omfanget i virkeligheten.

Tabell 2.5 Sammenligning av totalkalkylen for basisløsningen «2009» i Jordmod og i Budsjett-nemnda for jordbruket (verdier i mill kr, mengder i mill kg og priser i kr per kg)

	Jordmod			Totalkalkylen		
	Verdi	Mengde	Pris	Verdi	Mengde	Pris
<i>Overskudd</i>	6 540			4 736		
<i>Inntekter</i>	20 335			20 919		
Korn, oljefrø	2 560	1 252	2.05	2 532	1 215	2.08
Poteter	605	287	2.11	599	270	2.22
Hagebruk	2 004	126	15.87	1 996	187	10.70
Kumelk	6 251	1 535	4.07	6 355	1 515	4.19
Geitmelk	72	21	3.38	86	21	4.18
Storfe	2 905	82	35.29	3 314	85	39.03
Sau/Geit	833	23	35.81	904	24	37.22
Gris	2 846	121	23.48	2 957	125	23.65
Fjørfe	1 493	83	17.92	1 400	83	16.91
Egg	739	56	13.08	775	58	13.30
<i>Kostnader</i>	27 035			28 735		
Kraftfôr, såkorn	5 985	1 652	3.62	6 313	1 787	3.53
Plantevern	267	267	1.00	298	298	1.00
Handelsgjødsel, kalk	858	568	1.51	1 033	315	3.28
Veterinær, inseminering	866	866	1.00	833	833	1.00
Vedlikehold	1 797	1 797	1.00	1 781	1 781	1.00
Avskrivninger	4 858	6 377	0.76	6 423	6 423	1.00
Energi	2 244	2 244	1.00	2 469	2 469	1.00
Renter	1 927	54 742	0.04	885	44 970	0.02
Arbeid	6 471	49	133.34	6 886	57	120.18
Andre kostnader	1 761	1 761	1.00	1 813	1 813	1.00
<i>Tilskudd</i>	13 239			12 551		
Driftstilskudd	853			972		
Avløsertilskudd	1 192			1 331		
Tilskudd til beite og utmarksbeite	223			459		
Husdyrtilskudd	2 348			2 123		
Grunn- og distriktstilskudd	1 811			1 396		
Frakttilskudd ¹⁾	941			674		
Areal- og kulturlandskapstilskudd	3 152			3 087		
Andre tilskudd	2 719			2 510		

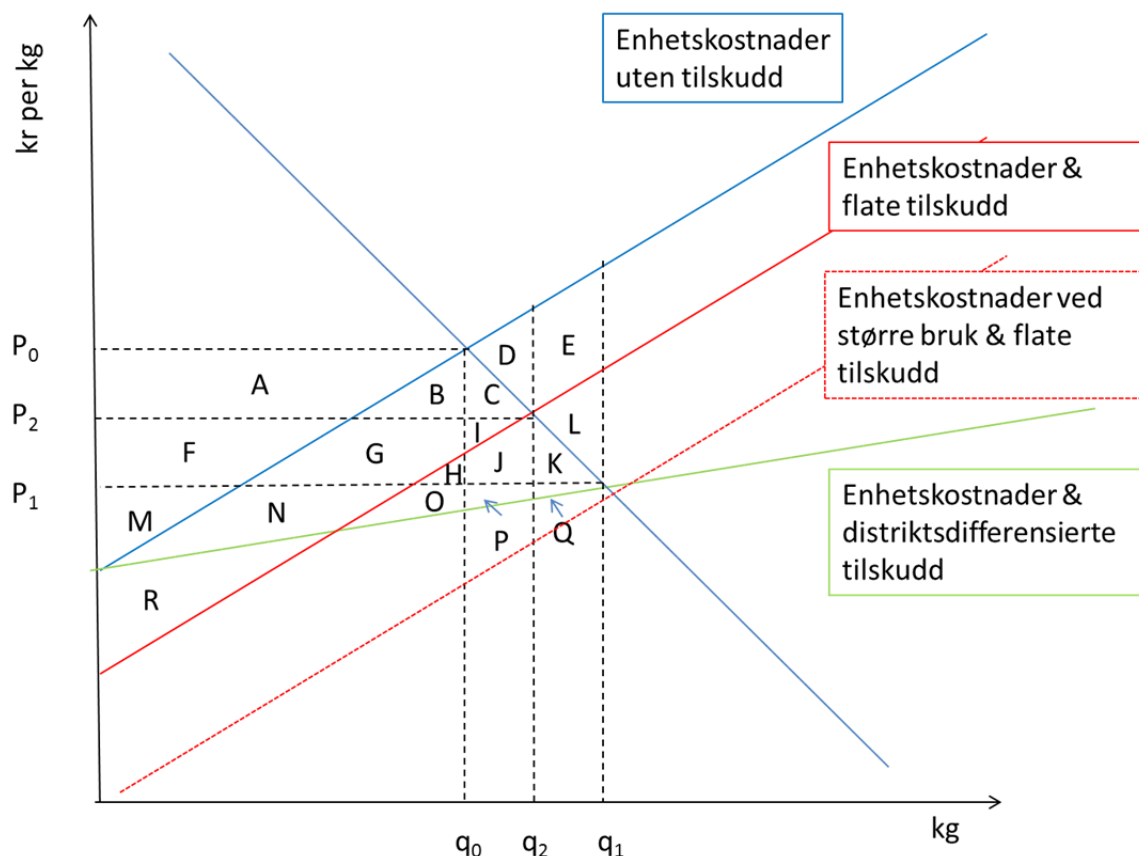
Tabell 2.6 Omfang av dyr og daa for hele landet og landsdeler¹⁾ i basisløsningen 2009 i Jordmod og i PTR (1 000 daa, 1 000 dyr unntatt fjørfe i mill dyr)

	Jordmod						Produksjonstilleggsregister					
	Landet	Øst	Sør	Vest	Midt	Nord	Landet	Øst	Sør	Vest	Midt	Nord
Totalareal	10 014	4 471	1 539	899	2 141	965	10 022	4 738	1 312	849	2 192	931
Korn, oljefrø	3 122	2 495	130	0	498	0	3 107	2 551	52	1	499	5
Poteter	137	100	15	-	19	4	137	99	13	1	18	7
Hagebruk	44	24	9	6	5	0	116	78	13	15	9	1
Grovfôr	6 711	1 852	1 386	893	1 620	961	6 661	2 011	1 234	832	1 666	919
-fulldyrket	4 548	1 295	817	330	1 367	739	4 918	1 594	712	479	1 386	748
-overflatedyrket	414	126	77	145	38	28	217	53	30	74	37	24
-innmarksbeite	1 750	431	492	418	215	194	1 526	364	492	280	243	146
Melkekyr	262	62	59	33	79	30	243	63	51	29	75	25
Ammekyr	43	28	9	-	6	-	64	30	10	4	13	6
Ungdyr storfe	591	172	136	58	167	58	595	176	125	59	176	59
Purker	55	9	33	2	5	6	57	24	15	2	12	3
Slaktegriser	1 457	231	886	51	127	163	1 503	646	405	51	319	81
Søyer	975	396	168	87	176	148	1 031	256	252	189	167	167
Melkegeiter	44	9	4	12	6	14	43	10	2	11	6	13
Verpehøner	3	2	-	0	1	0	3	1	1	0	1	0
Slaktekyllinger	67	58	4	4	1	-	67	30	11	2	24	0

1) Øst: Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus, Hedmark, Oppland og Buskerud; Sør: Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland; Vest: Hordaland og Sogn og Fjordane; Midt: Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag; Nord: Nordland, Troms og Finnmark

2.3 Produksjons-, pris- og velferdseffekter av omfordeling av tilskudd

I det følgende gis en kort prinsipiell betraktning omkring generelle produksjons-, pris- og velferdseffekter en kan vente av de typer omfordelinger som er gjennomført i denne utredningen.

Figur 2.1 Effekter av omfordeling av tilskudd

I figur 2.1 vises tilbud og etterspørsel i et marked for et jordbruksprodukt. Tilbudet er gitt ved produsentenes grensekostnadene som øker med produsert mengde, for eksempel fordi mindre gunstige arealer må tas i bruk når produksjonen øker. Etterspørsel er gitt ved forbrukernes marginale betalingsvillighet for produktet. Uten tilskudd gjelder den blå tilbudskurven og likevektsprisen og –mengden er gitt ved p_0 og x_0 . Distriktsdifferensierte tilskudd fører til at produsentene samlet produserer mer av varen (q_1) til en lavere pris (p_1). Samtidig utlignes forskjeller i kostnadene slik at tilbudskurven blir flatere. Produsenter i regioner med gode forhold får lavere tilskudd per produsert enhet, mens produsentene i regioner med mindre gunstige forhold får høyere tilskudd per enhet. Provenynøytral omfordeling fra distriktsdifferensierte tilskudd til flate tilskudd er skissert i figuren som overgang fra den grønne tilbudskurven til den røde tilbudskurven. Alle produsenter får samme tilskudd per produsert enhet slik at den røde tilbudskurven går parallell med den blå tilbudskurven uten tilskudd. Omfordelingen fører da til at produsenter i regioner med gode forhold får mer tilskudd per enhet, mens produsenter i regioner med ugunstige forhold får lavere tilskudd. Produsenter som ligger omtrent på gjennomsnittet blir lite berørt av omfordelingen.

I Jordmod består produsentenes velferdseffekt av omfordeling av tilskudd av to elementer: grunnrente og tilskudd. Grunnrenten er representert som arealet mellom likevektsprisen og tilbudsfunksjonen og angir differansen mellom markedsinntektene og kostnadene. I Jordmod inneholder kostnadsfunksjonen alle kostnader, også arbeid og kapital. Tabell 2.7 viser produsentoverskuddet for tre av de fire tilbudsfunksjonene i figur 2.1.

Tabell 2.7 Velferdseffekter av omfordeling av tilskudd

	Grunnrente	Tilskudd	Produsentoverskudd
Uten tilskudd	$A+F+M$		$A+F+M$
Distriktsdifferensierte tilskudd	$M+N+O+P+Q$	$N+O+P+Q+G+I+H+J$ $+K+B+C+D+E+L$	$M+N+O+P+Q+N+O+P+Q+$ $G+I+H+J+K+B+C+D+E+L$
Flate tilskudd	$F+G+I+M+N+R$	$R+N+G+I+B+C+D+E$	$F+G+I+M+N+R+R+N+G+I$ $+B+C+D+E$

For at omfordelingen fra flate tilskudd til distriktsdifferensierte tilskudd skal kunne gjennomføres uten endringer i de samlede tilskuddene, må $O+P+Q+H+J+K+L$ være lik R . Det vil si at tilskuddene produsentene i gunstige områder taper må være lik summen av tilskudd som produsentene i mindre gunstige regioner vinner. Under samme forhold ellers, vil distriktsdifferensierte tilskudd føre til høyere produksjon samlet sett sammenlignet med et system med flate tilskudd. Årsaken er at tilskuddet er mer målrettet. Brukene i gunstige områder «trenger» ikke samme tilskuddssats som brukene i mindre gunstige områder. I figuren er dette eksemplifisert ved arealet R . Dette tilskuddet øker grunnrenten til disse produsentene uten at de av den grunn produserer mer. Derimot er det noen «marginale» produsenter (i figuren mellom q_2 og q_1) som på grunn av de distriktsdifferensierte tilskuddene får en positiv lønnsomhet og begynner å produsere.

Antar en at brukene vil utnytte stordriftsfordeler ved en utflating av tilskuddssystemet (særlig dersom strukturprofilen fjernes, noe som er utelatt i figuren), vil enhetskostnadene reduseres og produksjonen øke (den røde stiplede tilbudskurven). Hvorvidt produksjonsøkningen vil være større sammenlignet med mindre bruk og distriktsprofil (den grønne tilbudskurven) avhenger blant annet av størrelsen av stordriftsfordelene.

Tabell 2.7 er begrenset til produsentoverskudd. I en samfunnsøkonomisk analyse ville en tatt med konsumentoverskudd også. Konsumentoverskuddet tilsvarer arealet nedenfor etterspørselsfunksjonen og overfor likevektsprisen.

3 Simuleringer

I denne utredningen er det definert i alt ni simuleringer, hvorav den første simuleringen gjelder basisløsningen for «2009». De andre åtte simuleringene kan deles i to grupper: Den ene gruppen (simuleringer 2 til 4) består av tre simuleringer som belyser effektene av dagens struktur- og distriktsprofil. Den andre gruppen (simuleringer 5 til 9) består av fem simuleringer som er utformet av arbeidsgruppen. Alle simuleringer sammenlignes med simulering 1 som er basisløsningen for «2009». Simuleringens kortnavn er angitt i parentes ved presentasjon av resultatene. Det er videre viktig å nevne at maksimale støttebeløp og bunnfradrag er holdt uendret i alle simuleringene.

Simulering 1: Basisløsning 2009 med dagens virkemiddelsystem («2009»)

Gruppe 1: Effekter av dagens struktur- og distriktsprofil

Simulering 2: Fjerne struktur (FStr)

Fjerning av strukturprofil. Kun distriktsprofilen beholdes. Støttesatsene for tilskudd med strukturprofil beregnes ved å legge sammen beløpene for hvert av disse tilskuddene for hver produksjonsaktivitet (dvs. P-kode) på alle bruk i en kommune og så fordele dette beløpet likt på omfanget av de respektive produksjonsaktivitetene. For hver produksjonsaktivitet vil da sum tilskudd forbli uendret innenfor samme kommune, men støtte per bruk innenfor samme kommune vil kunne endres. Satsene for tilskudd uten strukturprofil forblir uendret.

Simulering 3: Fjerne distrikt (FDis)

Fjerning av distriktsprofil. Kun strukturprofil beholdes. Støttesatsene for tilskudd med distriktsprofil og strukturprofil beregnes ved å legge sammen tilskudd for hver satsgrense og aktivitet for alle bruk i Norge og fordele denne summen lik på omfanget av de respektive satsgrensene og aktivitetene. Det betyr at det beregnes én nasjonal sats per trinn og aktivitet. Det vil kunne gi endringer i støtte for bruk innenfor et geografisk område siden tilskuddene med strukturprofil også har en distriktsprofil og bruk mellom geografiske områder. For tilskudd med distriktsprofil, men ingen strukturprofil beregnes én nasjonal sats per aktivitet. Satsene for tilskudd uten distriktsprofil og uten distriktsprofil forblir uendret.

Simulering 4: Fjerne struktur og distrikt (FStrDis)

Fjerning av både struktur- og distriktsprofil. For hvert tilskudd og hver produksjonsaktivitet beregnes det en flat nasjonal støttesats ved å legge sammen tilskuddsbeløp for alle satsgrenser og soner over hele landet. Det innebærer at den totale støtten per produksjonsaktivitet holdes uendret for landet som helhet, men det vil skje omfordeling av støtte mellom bruk på tvers av geografiske områder.

Gruppe 2: Gruppens forslag til omfordeling

Simulering 5: Driftstilskudd grovfôrdyr (DriftGrov)

I denne simuleringen innføres et driftstilskudd til bruk med sau. Videre innføres en sterkere differensiering av satsene for driftstilskuddet ved hjelp av soneinndelingen for distriktstilskudd melk (10 soner). Alle andre tilskudd forblir uendret. Driftstilskuddet for

sau finansieres i sin helhet ved å redusere husdyrtilskuddet til sau. Det medfører altså ingen omfordeling av tilskudd mellom produksjoner, men kun omfordeling mellom regioner innenfor samme produksjon. Satsene i tabell 3.1 gir en budsjettneøytral omfordeling i forhold til basisåret «2009». De er fremkommet ved å forutsette et maksimalt driftstilskudd for sauebruk på tilnærmet 10 000 kr for et bruk med 60 sauer (P-kode 134).

Tabell 3.1 Satser for driftstilskudd i simulering 5 «Driftstilskudd grovfôr dyr» per sone for distriktstilskudd melk (kr per dyr, P-kode i parentes)

	A	B	C	D	E
Melkeku (120)	13 227	13 910	14 594	15 277	15 961
Ammeku (121)	1 260	1 325	1 391	1 456	1 521
Sau (134)	149	157	165	172	180
Geit (140)	2 416	2 541	2 666	2 791	2 916
	F	G	H	I	J
Melkeku (120)	16 644	17 327	18 011	18 694	19 378
Ammeku (121)	1 586	1 651	1 716	1 781	1 846
Sau (134)	188	195	203	211	219
Geit (140)	3 041	3 165	3 290	3 415	3 540

Finansieringen av driftstilskuddet til sauebruk krever omtrent 100 mill kr om tas, som nevnt over, fra husdyrtilskuddet til sau og tilskudd til lammeslakt. De nye satsene blir da på henholdsvis 746 kr pr dyr, 567 kr pr dyr, 216 kr pr dyr og 106 kr pr dyr for satsgrensene 1 til 4. Tilskudd til lam reduseres til 143 kr pr dyr.

Simulering 6: Melkesoner på distriktstilskudd for kjøtt (MelkDTk)

I denne simuleringen endres kun distriktstilskuddet for kjøtt. Alle andre tilskudd forblir uendret. Distriktstilskuddet for kjøtt endres ved å innføre en sterkere distriktsprofil fra dagens fem soner til ti soner som er identiske med sonene for distriktstilskuddet for melk. Satsene i tabell 3.2 gir en budsjettneøytral omfordeling i forhold til basisåret «2009». De er fremkommet ved å ta utgangspunkt i P-kodene 119, 136 og 144 for henholdsvis storfe, sau og geit. Det er beregnet en «kjøttkoeffisient» for disse kodene under forutsetning av lik slaktevekt som gir en regional spredning av distriktstilskuddet. Deretter er det beregnet nye satser under forutsetningen om at satsen i nåværende (høyeste) sone 5 skal være minst det samme i den nye soneinndelingen. Dette oppnås ved at satsene i sone 5 er den samme som satsene i sone H, mens satsene i sone I er 10 % høyere enn i sone H og satsene i sone J er igjen 10 % høyere enn i sone I. Det gis ikke tilskudd i sone A, og satsene for sonene B til G øker prosentvis likt under betingelsen av budsjettneøytralitet. Det er videre forutsatt at samlet distriktstilskudd per vare (storfe, sau og geit) holdes uendret.

Tabell 3.2 **Satser for distriktstilskudd for kjøtt i simulering 6 «Melkesoner på distrikts-tilskudd for kjøtt» per sone for distriktstilskudd melk (kr per kg)**

	A	B	C	D	E
Storfe (119)	0.00	2.81	4.27	5.74	7.20
Sau (136)	0.00	2.81	4.59	6.37	8.15
Geit (144)	0.00	2.81	4.27	5.74	7.20
	F	G	H	I	J
Storfe (119)	8.67	10.13	11.60	12.76	14.04
Sau (136)	9.94	11.72	13.50	14.85	16.34
Geit (144)	8.67	10.13	11.60	12.76	14.04

Simulering 7: Tydeligere distriktsprofil (TDP)

I denne simuleringen endres alle produksjonstilskudd, det vil si driftstilskudd, tilskudd til avløser ved fritid og ferie, tilskudd til beite og utmarksbeite, tilskudd til husdyr og areal- og kulturlandskapstilskuddet. Alle andre tilskudd (dvs. grunn- og distriktstilskudd, frakttilskudd og andre tilskudd) forblir uendret.

Satsene for produksjonstilskuddene utmåles i forhold til den regionale inndelingen «Tydeligere distriktsprofil» der de opprinnelige 48 regionene er aggregert opp til fem regioner med ulike satser, der sone 1 er området med de mest vanskelige forholdene og sone 5 er området med de beste forholdene. Satsene er fremkommet ved at sum produksjonstilskudd først er nedskalert med 2,5 % i alle regioner for hver satsgrense og de tilskuddene som er nevnt over. Dette frigjør tilstrekkelig midler som brukes til å øke de nye satsene for produksjonstilskudd med 10 % i sone 1 og i sone 2 og. Omfordelingen er budsjettneuttral.

Simulering 8: Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 1 (AK-T1)

I denne simuleringen deles sone 5 i areal- og kulturlandskapstilskuddet i to soner, 5a og 5b. Kun AK-tilskuddet er berørt av simuleringen, andre tilskudd forblir uendret. Oppsplittingen er gjort av bakgrunn av en vurdering av regionene «tydeligere distriktsprofil». Siktemålet er å opprettholde sammenhengende regioner i de nye sonene 5a og 5b. Simuleringen holder seg innenfor budsjettrestriksjonen. Det innebærer at tilskuddet i sonene 1 til 4 og 6 skaleres ned for å frigjøre midler som brukes i den nye sonen 5b. Satsene i sone 7 forblir uendret, og satsen i den nye sonen 5a er den samme som i den nåværende sonen 5. Satsene i den nye sonen 5b er gjennomsnittet av satsene i de to sonene 5a og 6. Nedskjæringen er på 1,1 %.

Tabell 3.3 Satser for areal- og kulturlandskapstilskuddet i simulering 8 «Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 1 (AK-T1)»

Produksjonaktivitet	Satsgrense	1	2	3	4	5a	5b	6	7
Grovfôr	1	260	187	241	241	395	407	418	453
Grovfôr	2	236	187	236	236	239	237	236	239
Korn	1	292	343	343	429	434	431	429	434
Korn	2	281	330	330	414	419	417	414	419
Potet	1	236	236	236	236	239	653	1 068	1 080
Grønnsaker på friland	1	579	579	579	579	585	1 120	1 656	1 674
Grønnsaker på friland	2	187	187	187	187	189	188	187	189
Frukt på trær	1	726	726	726	726	912	1 112	1 313	1 328
Frukt på trær	2	187	187	187	187	189	188	187	189
Annen frukt	1	726	726	726	726	912	1 112	1 313	1 328
Annen frukt	2	187	187	187	187	189	188	187	189

Simulering 9: Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 2 (AK-T2)

Denne simuleringen er lik simulering 8 med ett unntak: Det kreves ikke sammenhengende regioner. Istedenfor overføres alle kommuner i sone 5 som også er i TPD-region 15-21, 25-28 eller 30-32 til sone 5b, mens alle andre kommunene i tidligere sone 5 overføres i sone 5a. Som resultat vil de nye sonene 5a og 5b fremstår som et «lappeteppe». Nedskjæringen er på 0,7 %.

Tabell 3.4 Satser for areal- og kulturlandskapstilskuddet i simulering 9 «Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 2 (AK-T2)»

Produksjonaktivitet	Satsgrense	1	2	3	4	5a	5b	6	7
Grovfôr	1	262	188	242	242	395	407	420	453
Grovfôr	2	237	188	237	237	239	238	237	239
Korn	1	293	344	344	431	434	432	431	434
Korn	2	282	331	331	416	419	417	416	419
Potet	1	237	237	237	237	239	656	1 073	1 080
Grønnsaker på friland	1	581	581	581	581	585	1 124	1 663	1 674
Grønnsaker på friland	2	188	188	188	188	189	188	188	189
Frukt på trær	1	729	729	729	729	912	1 115	1 319	1 328
Frukt på trær	2	188	188	188	188	189	188	188	189
Annen frukt	1	729	729	729	729	912	1 115	1 319	1 328
Annen frukt	2	188	188	188	188	189	188	188	189

4 Resultater

4.1 PTR-modellen

Nedenfor vises resultater for summen av alle tilskudd etter ulike regionale inndelinger. Indikatorene for de 48 regionene «tydeligere distriktsprofil» vises i vedlegg 2.

4.1.1 Simulering 1: Basisløsning «2009»

Tabell 4.1 Indikatorer for simulering 1 «2009» etter geografisk område

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Hele landet	1 256	1,64	2,94	32,34	116,29	0,99	1,28	0,67
Sone for BA-sentralitet								
Storbyregioner	1 002	1,68	2,32	27,24	104,90	0,53	1,14	0,52
Mellomstore byregioner	1 118	1,51	2,84	34,43	115,92	0,75	1,23	0,54
Småbyregioner	1 184	1,65	2,87	32,80	115,51	0,95	1,36	0,64
Småsenterregioner	1 637	1,95	3,30	33,94	120,46	3,06	1,71	0,93
Spredt bosetting	1 733	1,86	3,77	36,97	123,06	2,82	1,47	1,08
Distriktspolitisk virkeområde								
Sone I	914	1,59	2,26	28,09	102,73	0,49	1,11	0,47
Sone II	1 275	1,86	2,71	33,06	119,33	0,48	1,53	0,64
Sone III	1 426	1,71	3,11	33,36	118,57	0,69	1,38	0,77
Sone IV	1 658	1,89	3,40	35,60	123,03	4,33	1,97	0,94
Fylker								
Østfold	669	1,41	2,11	27,18	101,44	0,40	1,05	0,48
Oslo/Akershus	653	1,75	2,31	29,96	98,32	0,76	0,97	0,95
Hedmark	958	1,51	2,95	37,13	111,05	0,56	1,12	0,59
Oppland	1 314	1,72	2,90	32,69	115,13	0,76	1,15	0,72
Buskerud	920	1,81	3,32	44,24	121,50	0,82	1,12	0,69
Vestfold	674	1,52	2,20	35,67	100,27	0,38	1,12	0,29
Telemark	1 010	1,84	3,48	48,39	122,13	1,31	1,26	0,84
Aust-Agder	1 222	2,37	3,31	42,59	124,24	1,16	1,26	0,63
Vest-Agder	1 403	1,82	3,32	38,25	123,73	1,29	1,15	0,89
Rogaland	1 609	1,36	2,27	23,95	103,92	0,47	1,11	0,44
Hordaland	1 751	1,80	3,32	35,99	123,25	0,89	1,67	1,00
Sogn og Fjordane	1 900	2,61	3,42	31,21	118,04	0,67	1,71	0,95
Møre og Romsdal	1 577	2,70	2,98	31,21	116,70	1,39	1,61	0,79
Sør-Trøndelag	1 303	1,85	2,78	29,53	111,32	1,08	1,63	0,73
Nord-Trøndelag	1 258	1,83	2,62	28,86	107,14	0,43	1,59	0,51
Nordland	1 833	3,47	3,98	43,17	129,32	7,53	3,17	1,11
Troms	1 775	0,00	4,28	45,36	133,79	7,79	3,10	1,39
Finnmark	1 729	0,00	5,25	43,85	141,48	10,82	2,74	1,38

Tabell 4.1 viser satsene for simulering 1 (basisløsning «2009»). Resultatene viser distriktsprofilen i virkemiddelsystemet. Det blir særlig tydelig når en ser på satsene etter BA-sentralitet og sone for distriktspolitisk virkeområde.

På fylkesnivå er de tre fylkene med lavest sats for hver indikator markert med rød farge, mens de tre fylkene med høyest sats er markert med grønn farge. Det er tydelig at de nordligste fylkene oftest har høyest sats, mens fylkene rundt Oslo-fjorden har lave satser. Sammenligningen på fylkesnivå indikerer det produktive og intensive jordbruket i Rogaland. Regnet per enhet produsert vare (eksempelvis melk eller storfekjøtt) er satsene i Rogaland lave. Det samme gjelder hvis satsene regner per kr produksjonsinntekt. Regnes satsene derimot per enhet jordbruksareal, ligger Rogaland betydelig høyere enn fylker i sentrale strøk, Agder-fylkene og Møre og Romsdal. Sogn og Fjordane er fylket med høyest tilskudd per daa jordbruksareal fulgt av Nordland og de to andre nordlige fylkene Troms og Finnmark. På motsatt ende av skalaen finnes fylkene rundt Oslo-fjorden, nemlig Østfold, Vestfold, Oslo og Akershus.

4.1.2 Simulering 2: «Fjerne struktur» (FStr)

Tabell 4.2 viser satsene for de ulike indikatorene etter geografisk område for simuleringen «Fjerne struktur» (FStr) der distriktsprofilen er beholdt og strukturprofilen er fjernet.

Tabell 4.2 Indikatorer for simulering 2 «Fjerne struktur» (FStr) etter geografisk område

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Hele landet	1 256	1,64	2,95	32,43	115,43	0,99	1,28	0,67
Sone for BA-sentralitet								
Storbyregioner	1 002	1,68	2,33	27,28	104,37	0,53	1,14	0,52
Mellomstore byregioner	1 118	1,51	2,85	34,52	115,02	0,75	1,23	0,54
Småbyregioner	1 184	1,65	2,88	32,88	114,77	0,95	1,36	0,64
Småsenterregioner	1 637	1,95	3,31	34,08	119,35	3,06	1,71	0,93
Spredt bosetting	1 733	1,86	3,79	37,14	122,26	2,82	1,47	1,08
Distriktpolitisk virkeområde								
Sone I	914	1,59	2,27	28,12	102,32	0,49	1,11	0,47
Sone II	1 275	1,86	2,72	33,12	118,33	0,48	1,53	0,64
Sone III	1 426	1,71	3,12	33,44	117,70	0,69	1,38	0,77
Sone IV	1 658	1,89	3,41	35,77	121,88	4,33	1,97	0,94
Fylker								
Østfold	669	1,41	2,11	27,18	101,22	0,40	1,05	0,48
Oslo/Akershus	653	1,75	2,31	29,96	98,22	0,76	0,97	0,95
Hedmark	958	1,51	2,96	37,26	110,09	0,56	1,12	0,59
Oppland	1 314	1,72	2,90	32,81	114,21	0,76	1,15	0,72
Buskerud	920	1,81	3,34	44,32	120,86	0,82	1,12	0,69
Vestfold	674	1,52	2,20	35,67	100,06	0,38	1,12	0,29
Telemark	1 010	1,84	3,49	48,62	121,59	1,31	1,26	0,84
Aust-Agder	1 222	2,37	3,33	42,66	123,20	1,16	1,26	0,63
Vest-Agder	1 403	1,82	3,34	38,36	122,15	1,29	1,15	0,89
Rogaland	1 609	1,36	2,28	24,00	103,50	0,47	1,11	0,44
Hordaland	1 751	1,80	3,34	36,12	122,41	0,89	1,67	1,00
Sogn og Fjordane	1 900	2,61	3,43	31,29	117,38	0,67	1,71	0,95
Møre og Romsdal	1 577	2,70	2,99	31,25	115,40	1,39	1,61	0,79
Sør-Trøndelag	1 303	1,85	2,79	29,58	110,30	1,08	1,63	0,73
Nord-Trøndelag	1 258	1,83	2,62	28,90	106,44	0,43	1,59	0,51
Nordland	1 833	3,47	3,99	43,44	127,96	7,53	3,17	1,11
Troms	1 775	0,00	4,33	45,83	132,56	7,79	3,10	1,39
Finnmark	1 729	0,00	5,28	43,96	139,29	10,82	2,74	1,38

I og med at det forutsettes at støtten skal forbli innenfor kommunen, er det små forskjeller mellom indikatorene i basisløsningen og denne simuleringen.

4.1.3 Simulering 3: «Fjerne distrikt» (FDis)

Tabell 4.3 viser satsene for de ulike indikatorene etter geografisk område for simuleringen «Fjerne distrikt» der strukturprofilen er beholdt og distriktsprofilen er fjernet. Alle tilskudd vises som flate satser selv om strukturprofilen er opprettholdt.

Det er tydelig at det skjer en omfordeling mellom regioner når distriktsprofilen fjernes. At satsene varierer mellom geografiske områder selv om hele landet er omfordelingsregionen i denne simuleringen gjenspeiler at bruksstrukturen i jordbruket er ujevn fordelt. Det er større bruk i sentrale områder og mindre bruk i distriktene. Bruk i distrik-

tene får en høyere samlet støttesats per aktivitet selv om selve støttesatsen per satsgrense og aktivitet er den samme over hele landet.

For svinekjøtt betyr strukturprofilen svært lite. Satsgrensen var 1 400 slaktegriser i 2009, og kun et bruk oversteg denne grensen.

Tabell 4.3 Indikatorer for simulering 3 «Fjerne distrikt» (FDis) etter geografisk område

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Hele landet	1 256	1,64	2,94	32,52	115,50	0,99	1,28	0,67
Sone for BA-sentralitet								
Storbyregioner	1 117	1,69	2,73	31,94	112,88	0,99	1,28	0,58
Mellomstore byregioner	1 140	1,60	2,87	34,51	115,73	0,99	1,31	0,55
Småbyregioner	1 185	1,59	2,93	32,64	115,46	0,99	1,25	0,64
Småsenterregioner	1 527	1,68	3,07	31,60	116,52	0,99	1,33	0,87
Spredt bosetting	1 547	1,60	3,26	32,74	116,25	0,99	1,34	0,97
Distriktpolitisk virkeområde								
Sone I	1 026	1,65	2,69	32,87	112,02	0,99	1,27	0,53
Sone II	1 296	1,64	2,88	33,20	119,31	0,99	1,23	0,65
Sone III	1 403	1,60	3,06	32,61	117,63	0,99	1,32	0,75
Sone IV	1 482	1,62	3,05	31,93	115,29	0,99	1,31	0,84
Fylker								
Østfold	757	1,54	2,48	33,53	114,63	0,99	1,22	0,54
Oslo/Akershus	697	1,77	2,67	36,77	112,49	0,99	1,14	1,02
Hedmark	980	1,55	2,98	36,87	112,23	0,99	1,29	0,60
Oppland	1 319	1,67	2,94	32,05	116,37	0,99	1,32	0,73
Buskerud	938	1,82	3,18	46,83	123,76	0,99	1,30	0,70
Vestfold	776	1,66	2,61	42,60	113,56	0,99	1,29	0,34
Telemark	1 008	1,78	3,35	48,71	120,90	0,99	1,43	0,84
Aust-Agder	1 160	2,03	3,25	41,46	122,47	0,99	1,42	0,60
Vest-Agder	1 369	1,56	3,26	37,48	122,41	0,99	1,33	0,87
Rogaland	1 852	1,34	2,69	28,56	111,28	0,99	1,29	0,51
Hordaland	1 680	1,54	3,21	34,46	120,84	0,99	1,33	0,96
Sogn og Fjordane	1 822	2,24	3,22	29,85	116,71	0,99	1,37	0,91
Møre og Romsdal	1 529	2,32	2,92	29,76	115,15	0,99	1,27	0,77
Sør-Trøndelag	1 318	1,59	2,92	30,13	111,92	0,99	1,29	0,74
Nord-Trøndelag	1 281	1,57	2,76	29,73	110,77	0,99	1,24	0,52
Nordland	1 459	2,98	3,20	35,45	114,43	0,99	1,37	0,88
Troms	1 491	0,00	3,52	37,21	118,01	0,99	1,33	1,17
Finnmark	1 170	0,00	3,22	30,90	120,54	0,99	1,07	0,93

4.1.4 Simulering 4: «Fjerne struktur og distrikt» (FStrDis)

Tabell 4.4 viser satsene for de ulike indikatorene etter geografisk område for simuleringen «Fjerne struktur og distrikt» der både strukturprofilen og distriktsprofilen er fjernet. Det betyr at alle tilskudd utbetales som flate nasjonale satser.

Tabell 4.4 Indikatorer for simulering 4 «Fjerne struktur og distrikt» (FStrDis)

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Hele landet	1 256	1,64	2,95	32,63	114,50	0,99	1,28	0,67
Sone for BA-sentralitet								
Storbyregioner	1 135	1,69	2,88	32,18	111,76	0,99	1,28	0,59
Mellomstore byregioner	1 147	1,60	2,93	34,72	114,62	0,99	1,28	0,55
Småbyregioner	1 182	1,59	2,93	32,71	114,02	0,99	1,28	0,64
Småsenterregioner	1 511	1,67	3,00	31,64	115,86	0,99	1,28	0,86
Spredt bosetting	1 507	1,59	3,08	32,57	115,24	0,99	1,28	0,94
Distriktpolitisk virkeområde								
Sone I	1 045	1,65	2,86	33,21	111,46	0,99	1,28	0,54
Sone II	1 303	1,63	2,94	33,17	117,43	0,99	1,28	0,65
Sone III	1 375	1,60	2,96	32,46	114,93	0,99	1,28	0,74
Sone IV	1 480	1,62	3,03	32,11	115,80	0,99	1,28	0,84
Fylker								
Østfold	768	1,54	2,71	33,43	112,05	0,99	1,28	0,55
Oslo/Akershus	706	1,77	2,86	37,33	109,63	0,99	1,28	1,03
Hedmark	986	1,55	3,01	37,55	111,71	0,99	1,28	0,61
Oppland	1 313	1,67	2,92	32,17	115,05	0,99	1,28	0,72
Buskerud	938	1,82	3,15	47,13	122,93	0,99	1,28	0,70
Vestfold	788	1,66	2,84	43,30	111,12	0,99	1,28	0,34
Telemark	990	1,78	3,19	48,60	119,05	0,99	1,28	0,82
Aust-Agder	1 132	2,03	3,11	41,24	120,31	0,99	1,28	0,58
Vest-Agder	1 333	1,56	3,11	37,36	119,45	0,99	1,28	0,84
Rogaland	1 900	1,34	2,85	28,77	111,55	0,99	1,28	0,52
Hordaland	1 613	1,54	3,01	34,01	116,66	0,99	1,28	0,92
Sogn og Fjordane	1 727	2,24	2,94	29,38	112,91	0,99	1,28	0,87
Møre og Romsdal	1 520	2,32	2,91	29,60	112,26	0,99	1,28	0,76
Sør-Trøndelag	1 328	1,59	2,96	30,15	112,62	0,99	1,28	0,75
Nord-Trøndelag	1 300	1,57	2,86	29,80	110,77	0,99	1,28	0,52
Nordland	1 464	2,98	3,15	36,03	116,01	0,99	1,28	0,89
Troms	1 474	0,00	3,37	37,48	118,73	0,99	1,28	1,16
Finnmark	1 190	0,00	3,28	31,44	122,27	0,99	1,28	0,95

Selv om satsene er de samme i hver region, varierer indikatorverdiene. Når det gjelder indikatorene for areal og produksjonsinntekter (PI), skyldes dette ulik produksjonssammensetning i regionene. Eksempelvis får melk og storfe høyere støtte enn korn, derfor er satsen per arealenhet høyere i distriktene enn i sentrale strøk. Når det gjelder forskjeller i satser mellom geografiske områder for de enkelte produktene er årsaken først og fremst avlingsnivået i grovfôrproduksjonen. Eksempelvis har melkebruk i distriktene et lavere avlingsnivå og trenger mer areal. Derfor blir støttesatsen per ltr melk høyere. For svinekjøtt og egg gjelder den nasjonale satsen i alle regioner.

4.1.5 Simulering 5: «Driftstilskudd grovfôrdyr» (DriftGrov)

Tabell 4.5 viser satsene for de ulike indikatorene etter geografisk område for simuleringen «Driftstilskudd grovfôrdyr». I denne simuleringen er det innført et driftstilskudd

for bruk med sau og dette finansieres ved en reduksjon av husdyrtilskuddet til sau. Det er ingen endringer for de andre produksjonene. I og med at tilskuddet finansieres innenfor samme produksjon, er det små endringer også for sau. Omfordelingen tyder på noe høyere satser i distriktene mot noe lavere satser i sentrale strøk.

Tabell 4.5 Indikatorer for simulering 5 «Driftstilskudd grovfôrdyr» (DriftGrov) etter geografisk område

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Hele landet	1 256	1,64	2,94	32,34	116,29	0,99	1,28	0,67
Sone for BA-sentralitet								
Storbyregioner	997	1,68	2,29	27,19	104,57	0,53	1,14	0,52
Mellomstore byregioner	1 117	1,51	2,83	34,39	115,92	0,75	1,23	0,54
Småbyregioner	1 183	1,65	2,86	32,80	115,42	0,95	1,36	0,64
Småsenterregioner	1 643	1,95	3,32	33,99	120,61	3,06	1,71	0,94
Spredt bosetting	1 741	1,86	3,80	37,07	123,25	2,82	1,47	1,09
Distriktspolitisk virkeområde								
Sone I	910	1,59	2,23	28,00	102,32	0,49	1,11	0,47
Sone II	1 274	1,86	2,70	33,07	119,33	0,48	1,53	0,64
Sone III	1 428	1,71	3,12	33,39	118,73	0,69	1,38	0,77
Sone IV	1 665	1,89	3,42	35,65	123,15	4,33	1,97	0,95
Fylker								
Østfold	667	1,41	2,06	27,06	99,52	0,40	1,05	0,48
Oslo/Akershus	651	1,75	2,26	29,83	96,80	0,76	0,97	0,95
Hedmark	959	1,51	2,97	37,05	111,02	0,56	1,12	0,59
Oppland	1 313	1,72	2,89	32,64	115,08	0,76	1,15	0,72
Buskerud	919	1,81	3,32	44,12	121,28	0,82	1,12	0,69
Vestfold	671	1,52	2,15	35,40	98,65	0,38	1,12	0,29
Telemark	1 010	1,84	3,48	48,45	121,99	1,31	1,26	0,84
Aust-Agder	1 221	2,37	3,31	42,63	123,86	1,16	1,26	0,63
Vest-Agder	1 399	1,82	3,31	38,29	122,78	1,29	1,15	0,89
Rogaland	1 599	1,36	2,24	23,93	103,91	0,47	1,11	0,44
Hordaland	1 756	1,80	3,34	36,14	123,32	0,89	1,67	1,00
Sogn og Fjordane	1 909	2,61	3,44	31,31	118,44	0,67	1,71	0,96
Møre og Romsdal	1 582	2,70	2,99	31,25	116,99	1,39	1,61	0,79
Sør-Trøndelag	1 301	1,85	2,78	29,53	111,08	1,08	1,63	0,73
Nord-Trøndelag	1 256	1,83	2,62	28,81	106,47	0,43	1,59	0,51
Nordland	1 840	3,47	4,00	43,31	129,57	7,53	3,17	1,11
Troms	1 792	0,00	4,36	45,52	134,26	7,79	3,10	1,41
Finnmark	1 755	0,00	5,38	43,92	142,30	10,82	2,74	1,40

4.1.6 Simulering 6: «Melkesoner på distriktstilskudd for kjøtt» (MelkDTk)

Tabell 4.6 viser satsene for de ulike indikatorene etter geografisk område for simuleringen «Melkesoner på distriktstilskudd for kjøtt» (MelkDTk). Omfordelingen gir små endringer for sonene etter BA-sentralitet og etter distriktspolitisk virkeområdet. Derimot

er det forskjeller på fylkesnivå. Når det gjelder storfekjøtt, kommer eksempelvis Østfold og Oslo/Akershus bedre ut på bekostning av Telemark og Agder samt de tre nordlige fylkene. Ser en på sau, er det Nordland som får lavere sats.

Tabell 4.6 Indikatorer for simulering 6 «Melkesoner på distriktstilskudd for kjøtt» (MelkDTk) etter geografisk område

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Hele landet	1 256	1,64	2,94	32,34	116,29	0,99	1,28	0,67
Sone for BA-sentralitet								
Storbyregioner	1 006	1,68	2,32	27,72	105,51	0,54	1,14	0,53
Mellomstore byregioner	1 115	1,51	2,84	34,18	115,16	0,76	1,23	0,53
Småbyregioner	1 179	1,65	2,87	32,22	115,20	0,91	1,36	0,64
Småsenterregioner	1 641	1,95	3,30	34,16	120,84	2,96	1,71	0,94
Spredt bosetting	1 731	1,86	3,77	36,78	122,60	3,15	1,47	1,08
Distriktspolitisk virkeområde								
Sone I	918	1,59	2,26	28,53	103,04	0,51	1,11	0,47
Sone II	1 274	1,86	2,71	32,52	119,89	0,63	1,53	0,64
Sone III	1 427	1,71	3,11	33,08	118,99	0,93	1,38	0,77
Sone IV	1 651	1,89	3,40	35,52	122,32	3,69	1,97	0,94
Fylker								
Østfold	677	1,41	2,11	30,01	105,21	0,40	1,05	0,48
Oslo/Akershus	662	1,75	2,31	32,76	101,75	0,76	0,97	0,96
Hedmark	957	1,51	2,95	36,65	111,33	0,61	1,12	0,59
Oppland	1 302	1,72	2,90	31,59	113,89	1,01	1,15	0,72
Buskerud	927	1,81	3,32	45,37	122,49	0,92	1,12	0,69
Vestfold	684	1,52	2,20	38,52	104,24	0,38	1,12	0,30
Telemark	1 009	1,84	3,48	47,65	122,95	1,35	1,26	0,84
Aust-Agder	1 224	2,37	3,31	42,38	124,53	1,48	1,26	0,63
Vest-Agder	1 401	1,82	3,32	37,97	123,80	1,60	1,15	0,89
Rogaland	1 607	1,36	2,27	23,77	103,67	0,53	1,11	0,44
Hordaland	1 767	1,80	3,32	36,56	124,48	1,76	1,67	1,01
Sogn og Fjordane	1 922	2,61	3,42	31,87	119,96	2,00	1,71	0,96
Møre og Romsdal	1 593	2,70	2,98	31,72	117,99	2,51	1,61	0,80
Sør-Trøndelag	1 299	1,85	2,78	29,20	111,10	1,29	1,63	0,73
Nord-Trøndelag	1 262	1,83	2,62	28,71	107,60	0,68	1,59	0,51
Nordland	1 786	3,47	3,98	42,62	125,95	4,93	3,17	1,08
Troms	1 757	0,00	4,28	44,77	132,54	5,73	3,10	1,38
Finnmark	1 755	0,00	5,25	45,84	145,48	10,54	2,74	1,40

4.1.7 Simulering 7: «Tydeligere distriktsprofil» (TDP)

Tabell 4.7 viser satsene for de ulike indikatorene etter geografisk område for simuleringen «Tydeligere distriktsprofil» (TDP). I denne simuleringen omfordes alle produksjonstilskudd ved at de to mest vanskeligstilte områder gis høyest prioritet.

Den regionale inndelingen «Vanskeligstilte områder» har ikke entydig effekt på de to inndelingene BA-sentralitet og distriktspolitisk virkeområde. Tilskudd øker riktignok i den mest usentrale BA-regionen, *Spredt bosetting*, men den nest mest usentrale regionen, *Småsenterregioner*, opplever en marginal reduksjon i tilskudd. Støtten øker litt i *Småbyregioner*. Det er litt av det samme bilde når det gjelder distriktspolitisk virkeområde. Sammenlignet med simulering 1, er satsen per arealenhet uendret i *sone IV*, øker mest i *sone III* og noe i *sone II* og reduseres i *sone I*.

Tabell 4.7 Indikatorer for simulering 7 «Tydeligere distriktsprofil» (TDP) etter geografisk område

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Hele landet	1 256	1,63	2,94	32,32	116,55	0,99	1,28	0,67
Sone for BA-sentralitet								
Storbyregioner	1 000	1,68	2,32	27,22	105,29	0,52	1,13	0,52
Mellomstore byregioner	1 110	1,49	2,82	34,25	115,38	0,75	1,22	0,53
Småbyregioner	1 186	1,65	2,87	32,82	115,75	0,95	1,36	0,64
Småsenterregioner	1 636	1,97	3,29	33,90	120,26	3,06	1,70	0,93
Spredt bosetting	1 759	1,83	3,82	37,42	125,46	2,82	1,50	1,10
Distriktspolitisk virkeområde								
Sone I	908	1,58	2,25	27,89	101,94	0,49	1,10	0,47
Sone II	1 278	1,86	2,72	33,09	119,92	0,48	1,53	0,64
Sone III	1 435	1,73	3,13	33,53	119,33	0,69	1,38	0,77
Sone IV	1 658	1,88	3,39	35,55	123,46	4,33	1,96	0,94
Fylker								
Østfold	658	1,39	2,07	26,69	99,56	0,40	1,03	0,47
Oslo/Akershus	649	1,75	2,29	29,69	97,39	0,76	0,99	0,95
Hedmark	965	1,55	2,95	37,31	110,85	0,56	1,13	0,59
Oppland	1 293	1,69	2,85	32,19	113,09	0,75	1,12	0,71
Buskerud	914	1,80	3,30	44,05	120,97	0,82	1,10	0,68
Vestfold	663	1,49	2,16	35,01	98,39	0,38	1,10	0,29
Telemark	1 039	1,84	3,59	50,04	127,00	1,31	1,28	0,86
Aust-Agder	1 279	2,48	3,46	44,57	130,55	1,18	1,34	0,66
Vest-Agder	1 379	1,78	3,26	37,63	121,49	1,28	1,13	0,87
Rogaland	1 581	1,33	2,23	23,55	102,03	0,46	1,09	0,44
Hordaland	1 762	1,79	3,33	36,26	124,41	0,89	1,67	1,01
Sogn og Fjordane	1 965	2,56	3,55	32,32	121,92	0,69	1,79	0,99
Møre og Romsdal	1 599	2,66	3,01	31,57	118,96	1,39	1,66	0,80
Sør-Trøndelag	1 312	1,93	2,79	29,76	110,42	1,09	1,65	0,74
Nord-Trøndelag	1 237	1,80	2,58	28,42	105,22	0,43	1,57	0,50
Nordland	1 826	3,42	3,96	43,05	128,73	7,52	3,16	1,11
Troms	1 849	0,00	4,45	47,09	139,93	7,80	3,19	1,45
Finnmark	1 748	0,00	5,32	44,35	142,60	10,82	2,72	1,39

4.1.8 Simulering 8: «Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 1» (AK-T1)

Tabell 4.8 viser satsene for de ulike indikatorene etter geografisk område for simuleringen «Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 1» (AK-T1). Omfordelingen gir høyere tilskudd i Agder-fylkene og på Vestlandet, og den finansieres med tilskudd fra Østlandet.

Tabell 4.8 Indikatorer for simulering 8 «Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 1» (AK-T1) etter geografisk område

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Hele landet	1 256	1,63	2,94	32,35	116,42	0,99	1,28	0,67
Sone for BA-sentralitet								
Storbyregioner	1 000	1,67	2,32	27,22	104,97	0,53	1,14	0,52
Mellomstore byregioner	1 118	1,50	2,84	34,43	115,94	0,75	1,23	0,54
Småbyregioner	1 184	1,64	2,87	32,82	115,73	0,95	1,36	0,64
Småsenterregioner	1 639	1,95	3,30	33,97	120,59	3,06	1,71	0,94
Spredt bosetting	1 735	1,86	3,77	37,02	123,26	2,82	1,47	1,09
Distriktpolitisk virkeområde								
Sone I	912	1,58	2,26	28,05	102,71	0,49	1,11	0,47
Sone II	1 277	1,85	2,71	33,11	119,75	0,48	1,53	0,64
Sone III	1 429	1,70	3,11	33,44	118,94	0,69	1,38	0,77
Sone IV	1 658	1,89	3,39	35,57	122,97	4,33	1,97	0,94
Fylker								
Østfold	666	1,40	2,11	27,11	101,19	0,40	1,05	0,47
Oslo/Akershus	650	1,74	2,31	29,88	98,14	0,76	0,97	0,95
Hedmark	956	1,50	2,95	37,09	110,98	0,56	1,12	0,59
Oppland	1 313	1,71	2,90	32,67	115,08	0,76	1,15	0,72
Buskerud	918	1,80	3,32	44,19	121,44	0,82	1,12	0,69
Vestfold	671	1,51	2,20	35,57	100,04	0,38	1,12	0,29
Telemark	1 012	1,83	3,48	48,51	122,72	1,31	1,26	0,84
Aust-Agder	1 244	2,36	3,32	42,86	125,01	1,16	1,26	0,64
Vest-Agder	1 413	1,81	3,33	38,47	124,49	1,29	1,15	0,89
Rogaland	1 607	1,35	2,27	23,93	103,85	0,47	1,11	0,44
Hordaland	1 764	1,79	3,33	36,22	124,03	0,89	1,67	1,01
Sogn og Fjordane	1 913	2,60	3,43	31,42	118,76	0,67	1,71	0,96
Møre og Romsdal	1 581	2,70	2,98	31,30	117,08	1,39	1,61	0,79
Sør-Trøndelag	1 301	1,84	2,78	29,50	111,29	1,08	1,63	0,73
Nord-Trøndelag	1 256	1,82	2,62	28,83	107,06	0,43	1,59	0,51
Nordland	1 829	3,45	3,97	43,05	129,00	7,53	3,17	1,11
Troms	1 772	0,00	4,27	45,23	133,50	7,79	3,10	1,39
Finnmark	1 730	0,00	5,25	43,86	141,51	10,82	2,74	1,38

4.1.9 Simulering 9: «Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 2» (AK-T2)

Tabell 4.9 viser satsene for de ulike indikatorene etter geografisk område for simuleringen «Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 2» (AK-T2). Den totale omfordelingen er

lavere enn i simulering 8, men retningen er omtrent den samme. Det er Aust-Agder og fylkene på Vestlandet som får høyere tilskudd på bekostning av fylkene på Østlandet.

Simuleringen gir totalt sett små endringer sammenlignet med basisløsningen «2009».

Tabell 4.9 Indikatorer for simulering 9 «Ny sone i AK-tilskuddet, alternativ 2» (AK-T2) etter geografisk område

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Hele landet	1 256	1,63	2,94	32,35	116,39	0,99	1,28	0,67
Sone for BA-sentralitet								
Storbyregioner	1 001	1,68	2,32	27,24	105,02	0,53	1,14	0,52
Mellomstore byregioner	1 117	1,50	2,84	34,44	115,93	0,75	1,23	0,54
Småbyregioner	1 184	1,64	2,87	32,82	115,62	0,95	1,36	0,64
Småsenterregioner	1 639	1,95	3,30	33,96	120,55	3,06	1,71	0,94
Spredt bosetting	1 735	1,86	3,77	37,03	123,27	2,82	1,47	1,09
Distriktspolitisk virkeområde								
Sone I	913	1,59	2,26	28,07	102,75	0,49	1,11	0,47
Sone II	1 276	1,85	2,71	33,09	119,55	0,48	1,53	0,64
Sone III	1 428	1,71	3,11	33,41	118,80	0,69	1,38	0,77
Sone IV	1 658	1,89	3,40	35,60	123,03	4,33	1,97	0,94
Fylker								
Østfold	667	1,41	2,11	27,15	101,33	0,40	1,05	0,48
Oslo/Akershus	651	1,75	2,31	29,92	98,22	0,76	0,97	0,95
Hedmark	958	1,51	2,96	37,14	111,11	0,56	1,12	0,59
Oppland	1 313	1,71	2,90	32,68	115,11	0,76	1,15	0,72
Buskerud	920	1,80	3,32	44,27	121,64	0,82	1,12	0,69
Vestfold	672	1,51	2,20	35,63	100,17	0,38	1,12	0,29
Telemark	1 012	1,83	3,48	48,52	122,70	1,31	1,26	0,84
Aust-Agder	1 228	2,37	3,32	42,71	124,77	1,16	1,26	0,63
Vest-Agder	1 403	1,82	3,32	38,25	123,73	1,29	1,15	0,89
Rogaland	1 608	1,35	2,27	23,94	103,89	0,47	1,11	0,44
Hordaland	1 755	1,80	3,32	36,09	123,59	0,89	1,67	1,00
Sogn og Fjordane	1 909	2,61	3,43	31,40	118,59	0,67	1,71	0,96
Møre og Romsdal	1 581	2,70	2,98	31,30	117,10	1,39	1,61	0,79
Sør-Trøndelag	1 302	1,85	2,78	29,51	111,31	1,08	1,63	0,73
Nord-Trøndelag	1 257	1,82	2,62	28,84	107,10	0,43	1,59	0,51
Nordland	1 830	3,46	3,97	43,10	129,14	7,53	3,17	1,11
Troms	1 773	0,00	4,27	45,29	133,63	7,79	3,10	1,39
Finnmark	1 730	0,00	5,25	43,86	141,52	10,82	2,74	1,38

4.1.10 Resultater på tvers av simuleringer

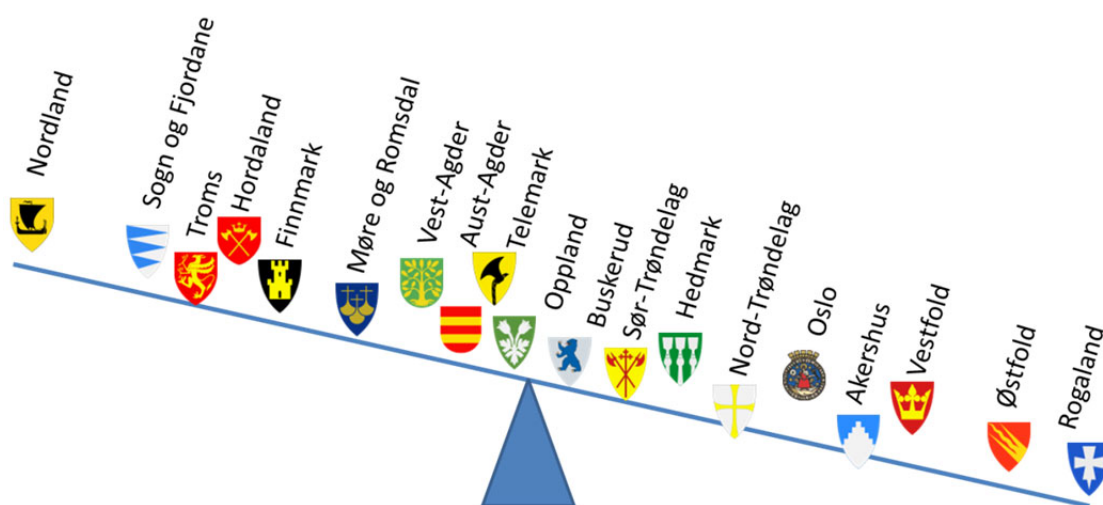
Tabell 4.10 viser sum tilskudd etter geografisk område for basisløsningen «2009» og de andre åtte simuleringene. Røde tall indikerer de tre fylkene med mest reduksjon i tilskudd sammenlignet med basisløsningen, mens grønne tall indikerer de tre fylkene med størst oppgang som resultat av omfordelingen.

Et interessant resultat er at selv den sterkeste form for omfordeling som er simulert i denne utredningen, altså en fjerning av både struktur- og distriktsprofilen ikke endrer på rangeringen av tilskudd for de seks fylkene som på hver sin ende av skalaen. Det vil alltid være Aust-Agder, Telemark og Finnmark som vil sitte igjen med minst tilskudd etter en omfordeling, mens det på motsatt side alltid vil være Oppland, Rogaland og Nord-Trøndelag som fortsatt vil få mest tilskudd etter en omfordeling. Dette gjelder imidlertid for de absolutte endringene i tilskuddene.

Bildet blir noe annerledes når en ser på den relative endringen i tilskudd. En fjerning av struktur- og distriktsprofilen går særlig utover de tre nordlige fylkene, mens det er de to fylkene langs Oslo-fjorden, Østfold og Vestfold, samt Rogaland som får de største relative økningene i tilskudd.

Simuleringene i gruppe 2, altså de simuleringene som er definert av arbeidsgruppen, er karakterisert ved en forholdsvis liten grad av omfordeling – i hvert fall sammenlignet med en fjerning av struktur- og/eller distriktsprofilen.

Budsjettrestriksjonen som ligger til grunn for utformingen av simuleringene kan sammenlignes med en dumphuske: Noen regioner må få mindre tilskudd om andre regioner skal få mer tilskudd. Figur 4.1 viser dette prinsippet ved å rangere fylkene etter omfordelingseffekten av å ha distrikts- og strukturprofilen. Fylkene på den høyre siden taper ved at tilskudd ikke gis med flate nasjonale satser, mens fylkene på den venstre siden vinner. Fylker i midten av husken opplever relativ små endringer fordi de ligger omtrent på landsgjennomsnittet uansett. Den klare vinneren av nåværende omfordeling er Nordland med 214 mill kr, mens Rogaland er den klare taperen med 289 mill kr (jf tabell 4.12).

Figur 4.1 Rangering av fylkene etter omfordeling fra simulering «Fjerne struktur og distrikt» (FStrDis) til simulering «Basisløsning 2009» i absolutte kroner

Rangeringen av fylkene på dumphusken vil vært noe annerledes hvis de hadde blitt plassert i forhold til den relative omfordelingseffekten av en fjerning av distrikts- og strukturprofilen. Rogaland, Østfold og Vestfold ville fortsatt havnet lengst til høyre, men forskjellen mellom dem ville vært mindre. På motsatt side ville Finnmark overtatt plassen lengst til venstre fulgt av Nordland og Troms.

Tabell 4.10 Sum tilskudd etter geografisk område og simulering (mill kr og % av «2009»)

	2009	FStr	FDis	FStrDis	DriftGro	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2	FStr	FDis	FStrDis	DriftGro	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2
	mill kr									% av 2009							
Hele landet	12 552	12 552	12 552	12 552	12 552	12 552	12 552	12 552	12 552	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Fylker																	
Østfold	484	484	547	555	482	489	476	481	482	100.0	113.2	114.7	99.6	101.2	98.4	99.5	99.7
Oslo/Akershus	501	501	535	542	499	508	498	499	500	100.0	106.7	108.0	99.6	101.3	99.4	99.5	99.7
Hedmark	1 007	1 007	1 031	1 036	1 008	1 006	1 014	1 005	1 007	100.0	102.3	102.9	100.0	99.8	100.7	99.8	100.0
Oppland	1 355	1 355	1 360	1 354	1 354	1 342	1 333	1 354	1 354	100.0	100.4	99.9	99.9	99.1	98.4	99.9	99.9
Buskerud	471	471	481	481	471	475	468	470	471	100.0	102.0	102.0	99.9	100.7	99.4	99.8	100.0
Vestfold	262	262	302	306	261	266	258	261	262	100.0	115.1	116.8	99.5	101.4	98.4	99.5	99.7
Telemark	251	251	250	246	251	250	258	251	251	100.0	99.8	98.1	100.0	99.9	102.9	100.2	100.2
Aust-Agder	133	133	127	123	133	134	140	136	134	100.0	94.9	92.6	99.9	100.1	104.6	101.8	100.4
Vest-Agder	269	269	262	255	268	269	264	271	269	100.0	97.6	95.0	99.7	99.9	98.3	100.7	100.0
Rogaland	1 600	1 600	1 842	1 890	1 590	1 598	1 573	1 599	1 600	100.0	115.1	118.1	99.4	99.9	98.3	99.9	100.0
Hordaland	727	727	697	670	729	733	731	732	728	100.0	95.9	92.1	100.3	100.9	100.6	100.7	100.2
Sogn og Fjordane	854	854	819	776	858	864	883	860	858	100.0	95.9	90.9	100.5	101.2	103.4	100.7	100.5
Møre og Romsdal	891	891	864	859	894	900	903	893	894	100.0	97.0	96.4	100.3	101.0	101.4	100.3	100.3
Sør-Trøndelag	967	967	979	986	966	965	975	966	967	100.0	101.2	102.0	99.9	99.7	100.8	99.9	99.9
Nord-Trøndelag	1 095	1 095	1 115	1 132	1 093	1 099	1 077	1 093	1 094	100.0	101.9	103.4	99.9	100.4	98.4	99.8	99.9
Nordland	1 067	1 067	850	853	1 072	1 040	1 064	1 065	1 066	100.0	79.6	79.9	100.4	97.5	99.7	99.8	99.9
Troms	450	450	378	374	455	446	469	449	450	100.0	84.0	83.0	101.0	98.9	104.1	99.8	99.9
Finnmark	166	166	112	114	169	169	168	166	166	100.0	67.7	68.8	101.5	101.5	101.1	100.0	100.0

Tabell 4.10 Sum tilskudd etter geografisk område og simulering (mill kr og % av «2009») (fortsettelse)

	2009	FStr	FDIs	FStrDis	DriftGrov	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2	FStr	FDIs	FStrDis	DriftGrov	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2
	mill kr									% av 2009							
Hele landet	12 552	12 552	12 552	12 552	12 552	12 552	12 552	12 552	12 552	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Distriktpolitisk virkeområde																	
Sone I	3 892	3892	4368	4450	3872	3907	3863	3883	3885	100.0	112.2	114.3	99.5	100.4	99.3	99.8	99.8
Sone II	592	592	602	605	592	592	594	593	593	100.0	101.6	102.1	99.9	99.8	100.2	100.1	100.1
Sone III	4 129	4129	4061	3980	4133	4132	4156	4137	4134	100.0	98.4	96.4	100.1	100.1	100.7	100.2	100.1
Sone IV	3 939	3939	3521	3517	3955	3922	3939	3939	3940	100.0	89.4	89.3	100.4	99.6	100.0	100.0	100.0
BA-sentralitet																	
Storbyregioner	2 787	2787	3107	3159	2774	2800	2784	2782	2785	100.0	111.5	113.4	99.5	100.5	99.9	99.8	99.9
Mellomstore byregioner	2 272	2272	2316	2330	2269	2265	2256	2271	2270	100.0	101.9	102.6	99.9	99.7	99.3	99.9	99.9
Småbyregioner	2 733	2733	2734	2729	2731	2720	2738	2733	2732	100.0	100.0	99.9	99.9	99.5	100.2	100.0	100.0
Småsenterregioner	3 644	3644	3399	3363	3656	3652	3641	3649	3648	100.0	93.3	92.3	100.3	100.2	99.9	100.1	100.1
Spredt bosetting	1 115	1115	996	970	1121	1114	1133	1117	1117	100.0	89.3	87.0	100.5	99.9	101.5	100.1	100.1

Tabell 4.11 viser hvordan de i overkant av 40.000 søkerne som mottar tilskudd i denne utredningen påvirkes av omfordelingen av tilskudd. Det vises både hvor mange søkere som blir positivt eller negativt berørt i simuleringene, og hvor store endringene er. Beløpene gjelder netto-omfordeling av sum tilskudd per søker. Brutto-omfordelingen kan være høyere dersom søkeren mottar høyere tilskudd for en type tilskudd og lavere tilskudd for en annen type tilskudd.

Dagens struktur- og distriktsprofil berører så godt som alle søkere om produksjonstilskudd. Bortimot to tredjedeler av søkerne hadde fått mindre tilskudd om dagens omfordeling ble opphevet, men i overkant av en tredjedel hadde fått høyere tilskudd. For en av tre søkere ville omfordelingen holdt seg innenfor 10 000 kr. Mens 13 prosent av søkerne ville fått redusert sine samlede tilskudd med over 50 000 kr, ville på den andre enden av skalaen omtrent 10 prosent av søkerne fått økt sine tilskudd med over 50 000kr. Effektene blir mindre hvis omfordelingen måles prosentvis. For over halvparten av alle søkerne ville omfordelingseffekten være mindre enn 10 prosent av deres nåværende samlede tilskudd.

Omfordelingseffektene er moderate for simuleringene i gruppe 2, altså de simuleringene som er foreslått av arbeidsgruppen. De fleste søkerne vinner eller taper mindre enn 10 000 kr eller 10 % av sine samlede tilskudd. Innføres et driftstilskudd for sau som finansieres med midler fra husdyrtilskudd for sau eller differensieres distriktstilskuddet for kjøtt i forhold til sonene for distriktstilskudd for melk, er over 25 prosent av søkerne ikke påvirket av omfordelingen. Deles AK-sone 5 i to soner og finansieringen skjer ved reduksjon i satser i de øvrige sonene, er bortimot alle søkere påvirket, men de taper da også mindre enn 10 000 kr eller mindre enn 10 % av deres samlede tilskudd.

Selv om distrikts- og strukturprofilen kan bety mye for den enkelte søker, er den samlede omfordelingen som skjer på grunn av distrikts- og strukturprofilen begrenset. Tabell 4.12 viser at en fjerning av struktur- og distriktsprofilen ville omfordelt i underkant av 900 mill kr eller knappe 7 prosent av de samlede tilskuddene. Denne omfordelingen er regnet netto per søker og summert over alle søkere. I praksis vil brutto-omfordelingen kunne være høyere. Dette fordi en søker vil kunne få økt sitt tilskudd for en ordning og redusert sitt tilskudd for en annen ordning. I denne utredningen er kun omfordeling for sum tilskudd beregnet.

Tabell 4.11 Omfordeling av tilskudd etter status på søker og simulering (antall søkere, prosentvis andel av alle søkere i parentes)

	FStr		FDis		FStrDis		DriftGrov		MelkDTk		TDP		AK-T1		AK-T2	
<i>Antall søkere</i>																
Mer tilskudd	7 599	(18.6)	16 182	(39.7)	14 751	(36.2)	18 609	(45.6)	13 508	(33.1)	11 605	(28.5)	11 855	(29.1)	12 145	(29.8)
Ikke påvirket	2 870	(7)	3	(0)	3	(0)	11 494	(28.2)	13 775	(33.8)	64	(0.2)	1 233	(3)	1 233	(3)
Mindre tilskudd	30 303	(74.3)	24 587	(60.3)	26 018	(63.8)	10 669	(26.2)	13 489	(33.1)	29 103	(71.4)	27 684	(67.9)	27 394	(67.2)
< -50' kr	1 742	(4.3)	2 753	(6.8)	5 664	(13.9)	8	(0)	158	(0.4)	0	(0)	0	(0)	0	(0)
-50' kr - -25' kr	3 448	(8.5)	3 126	(7.7)	3 284	(8.1)	4	(0)	452	(1.1)	41	(0.1)	0	(0)	0	(0)
-25' kr - -10' kr	4 458	(10.9)	5 225	(12.8)	7 148	(17.5)	302	(0.7)	2 098	(5.1)	3 443	(8.4)	5	(0)	1	(0)
-10' - 0 kr	20 655	(50.7)	13 483	(33.1)	9 922	(24.3)	10 355	(25.4)	10 781	(26.4)	25 619	(62.8)	27 679	(67.9)	27 393	(67.2)
0 - 10' kr	2 338	(5.7)	6 115	(15)	5 031	(12.3)	18 335	(45)	10 847	(26.6)	5 721	(14)	11 750	(28.8)	12 103	(29.7)
10' - 25' kr	1 675	(4.1)	3 713	(9.1)	3 334	(8.2)	274	(0.7)	1 837	(4.5)	4 468	(11)	55	(0.1)	29	(0.1)
25' - 50' kr	1 441	(3.5)	2 544	(6.2)	2 128	(5.2)	0	(0)	557	(1.4)	1 341	(3.3)	33	(0.1)	5	(0)
> 50' kr	2 145	(5.3)	3 810	(9.3)	4 258	(10.4)	0	(0)	267	(0.7)	75	(0.2)	17	(0)	8	(0)
< -50%	2	(0)	229	(0.6)	236	(0.6)	0	(0)	2	(0)	0	(0)	0	(0)	0	(0)
-50 - -25%	269	(0.7)	532	(1.3)	1 586	(3.9)	5	(0)	27	(0.1)	0	(0)	0	(0)	0	(0)
-25 - -10%	2 911	(7.1)	5 857	(14.4)	9 319	(22.9)	12	(0)	65	(0.2)	0	(0)	0	(0)	0	(0)
-10 - 0%	27 121	(66.5)	17 969	(44.1)	14 877	(36.5)	10 652	(26.1)	13 395	(32.9)	29 103	(71.4)	27 684	(67.9)	27 394	(67.2)
0 - 10%	6 235	(15.3)	9 989	(24.5)	9 378	(23)	18 607	(45.6)	13 188	(32.3)	11 605	(28.5)	11 743	(28.8)	12 104	(29.7)
10 - 25%	1 232	(3)	4 450	(10.9)	3 396	(8.3)	2	(0)	229	(0.6)	0	(0)	33	(0.1)	16	(0)
25 - 50%	130	(0.3)	1 493	(3.7)	1 449	(3.6)	0	(0)	47	(0.1)	0	(0)	31	(0.1)	6	(0)
> 50%	2	(0)	250	(0)	528	(0)	0	(0)	44	(0)	0	(0)	48	(0)	19	(0)

Tabell 4.12 Omfordeling av tilskudd etter fylker og simulering (mill kr, relative tall i parentes)

	FStr	FDis	FStrDis	DriftGrov	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2
Landet	357	627	865	39	108	149	19	11
Østfold	0	64	71	-2	6	-8	-2	-1
Oslo/Akershus	0	34	40	-2	6	-3	-3	-2
Oppland	0	23	29	0	-2	7	-2	0
Hedmark	0	5	-1	-1	-13	-22	-1	-1
Vestfold	0	9	9	-1	3	-3	-1	0
Buskerud	0	40	44	-1	4	-4	-1	-1
Telemark	0	0	-5	0	0	7	1	1
Aust-Agder	0	-7	-10	0	0	6	2	1
Vest-Agder	0	-6	-13	-1	0	-4	2	0
Rogaland	0	242	289	-10	-2	-28	-1	-1
Hordaland	0	-30	-57	2	7	4	5	2
Sogn og Fjordane	0	-35	-78	4	10	29	6	4
Møre og Romsdal	0	-27	-32	3	9	12	2	3
Sør-Trøndelag	0	11	19	-1	-2	7	-1	-1
Nord-Trøndelag	0	21	37	-2	4	-18	-2	-1
Nordland	0	-217	-214	4	-27	-4	-2	-1
Troms	0	-72	-77	4	-5	19	-1	-1
Finnmark	0	-54	-52	2	2	2	0	0

4.2 Jordmod

I tabell 4.13 vises resultater av beregningne med modellen Jordmod for simuleringene beskrevet over. Simuleringene i gruppe 1 er gjennomført for to alternativer. I de simuleringene der kortnavn på simuleringen etterfølges av «(B)», er det maksimale bruksstørrelsen hevet sammenlignet med basisløsningen. Der kortnavn ikke etterfølges av «(B)» er det brukt de samme maksimale bruksstørrelsene som i basisløsningen. Dette gjelder også for simuleringene i gruppe 2, altså de som er foreslått av gruppen. Bakgrunnen for dette er å fange opp effekten av at en oppheving av strukturprofilen er ventet å utløse en kraftigere strukturrasjonalisering enn ellers.

Tallene i tabellen viser den prosentvise endringen i forhold til basisløsningen «2009» for viktige indikatorer som produksjon av ulike varer, omfang av areal og arbeid samt tilskudd og produksjonsinntekter. Grønne tall indikerer et høyere nivå sammenlignet med basisløsningen, mens røde viser relativ nedgang.

Tabell 4.13 Produksjon, faktorinnsats, tilskudd og produksjonsinntekter på nasjonalt nivå (prosentvis avvik fra basis «2009»)

	FStr(B)	FDis(B)	FStrDis(B)	FStr	FDis	FStrDis	DriftGrov	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2
Produksjon ¹⁾	0.8	2.8	2.1	-2.0	0.8	0.0	-0.1	-0.8	-0.6	-0.8	-0.3
Korn	11.0	6.4	-3.3	-3.2	-8.7	-4.3	0.2	-8.1	-3.6	-8.1	-2.2
Melk	0.6	3.6	3.6	-3.8	2.8	3.0	0.0	-0.2	-0.1	-0.2	0.0
Kjøtt	0.2	3.7	4.6	-0.9	1.6	-2.3	-0.1	0.5	-0.2	0.5	0.0
Storfe	-1.9	5.2	5.7	-2.1	4.5	5.4	-0.4	1.2	-0.5	1.2	0.0
Sau	3.5	9.1	19.0	-2.6	17.7	11.6	-0.9	0.6	0.0	0.6	0.1
Gris	1.0	4.1	4.0	-0.3	-2.5	-11.8	0.2	0.4	-0.1	0.4	0.0
Fjørfe	0.1	0.3	0.3	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Egg	-0.3	-0.4	-0.7	-0.3	-0.4	-0.7	0.0	-0.1	0.0	-0.1	0.0
Areal	1.4	4.4	4.4	-2.1	1.8	3.8	-0.2	-1.8	-1.3	-1.8	-0.7
Kornareal	10.9	6.2	-3.2	-3.1	-11.0	-4.2	0.2	-7.9	-3.5	-7.9	-2.1
Grovfôrareal	-2.9	3.7	8.1	-1.6	7.8	7.6	-0.4	1.0	-0.3	1.0	0.0
der. fulldyrket	-2.3	6.4	2.0	-3.6	0.7	-0.4	-0.4	-0.3	-0.2	-0.3	0.0
der. overfl.dyr og innmark	-4.2	-1.8	20.8	2.5	22.8	24.5	-0.3	3.8	-0.4	3.8	0.0
Annet areal	-1.5	-1.7	-1.7	0.1	-0.3	-0.5	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0
Arbeid	-30.1	-21.5	-25.1	-3.2	6.1	4.5	-0.3	-0.6	-0.6	-0.6	-0.2
Tilskudd	1.5	-5.0	2.8	0.3	2.1	2.8	-0.3	-0.4	-0.6	-0.4	-0.3
Produksjons- inntekt	-1.4	-2.3	-4.4	-0.6	-3.1	-3.3	0.2	-1.4	-0.4	-1.4	-0.3
Velferd	2.2	0.5	1.9	0.4	-0.3	-2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Andel norsk- produsert fôrkorn	7.5	5.2	-5.2	-0.3	-10.8	-3.4	0.2	-6.5	-2.5	-6.5	-1.1
Selvforsynings- grad	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

1) Produksjonsindeks der de enkelte produksjonene er veid med prisene i 2009 (2009 = 100)

Mange indikatorer gir større utslag for simuleringene i gruppe 1 sammenlignet med simuleringene i gruppe 2. Dette resultatet synes å være konsistent med bildet fra PTR-modellen.

Tabell 4.13 viser videre at strukturrasjonalisering generelt gir økt produksjon uavhengig om distrikt- og/eller strukturprofilen fjernes. En fjerning av distriktsprofilen synes å gi større effekt på økt matproduksjon totalt enn en fjerning av strukturprofilen. Selv uten strukturrasjonalisering gir en fjerning av distriktsprofilen økt matproduksjon totalt sett. Dette resultatet strider om den teoretiske omfordelingseffekten beskrevet i kapittel 2.3, der det ble vist at distriktsdifferensierte tilskudd øker den samlede produksjonen. Grunnen til at det motsatte skjer i Jordmod er at det er uutnyttet areal i sentrale strøk i basisløsningen som tas i bruk når distriktsprofilen fjernes. Siden avlingsnivået er høyere i sentrale strøk sammenlignet med distriktene, gir dette større produksjon for landet under ett.

De enkelte produksjonene trekker ikke i samme retning når det gjelder strukturrasjonalisering og omfordeling. Med strukturrasjonalisering øker kornproduksjonen hvis enten strukturprofilen eller distriktsprofilen fjernes, men går tilbake dersom begge profiler fjernes. Uten strukturrasjonalisering går kornproduksjonen tilbake uavhengig av hva som skjer med struktur- og distriktsprofilen. De grovfôrbaserte produksjonene viser med noen få unntak økning både med og uten strukturrasjonalisering og uavhengig av fjerning av struktur- eller distriktsprofil. Unntaket er simuleringen der strukturprofilen fjernes uten strukturrasjonalisering, der alle produksjoner viser tilbakegang. Fjørfe viser det samme mønster som grovfôrbasert husdyrproduksjon, men gris øker ved strukturrasjonalisering. Egg går tilbake i alle simuleringene i gruppe 1.

At strukturrasjonalisering og fjerning av struktur- og/eller distriktsprofil slår ulikt ut for de enkelte produksjonene har å gjøre med hvilke stordriftsfordeler som finnes i de enkelte produksjonene og hvordan deres lønnsomhet er påvirket av distrikts- og strukturprofilen i virkemiddelsystemet. I tillegg spiller det en rolle hvorvidt areal er tilgjengelig i de enkelte regionene. Når distriktsprofilen fjernes og strukturrasjonalisering tillates øker totalt jordbruksareal i drift med 4,4 % sammenlignet med basisløsningen. Dette tilsvarer bortimot grensen på 5,0 % som tilgjengelig regionalt jordbruksareal er økt i forhold til observert verdi i «2009». Et fellestrekk i simuleringene i gruppe 1 synes å være at sauehold øker på bekostning av kornproduksjon under visse forutsetninger. Det gjelder særlig når distriktsprofilen fjernes. Det er trolig flere årsaker for dette resultatet. For det første øker trolig relativ lønnsomhet for sau sammenlignet med korn. Kornproduksjon har ingen utpreget distriktsprofil, og «vinner» derfor ikke stort hvis distriktsprofilen fjernes. Sau har imidlertid et utpreget distriktsprofil, lønnsomheten i sau i sentrale strøk «tjener» på at distriktsprofilen fjernes. Det fører til at det i sentrale strøk blir relativt sett mer lønnsomt med sau fremfor korn. Videre setter trolig de fylkesvise grensene for handelbare melkekvoter en stopper for at melkeproduksjonen kanaliseres tilbake til sentrale strøk. Dermed konkurrerer sau først og fremst med ammekyr, og da virker sau å kunne generere en høyere grunnrente sammenlignet med ammekyr.

Utviklingen i areal følger i grove trekk utviklingen i samlet produksjon. Arbeidsforbruket reduseres betydelig med strukturrasjonalisering.

Simuleringene i Jordmod forutsetter ikke budsjettbalanse, men bruker satsene fra PTR-modellen. Derfor kan sum tilskudd variere sammenlignet med basisløsningen. De samlede tilskuddene øker noe når distriktsprofilen faller bort; dette som et resultat av at grovfôrbasert husdyrproduksjon er mer «støtteintensiv» enn kornproduksjon. Produksjonsinntektene viser derimot en negativ utvikling i alle simuleringene.

Andelen norsk produsert førkorn øker når kornproduksjonen går opp, men faller ellers. Samfunnsøkonomisk velferd øker mest under strukturrasjonalisering, men går tilbake når distriktsprofilen oppheves. Selvforsyningsgraden slik den er definert i Jordmod, påvirker ikke i noen av simuleringen.

En innføring av et driftstilskudd for sau (simulering «DriftGrov») gir en noe lavere produksjon av sauekjøtt, og ellers små endringer. Større sauebruk synes å tape ved en slik omfordeling. En utmåling av distriktstilskuddet til kjøtt i forhold til sonene for distriktstilskudd til melk (simulering «MelkDTk») gir økt produksjon av kraftfôrbaserte produksjoner og en nedgang av kornproduksjon. En innretning av tilskudd i forhold til «tydeligere distriktsprofil» (simulering «TDP») gir noe lavere kornproduksjon, men ellers er det mindre endringer. Dette gjelder også for de to simuleringene der sone 5 i AK-tilskuddet deles i to (simulering «AK-T1» og simulering «AK-T2»).

Tabell 4.14 gir en oversikt over den realiserte bruksstørrelsen i modellen for de ulike simuleringene. Størrelsen er vist med absolutte tall for basisløsningen «2009» og som prosentvise endringer sammenlignet med «2009» for de andre simuleringene. Hovedinntrykket er at strukturrasjonalisering som ventet fører til større bruk, men at bruksstørrelsen er tilnærmet uendret uten strukturrasjonalisering.

Tabell 4.14 Realisert bruksstørrelse¹⁾ etter simulering (absolutte tall for "2009, relativ endring sammenlignet med «2009» for de andre simuleringene)

	"2009"	FStr(B)	FDis(B)	FStrDis(B)	FStr	FDis	FStrDis	DriftGrov	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2
Korn	221	43.0	39.6	32.4	-1.4	-5.0	-1.9	0.1	-3.5	-1.5	-3.5	-0.9
Melk	20	47.5	35.5	43.5	0.5	-1.0	-0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
A.kyr	18	23.8	11.0	29.8	3.3	-6.1	0.0	0.0	6.6	0.0	6.6	0.0
Sau	88	81.8	53.3	81.8	0.0	0.0	0.0	-0.6	0.0	-0.1	0.0	0.0
Gris	22	81.8	81.8	81.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Egg	3.6	55.6	30.6	66.7	2.8	0.0	0.0	0.0	0.0	-2.8	0.0	0.0
Kylling	66.8	-2.8	-8.5	-8.5	0.0	0.0	-0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

1) Korn: daa kornareal, Melk: antall melkekyr, A.kyr: antall ammekyr, Sau: antall søyer, Gris: antall purker der slaktegriser kommer i tillegg, Egg: antall 1 000 høner, Kylling: antall 1 000 slaktekyllinger pr år

Med strukturrasjonalisering øker størrelsen på kornbruk og melkebruk med mellom 30 prosent og 50 prosent. De tilsvarende tallene for bruk med sau, gris og egg er henholdsvis 50 prosent og 80 prosent. Bruk med kylling viser derimot nedgang. Dette resultatet må sees på bakgrunn av forutsetningene om minimal og maksimal bruksstørrelse samt maksimal støttebeløp for avløsertilskudd som kommer til anvendelse for bruk med kylling. Grensen på dette tilskuddet motvirker stordriftsfordelene som fører til at minste bruksstørrelse blir realisert. Denne ligger da noe lavere i simuleringene med strukturrasjonalisering sammenlignet med basisløsningen «2009».

Tabell 4.15 gir et første innblikk i den regionale fordelingen av produksjon, faktorinnsats, tilskudd og produksjonsinntekter. For dette formålet er landet delt i to regioner: Distrikter og sentrale strøk. Distrikter er definert som alle regioner utenom Østlandets flatbygder, Jæren og flatbygdene på Trøndelag. Tallene i tabell 4.15 viser det relative avviket fra basisløsningen «2009» målt i prosent-poeng. Eksempelvis er distriktenes andel av melkeproduksjonen i simuleringen «FStr» 3,5 %-poeng høyere enn i basisløsningen «2009». Igjen indikerer grønne tall av distriktenes andel har økt, mens røde tall viser en nedgang i distriktenes andel av den aktuelle indikatoren.

En fjerning av strukturprofilen samtidig som distriktsprofilen opprettholdes, synes å ha en positiv relativ effekt for distriktene med unntak av sau. Det gjelder imidlertid kun dersom bruksstørrelsen ikke øker. Derimot fører som ventet en oppheving av distriktsprofilen enten alene (simulering «FDis») eller i kombinasjon av en oppheving av strukturprofilen (simulering «FStrDis») til en betydelig svekkelse av distriktenes relative andel – med eller uten strukturrasjonalisering.

Tabell 4.15 Distriktenes andel av produksjon, faktorinnsats, tilskudd og produksjonsinntekter (PI) (prosent-poeng avvik fra basis «2009»)

	FStr(B)	FDis(B)	FStrDis(B)	FStr	FDis	FStrDis	DriftGro	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2
Melk	1.3	-3.3	-1.5	3.5	-3.5	-3.3	0.0	0.2	0.1	0.2	0.0
Kjøtt	1.7	-10.3	-11.9	0.7	-10.5	-3.4	0.1	0.4	0.2	0.4	0.0
Sau	-5.0	-9.9	-28.5	-2.5	-29.9	-27.5	1.1	0.1	0.6	0.1	0.1
Areal	-0.3	-2.5	-2.2	1.5	-1.7	-1.8	0.1	0.7	0.8	0.7	0.4
Arbeid	-2.8	-7.7	-10.2	1.2	-8.6	-7.2	0.2	0.3	0.5	0.3	0.2
Tilskudd	1.4	-11.0	-10.1	2.7	-11.4	-8.7	0.4	0.0	0.8	0.0	0.2
PI	1.4	-5.3	-4.5	2.1	-5.1	-2.6	0.1	0.6	0.5	0.6	0.2

Alle simuleringene i gruppe 2 har en positiv, om en liten effekt på distriktenes andel av produksjon, areal, arbeidsforbruk, tilskudd og produksjonsinntekter. Distriktene er videre splittet opp i Nord-Norge (Nordland, Troms og Finnmark) og distriktene i Sør-Norge. I tabell 4.16 **Feil! Fant ikke referanse kilden.** vises Nord-Norges andel på de samme variablene som i tabellen over.

Det er ingen entydig retning for Nord-Norge sammenlignet med distriktene under ett. Melk blir noe mer negativt påvirket i Nord-Norge enn i distriktene samlet, mens sau klarer seg gjennomgående bedre. Også arbeid og areal viser en mindre negativ utvikling bortsett fra simuleringen «FStr» der strukturprofilen fjernes uten strukturrasjonalisering.

Tabell 4.16 Nord-Norges andel av produksjon, faktorinnsats, tilskudd og produksjonsinntekter (PI) (prosent-poeng avvik fra basis «2009»)

	FStr(B)	FDis(B)	FStrDis(B)	FStr	FDis	FStrDis	DriftGro	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2
Melk	-0.1	-0.4	-0.4	0.4	-1.1	-0.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Kjøtt	0.1	-4.6	-4.7	0.2	-4.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Sau	-5.8	-2.8	-13.0	-5.1	-13.0	-15.2	0.3	0.1	0.1	0.1	0.0
Areal	-0.1	-0.5	-0.4	0.2	-1.0	-0.3	0.0	0.2	0.1	0.2	0.1
Arbeid	-1.5	-1.0	-3.1	-0.8	-3.8	-3.3	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0
Tilskudd	-0.5	-5.9	-6.5	-0.2	-7.3	-6.2	0.2	-0.8	0.2	-0.8	0.0
PI	-0.1	-2.0	-2.0	0.3	-2.4	-0.6	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0

En sammenligning av tabell og tabell 4. viser at en fjerning av distriktsprofilen viser større relativ tilbakegang i distriktene i Sør-Norge sammenlignet med Nord-Norge. Distriktene i Sør-Norge kommer relativt sett bedre ut hvis strukturprofilen fjernes.

Tabell 4.17 Distriktene i Sør-Norges andel av produksjon, faktorinnsats, tilskudd og produksjonsinntekter (PI) (prosent-poeng avvik fra basis «2009»)

	FStr(B)	FDis(B)	FStrDis(B)	FStr	FDis	FStrDis	DriftGrov	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2
Melk	1.4	-2.9	-1.2	3.1	-2.4	-2.3	0.0	0.2	0.1	0.2	0.0
Kjøtt	1.6	-5.7	-7.2	0.6	-5.6	-3.4	0.1	0.5	0.1	0.5	0.0
Sau	0.8	-7.1	-15.4	2.6	-16.9	-12.3	0.8	-0.1	0.4	-0.1	0.0
Areal	-0.2	-1.9	-1.8	1.2	-0.7	-1.5	0.1	0.6	0.7	0.6	0.3
Arbeid	-1.3	-6.7	-7.1	2.0	-4.9	-3.9	0.2	0.2	0.4	0.2	0.1
Tilskudd	1.9	-5.2	-3.6	2.9	-4.1	-2.5	0.2	0.9	0.6	0.9	0.2
PI	1.4	-3.3	-2.5	1.9	-2.6	-2.0	0.1	0.6	0.5	0.6	0.1

I likhet med Nord-Norge tjener også distriktene i Sør-Norge litt på de omfordelinger som er analysert i simuleringene i gruppe 2.

Tabell 4.18 Sentrale strøks andel av produksjon, faktorinnsats, tilskudd og produksjonsinntekter (PI) (prosent-poeng avvik fra basis «2009»)

	FStr(B)	FDis(B)	FStrDis(B)	FStr	FDis	FStrDis	DriftGrov	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2
Melk	-1.3	3.3	1.5	-3.5	3.5	3.3	0.0	-0.2	-0.1	-0.2	0.0
Kjøtt	-1.7	10.3	11.9	-0.7	10.5	3.4	-0.1	-0.4	-0.2	-0.4	0.0
Sau	5.0	9.9	28.5	2.5	29.9	27.5	-1.1	-0.1	-0.6	-0.1	-0.1
Areal	0.3	2.5	2.2	-1.5	1.7	1.8	-0.1	-0.7	-0.8	-0.7	-0.4
Arbeid	2.8	7.7	10.2	-1.2	8.6	7.2	-0.2	-0.3	-0.5	-0.3	-0.2
Tilskudd	-1.4	11.0	10.1	-2.7	11.4	8.7	-0.4	0.0	-0.8	0.0	-0.2
PI	-1.4	5.3	4.5	-2.1	5.1	2.6	-0.1	-0.6	-0.5	-0.6	-0.2

Tabell 8 viser den relative andelen av produksjon, faktorinnsats m.m. i sentrale strøk. Tabellen er nødvendigvis et speilbilde av tabell 4.15. Røde tall i tabell blir til grønne tall i tabell 4.15 og omvendt.

Tabell 4. viser relative verdier for grunnrente og melkekvote både samlet og per enhet. Tabellen gir et inntrykk av lønnsomheten i jordbruket per region. Eksempelvis går arealprisene kraftig tilbake i Nord-Norge både sett under ett og per daa. Det gjør også melkekvotene ved fjerning av strukturprofilen og strukturrasjonalisering. Begge resultater tyder på svekket lønnsomhet for jordbruket i Nord-Norge i disse simuleringene, men lønnsomheten svekkes ifølge resultatene ikke «sterkt nok» for at det går vesentlig ut-over produksjon og faktorinnsats.

Likeså viser resultatene at jordbruket i sentrale strøk får en betydelig forbedret lønnsomhet dersom struktur- og/eller distriktsprofilen fjernes.

Tabell 4.19 Grunnrente og verdier av melkekvoter som indikasjon på lønnsomhet i jordbruket etter simulering (i prosent av «2009»)

	FStr(B)	FDis(B)	FStrDis(B)	FStr	FDis	FStrDis	DriftGro	MelkDTk	TDP	AK-T1	AK-T2
Sum arealpriser hele landet	14.4	-10.3	-11.9	1.2	-28.5	-21.3	2.4	-1.0	0.7	-1.0	0.1
Sum arealpriser Nord-Norge	-6.5	-82.1	-77.8	-18.7	-88.4	-65.9	6.1	-8.4	4.7	-8.4	-0.7
Sum arealpriser distrikter i Sør-Norge	19.8	-21.0	-21.8	5.8	-37.0	-29.2	2.9	0.6	1.3	0.6	0.5
Sum arealpriser sentrale strøk i Sør-Norge	10.5	41.7	35.9	-1.2	13.9	13.7	-0.3	-1.8	-2.2	-1.8	-0.4
Sum melkekvoter hele landet	81.5	23.7	111.3	58.6	44.9	63.0	-5.8	-1.8	1.6	-1.8	-0.3
Sum melkekvoter Nord-Norge	197.1	-21.5	86.4	177.3	3.4	33.3	-10.1	23.7	2.3	23.7	1.4
Sum melkekvoter distrikter i Sør-Norge	69.7	13.0	97.3	49.6	36.6	57.6	-7.9	-7.5	-1.9	-7.5	-3.7
Sum melkekvoter sentrale strøk i Sør-Norge	14.0	188.5	269.4	-48.6	170.2	129.9	-14.7	-5.1	0.4	-5.1	-0.1
Arealpriser pr daa hele landet	12.8	-14.1	-15.6	3.4	-29.7	-24.2	2.6	0.8	2.0	0.8	0.8
Arealpriser pr daa Nord-Norge	-6.6	-81.8	-77.9	-18.8	-87.3	-66.1	6.1	-8.4	4.7	-8.4	-0.7
Arealpriser pr daa distrikter i Sør-Norge	18.7	-21.3	-22.2	5.4	-37.2	-29.7	2.9	1.3	1.2	1.3	0.5
Arealpriser pr daa sentrale strøk i Sør-Norge	8.0	28.0	23.6	4.5	7.5	4.9	0.2	1.8	1.0	1.8	1.3
Melkekvoter pr ltr hele landet	80.4	19.3	103.9	64.8	40.9	58.3	-5.8	-1.6	1.7	-1.6	-0.3
Melkekvoter pr ltr Nord-Norge	197.1	-21.5	86.4	177.3	12.4	42.0	-10.1	23.7	2.3	23.7	1.4
Melkekvoter pr ltr distrikter i Sør-Norge	65.6	13.5	93.5	49.2	37.4	58.0	-7.9	-7.5	-2.0	-7.5	-3.7
Melkekvoter pr ltr sentrale strøk i Sør-Norge	23.8	130.1	224.2	-31.1	114.2	84.4	-14.5	-3.7	1.1	-3.7	-0.1

5 Drøfting av resultatene

Struktur- og distriktsprofilen i jordbruket og forslag til å gjøre distriktsprofilen tydeligere har vært sentralt i denne utredningen. Det er brukt to ulike modeller for å illustrere kortsiktige og langsiktige effekter av en omfordeling av tilskuddene. Det er mange tall som presenteres i denne utredningen, og det kan være vanskelig «å se skogen for bare trær».

Det er flere innsikter som modellresultatene illustrerer, men ikke alle er nye.

For det første tydeliggjør resultatene en velkjent potensiell målkonflikt i jordbrukspolitikken. En sterkere distriktsprofil synes å gå på bekostning av økt matproduksjon. Denne konklusjonen bygger på to sentrale forutsetninger: Det må finnes ledig produksjonskapasitet i sentrale strøk, og det må ikke være mulig å øke budsjettstøtten. Resonnementet blir da at en «tilskuddskrone» i sentrale strøk produserer mer mat enn en tilsvarende «tilskuddskrone» i distriktene. Hvis en derimot antar at det ikke vil være mulig å øke produksjonskapasiteten i sentrale strøk (slik det er forutsatt i den teoretiske tilnærmingen til omfordelingseffekter av tilskudd), vil de to målene gå hånd i hånd: Mer distriktsdifferensiering fører til økt produksjon i den grad tilskudd omfordeles fra sentrale strøk til distrikter så lenge det er positiv grunnrente i sentrale strøk. Resonnementet blir da at en «tilskuddskrone» er mer verdt i distriktene sammenlignet med sentrale strøk fordi produksjonskapasiteten i sentrale strøk allerede er nådd.

For det andre er det forskjell på kortsiktige og langsiktige effekter av omfordeling av tilskudd. PTR-modellen, som illustrerer kortsiktige effekter, etterlater er inntrykk av at virkemiddelbruken enkelt kan omfordes målrettet for å oppnå ønsket resultat. Jordmod-resultatene, som både illustrerer langsiktige effekter av bondens tilpasning til endret virkemiddelbruk og vurderer lønnsomheten i ulike produksjoner opp mot hverandre på regionalt nivå, viser derimot at ønsket resultat kan utebli. Eksempelvis bidrar innføringen av et driftstilskudd for sauebruk til lavere produksjon av sauekjøtt samlet sett. Riktignok er dette resultatet delvis forårsaket av en omfordeling av støtte innenfor sauebruk, men det har svekket lønnsomhet totalt sett som resultat. En viktig, men trolig velkjent, innsikt er at et virkemiddel bør vurderes ikke bare ut fra hvordan det påvirker lønnsomheten i den produksjonen det er rettet mot, men også relativt til andre produksjoner.

For det tredje tyder resultatene på at dagens struktur- og distriktsprofil er nokså omfattende. Den berører så godt som alle bønder. De fleste simuleringene påvirker samlet tilskudd til mange bønder. I et slikt perspektiv er det lett å tenke at et hvert forsøk på omfordeling er vanskelig: Det vil alltid finnes tapere. Dette resultatet er selvsagt påvirket av budsjettrestriksjonen som ligger til grunn for alle simuleringene. Med friske midler er det langt enklere å tilgodese enkelte bønder uten å trekke inn tilskudd hos andre.

Denne utredningen har kun sett på budsjettstøtte om jordbrukspolitiske virkemiddel. Andre viktige virkemidler slik som importvern, regionale grenser for omsettelige melkekvoter og forsynings- og mottakspått, har ligget fast. For PTR-modellen spiller importvernet trolig ingen rolle. For Jordmod vil endringer i importvernet derimot være potensielt av betydning da den påvirker relativ lønnsomhet. Endringer i importvernet kan lett endre den regionale fordelingen av produksjon og faktorinnsats. Viktigere er trolig reglene for handel med melkekvoter. Med dagens regelverk kan melkeproduksjonen ikke flytte tilbake til sentrale strøk selv om lønnsomhetsvurderinger skulle tilsi dette. Dermed fremstår de fylkesvise grensene for handel med melkekvoter som et potensi-

elt svært viktig virkemiddel til å opprettholde dagens geografiske fordeling av melkeproduksjonen. I denne utredningen er denne effekten imidlertid ikke vurdert nærmere.

Avslutningsvis er det viktig å påpeke at resultatene bør sees i lys av de teoretiske og empiriske forutsetningene modellene bygger på. Det gjelder i større grad for Jordmod, og i mindre grad for PTR-modellen. Sistnevnte gjør i prinsippet ikke noe annet enn å beregne tilskudd for hver søker i PTR basert på deres husdyrhold og areal. Jordmod derimot beveger seg hele tiden i et spenningsfelt mellom på den ene siden å holde modellen enkel slik at resultatene er etterprøvbare, og på den andre siden å videreutvikle modellen med tanke på å gjøre resultatene mer relevante som underlag for praktisk politikkutforming.

Referanser

- BFJ (Budsjettnemnda for jordbruket). div. *Totalkalkylen*. Budsjettnemnda for jordbruket. Oslo. (Årlig publikasjon)
- Flaten, O. 2001. Økonomiske analyser av tilpassinger i norsk mjølkeproduksjon. Doctor scientiarum theses 2001:1. Norges Landbrukshøgskole. Ås.
- Hegrenes, A., Gezelius, S.S., Kann, F. og Mittenzwei, K. 2002. Landbruk og distriktspolitikk – ein analyse av den norske landbruksstøtta. NILF-rapport 2002-10. NILF. Oslo.
- Mittenzwei, K. og Gaasland, I. 2008. Dokumentasjon av Jordmod: Modellbeskrivelse og analyser. NILF-rapport 2008-3. NILF. Oslo.
- NILF. Div. Driftsgranskingar i jord- og skogbruk. NILF. Oslo. (Årlig publikasjon)

Vedlegg 1: Regional inndeling

Kommune	DPV	Fylke	BA-sentralitet	Jordmod
0101 Halden	1	1	2	1
0104 Moss	1	1	1	1
0105 Sarpsborg	1	1	2	1
0106 Fredrikstad	1	1	2	1
0111 Hvaler	1	1	2	1
0118 Aremark	3	1	2	1
0119 Marker	3	1	2	1
0121 Rømskog	3	1	5	1
0122 Trøgstad	1	1	2	1
0123 Spydeberg	1	1	2	1
0124 Askim	1	1	2	1
0125 Eidsberg	1	1	2	1
0127 Skiptvet	1	1	2	1
0128 Rakkestad	1	1	2	1
0135 Råde	1	1	1	1
0136 Rygge	1	1	1	1
0137 Våler	1	1	1	1
0138 Hobøl	1	1	1	1
0211 Vestby	1	2	1	2
0213 Ski	1	2	1	2
0214 Ås	1	2	1	2
0215 Frogn	1	2	1	2
0216 Nesodden	1	2	1	2
0217 Oppegård	1	2	1	2
0219 Bærum	1	2	1	2
0220 Asker	1	2	1	2
0221 Aurskog-Høland	1	2	2	3
0226 Sørums	1	2	1	3
0227 Fet	1	2	1	3
0228 Rælingen	1	2	1	3
0229 Enebakk	1	2	1	3
0230 Lørenskog	1	2	1	3
0231 Skedsmo	1	2	1	3
0233 Nittedal	1	2	1	3
0234 Gjerdrum	1	2	1	3
0235 Ullensaker	1	2	2	3
0236 Nes	1	2	2	3
0237 Eidsvoll	1	2	2	3
0238 Nannestad	1	2	2	3
0239 Hurdal	1	2	2	3
0301 Oslo	1	3	1	2
0402 Kongsvinger	3	4	3	5

0403 Hamar	1	4	2	4
0412 Ringsaker	1	4	2	4
0415 Løten	1	4	2	4
0417 Stange	1	4	2	4
0418 Nord-Odal	2	4	2	5
0419 Sør-Odal	1	4	2	5
0420 Eidskog	3	4	3	5
0423 Grue	3	4	3	5
0425 Åsnes	3	4	3	5
0426 Våler	3	4	3	5
0427 Elverum	1	4	2	5
0428 Trysil	4	4	4	6
0429 Åmot	4	4	3	6
0430 Stor-Elvdal	4	4	5	6
0432 Rendalen	4	4	5	6
0434 Engerdal	4	4	5	6
0436 Tolga	4	4	4	6
0437 Tynset	4	4	4	6
0438 Alvdal	4	4	4	6
0439 Folldal	4	4	5	6
0441 Os	4	4	4	6
0501 Lillehammer	1	5	2	7
0502 Gjøvik	1	5	2	7
0511 Dovre	4	5	5	8
0512 Lesja	4	5	5	8
0513 Skjåk	4	5	5	8
0514 Lom	4	5	5	8
0515 Vågå	4	5	5	8
0516 Nord-Fron	4	5	4	8
0517 Sel	4	5	4	8
0519 Sør-Fron	4	5	4	8
0520 Ringeby	4	5	2	8
0521 Øyer	2	5	2	8
0522 Gausdal	3	5	2	8
0528 Østre Toten	1	5	2	7
0529 Vestre Toten	1	5	2	7
0532 Jevnaker	1	5	2	7
0533 Lunner	1	5	2	7
0534 Gran	1	5	2	7
0536 Søndre Land	3	5	2	8
0538 Nordre Land	3	5	2	8
0540 Sør-Aurdal	3	5	5	8
0541 Etnedal	3	5	5	8
0542 Nord-Aurdal	3	5	4	8
0543 Vestre Slidre	3	5	4	8
0544 Øystre Slidre	3	5	4	8
0545 Vang	3	5	5	8
0602 Drammen	1	6	2	9

0604 Kongsberg	1	6	2	9
0605 Ringerike	1	6	2	9
0612 Hole	1	6	2	9
0615 Flå	3	6	5	10
0616 Nes	3	6	4	10
0617 Gol	3	6	4	10
0618 Hemsedal	3	6	5	10
0619 Ål	3	6	4	10
0620 Hol	3	6	4	10
0621 Sigdal	3	6	5	10
0622 Krødsherad	3	6	2	10
0623 Modum	1	6	2	9
0624 Øvre Eiker	1	6	2	9
0625 Nedre Eiker	1	6	2	9
0626 Lier	1	6	1	9
0627 Røyken	1	6	1	9
0628 Hurum	1	6	2	9
0631 Flesberg	3	6	2	10
0632 Rollag	3	6	2	10
0633 Nore og Uvdal	4	6	5	10
0701 Horten	1	7	2	11
0702 Holmestrand	1	7	1	11
0704 Tønsberg	1	7	2	11
0706 Sandefjord	1	7	2	11
0709 Larvik	1	7	2	11
0711 Svelvik	1	7	2	11
0713 Sande	1	7	2	11
0714 Hof	1	7	1	11
0716 Re	1	7	2	11
0718	1	7	2	11
0719 Andebu	1	7	2	11
0720 Stokke	1	7	2	11
0722 Nøtterøy	1	7	2	11
0723 Tjøme	1	7	2	11
0728 Lardal	1	7	2	11
0805 Porsgrunn	1	8	2	12
0806 Skien	1	8	2	12
0807 Notodden	3	8	2	14
0811 Siljan	1	8	2	13
0814 Bamble	1	8	2	13
0815 Kragerø	3	8	2	14
0817 Drangedal	3	8	2	14
0819 Nome	3	8	2	13
0821 Bø	3	8	4	13
0822 Sauherad	3	8	2	12
0826 Tinn	4	8	4	14
0827 Hjørtedal	3	8	3	14
0828 Seljord	4	8	5	14

0829 Kviteseid	4	8	5	14
0830 Nissedal	4	8	5	14
0831 Fyresdal	4	8	5	14
0833 Tokke	4	8	5	14
0834 Vinje	4	8	5	14
0901 Risør	3	9	2	15
0904 Grimstad	1	9	2	15
0906 Arendal	1	9	2	15
0911 Gjerstad	3	9	3	15
0912 Vegårshei	3	9	2	15
0914 Tvedestrand	3	9	2	15
0919 Froland	2	9	2	15
0926 Lillesand	1	9	2	15
0928 Birkenes	2	9	2	15
0929 Åmli	4	9	5	15
0935 Iveland	2	9	2	15
0937 Evje og Hornnes	3	9	2	15
0938 Bygland	3	9	5	15
0940 Valle	3	9	5	15
0941 Bykle	3	9	5	15
1001 Kristiansand	1	10	2	16
1002 Mandal	1	10	2	16
1003 Farsund	3	10	4	16
1004 Flekkefjord	3	10	3	16
1014 Vennesla	1	10	2	16
1017 Songdalen	1	10	2	16
1018 Søgne	1	10	2	16
1021 Marnardal	3	10	2	16
1026 Åseral	3	10	5	16
1027 Audnedal	3	10	2	16
1029 Lindesnes	2	10	2	16
1032 Lyngdal	2	10	3	16
1034 Hægebostad	3	10	5	16
1037 Kvinesdal	3	10	3	16
1046 Sirdal	3	10	5	16
1101 Eigersund	1	11	3	20
1102 Sandnes	1	11	1	17
1103 Stavanger	1	11	1	17
1106 Haugesund	1	11	2	20
1111 Sokndal	3	11	3	20
1112 Lund	3	11	3	20
1114 Bjerkreim	1	11	2	18
1119 Hå	1	11	2	17
1120 Klepp	1	11	1	17
1121 Time	1	11	1	17
1122 Gjesdal	1	11	2	18
1124 Sola	1	11	1	17
1127 Randaberg	1	11	1	17

1129 Forsand	2	11	2	20
1130 Strand	1	11	1	18
1133 Hjelmeland	3	11	5	20
1134 Suldal	3	11	5	20
1135 Sauda	4	11	4	20
1141 Finnøy	3	11	2	19
1142 Rennesøy	1	11	1	19
1144 Kvitsøy	3	11	5	19
1145 Bokn	2	11	2	20
1146 Tysvær	1	11	2	20
1149 Karmøy	1	11	2	20
1151 Utsira	4	11	5	20
1160 Vindafjord	3	11	5	20
1201 Bergen	1	12	1	20
1211 Etne	3	12	5	21
1216 Sveio	2	12	2	21
1219 Bømlo	2	12	4	21
1221 Stord	1	12	3	21
1222 Fitjar	3	12	5	21
1223 Tysnes	3	12	5	21
1224 Kvinnherad	3	12	4	21
1227 Jondal	4	12	5	21
1228 Odda	4	12	3	21
1231 Ullensvang	4	12	5	21
1232 Eidfjord	4	12	5	21
1233 Ulvik	4	12	5	21
1234 Granvin	3	12	5	21
1235 Voss	3	12	3	21
1238 Kvam	3	12	4	21
1241 Fusa	2	12	2	21
1242 Samnanger	3	12	2	21
1243 Os	1	12	1	21
1244 Austevoll	3	12	5	21
1245 Sund	1	12	1	21
1246 Fjell	1	12	1	21
1247 Askøy	1	12	1	21
1251 Vaksdal	3	12	2	21
1252 Modalen	3	12	5	21
1253 Osterøy	1	12	2	21
1256 Meland	1	12	2	21
1259 Øygarden	1	12	2	21
1260 Radøy	2	12	2	21
1263 Lindås	1	12	2	21
1264 Austrheim	2	12	5	21
1265 Fedje	3	12	5	21
1266 Masfjorden	3	12	5	21
1401 Flora	3	14	3	22
1411 Gulen	3	14	5	22

1412 Solund	3	14	5	22
1413 Hyllestad	3	14	5	22
1416 Høyanger	3	14	4	22
1417 Vik	3	14	5	22
1418 Balestrand	3	14	5	22
1419 Leikanger	3	14	4	22
1420 Sogndal	3	14	4	22
1421 Aurland	3	14	5	22
1422 Lærdal	3	14	5	22
1424 Årdal	3	14	4	22
1426 Luster	3	14	5	22
1428 Askvoll	3	14	5	22
1429 Fjaler	3	14	5	22
1430 Gaular	3	14	3	22
1431 Jølster	3	14	3	22
1432 Førde	3	14	3	22
1433 Naustdal	3	14	3	22
1438 Bremanger	3	14	5	22
1439 Vågsøy	3	14	4	22
1441 Selje	3	14	5	22
1443 Eid	3	14	4	22
1444 Hornindal	3	14	4	22
1445 Gloppen	3	14	4	22
1449 Stryn	3	14	4	22
1502 Molde	1	15	2	23
1504 Ålesund	1	15	2	23
1505 Kristiansund	3	15	2	23
1511 Vanylven	3	15	5	23
1514 Sande	3	15	5	23
1515 Herøy	3	15	4	23
1516 Ulstein	2	15	2	23
1517 Hareid	2	15	2	23
1519 Volda	3	15	3	23
1520 Ørsta	3	15	3	23
1523 Ørskog	1	15	2	23
1524 Norddal	3	15	5	23
1525 Stranda	3	15	4	23
1526 Stordal	3	15	5	23
1528 Sykkylven	2	15	2	23
1529 Skodje	1	15	2	23
1531 Sula	1	15	2	23
1532 Giske	1	15	2	23
1534 Haram	3	15	2	23
1535 Vestnes	3	15	2	23
1539 Rauma	3	15	4	23
1543 Nesset	3	15	2	23
1545 Midsund	3	15	5	23
1546 Sandøy	3	15	5	23

1547 Aukra	3	15	2	23
1548 Fræna	2	15	2	23
1551 Eide	3	15	2	23
1554 Averøy	3	15	2	23
1557 Gjemnes	3	15	2	23
1560 Tingvoll	3	15	5	23
1563 Sunndal	3	15	4	23
1566 Surnadal	4	15	4	23
1567 Rindal	4	15	5	23
1571 Halså	4	15	5	23
1573 Smøla	4	15	5	23
1576 Aure	4	15	5	23
1601 Trondheim	1	16	1	23
1612 Hemne	4	16	4	24
1613 Snillfjord	4	16	3	26
1617 Hitra	4	16	5	26
1620 Frøya	4	16	5	26
1621 Ørland	3	16	4	26
1622 Agdenes	4	16	3	24
1624 Rissa	3	16	2	26
1627 Bjugn	4	16	5	24
1630 Åfjord	4	16	5	25
1632 Roan	4	16	5	26
1633 Osen	4	16	5	26
1634 Oppdal	4	16	4	26
1635 Rennebu	4	16	5	26
1636 Meldal	4	16	3	26
1638 Orkdal	2	16	2	25
1640 Røros	4	16	4	24
1644 Holtålen	4	16	5	26
1648 Midtre Gauldal	3	16	2	26
1653 Melhus	1	16	2	26
1657 Skaun	1	16	1	24
1662 Klæbu	1	16	1	25
1663 Malvik	1	16	1	25
1664 Selbu	3	16	2	24
1665 Tydal	4	16	5	26
1702 Steinkjer	3	17	3	26
1703 Namsos	4	17	3	27
1711 Meråker	4	17	5	28
1714 Stjørdal	1	17	2	28
1717 Frosta	3	17	5	27
1718 Leksvik	3	17	5	27
1719 Levanger	2	17	2	28
1721 Verdal	3	17	3	27
1724 Verran	4	17	3	28
1725 Namdalseid	4	17	3	28
1736 Snåsa	4	17	5	27

1738 Lierne	4	17	5	27
1739 Røyrvik	4	17	5	28
1740 Namsskogan	4	17	5	28
1742 Grong	4	17	5	28
1743 Høylandet	4	17	5	28
1744 Overhalla	4	17	3	28
1748 Fosnes	4	17	5	28
1749 Flatanger	4	17	5	28
1750 Vikna	4	17	4	28
1751 Nærøy	4	17	5	28
1755 Leka	4	17	5	28
1756 Inderøy	3	17	5	28
1804 Bodø	3	18	2	29
1805 Narvik	4	18	2	29
1811 Bindal	4	18	5	29
1812 Sømna	4	18	3	29
1813 Brønnøy	4	18	3	29
1815 Vega	4	18	5	29
1816 Vevelstad	4	18	5	29
1818 Herøy	4	18	5	29
1820 Alstahaug	4	18	3	29
1822 Leirfjord	4	18	3	29
1824 Vefsn	4	18	3	29
1825 Grane	4	18	5	29
1826 Hattfjelldal	4	18	5	29
1827 Dønna	4	18	5	29
1828 Nesna	4	18	5	29
1832 Hemnes	4	18	2	29
1833 Rana	4	18	2	29
1834 Lurøy	4	18	5	29
1835 Træna	4	18	5	29
1836 Rødøy	4	18	5	29
1837 Meløy	4	18	4	29
1838 Gildeskål	4	18	5	29
1839 Beiarn	4	18	5	29
1840 Saltdal	4	18	3	29
1841 Fauske	4	18	3	29
1845 Sørfold	4	18	3	29
1848 Steigen	4	18	5	29
1849 Hamarøy	4	18	5	29
1850 Tysfjord	4	18	5	29
1851 Lødingen	4	18	4	29
1852 Tjeldsund	4	18	2	29
1853 Evenes	4	18	5	29
1854 Ballangen	4	18	5	29
1856 Røst	4	18	5	29
1857 Værøy	4	18	5	29
1859 Flakstad	4	18	5	29

1860 Vestvågøy	4	18	4	29
1865 Vågan	4	18	3	29
1866 Hadsel	4	18	4	29
1867 Bø	4	18	5	29
1868 Øksnes	4	18	4	29
1870 Sortland	4	18	4	29
1871 Andøy	4	18	4	29
1874 Moskenes	4	18	5	29
1901 Harstad	4	19	2	30
1902 Tromsø	3	19	2	30
1911 Kvæfjord	4	19	2	30
1913 Skånland	4	19	2	30
1915 Bjarkøy	4	19	5	30
1917 Ibestad	4	19	5	30
1919 Gratangen	4	19	5	30
1920 Lavangen	4	19	5	30
1922 Bardu	4	19	4	30
1923 Salangen	4	19	5	30
1924 Målselv	4	19	4	30
1925 Sørreisa	4	19	4	30
1926 Dyrøy	4	19	5	30
1927 Tranøy	4	19	5	30
1928 Torsken	4	19	5	30
1929 Berg	4	19	5	30
1931 Lenvik	4	19	4	30
1933 Balsfjord	4	19	5	30
1936 Karlsøy	4	19	2	30
1938 Lyngen	4	19	5	30
1939 Storfjord	4	19	5	30
1940 Kåfjord	4	19	5	31
1941 Skjervøy	4	19	4	31
1942 Nordreisa	4	19	4	31
1943 Kvænangen	4	19	5	31
2002 Vardø	4	20	4	32
2003 Vadsø	4	20	3	32
2004 Hammerfest	4	20	3	32
2011 Kautokeino	4	20	5	32
2012 Alta	4	20	3	32
2014 Loppa	4	20	5	32
2015 Hasvik	4	20	5	32
2017 Kvalsund	4	20	5	32
2018 Måsøy	4	20	5	32
2019 Nordkapp	4	20	4	32
2020 Porsanger	4	20	4	32
2021 Karasjok	4	20	4	32
2022 Lebesby	4	20	5	32
2023 Gamvik	4	20	5	32
2024 Berlevåg	4	20	5	32

2025 Tana	4	20	5	32
2027 Nesseby	4	20	5	32
2028 Båtsfjord	4	20	4	32
2030 Sør-Varanger	4	20	4	32

Vedlegg 2: Resultater fra PTR-modellen for regioner «Tydeligere distriktsprofil»

Tabell V2.1 Satser for sum tilskudd, omfordeling innenfor geografisk region og basisløsningen «2009»

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Østfold	669	1,41	2,11	27,18	101,44	0,40	1,05	0,48
Sør-Vest Akershus	562	1,70	2,42	35,50	93,01	0,62	0,84	0,80
Romerike	676	1,77	2,30	29,26	99,16	0,77	1,11	0,99
Hedmarken	886	1,38	2,13	31,02	99,89	0,52	1,13	0,37
Glåmdalen	618	1,59	2,95	50,09	101,58	0,62	1,15	0,72
Sør-Østerdal, Rendalen og Engerdal	1 077	1,67	3,57	45,84	108,02	0,67	1,08	0,87
Fjellområdene i Østerdalen	1 710	1,81	3,34	36,07	119,01	1,93	1,10	0,88
Nord-Gudbrandsdal	1 804	1,95	3,01	30,28	118,24	1,66	1,10	0,82
Midt- og Sør-Gudbrandsdal	1 427	1,86	2,64	34,09	115,35	0,59	1,19	0,77
Toten og Hadeland	972	1,69	2,55	31,65	105,62	0,54	1,13	0,55
Valdres	1 425	1,95	3,62	37,01	125,46	0,97	1,30	1,06
Nedre Buskerud	707	1,76	2,73	47,37	96,34	0,65	1,12	0,44
Hallingdal	1 354	2,12	3,51	37,54	133,75	1,51	1,04	1,25
Numedal	1 048	2,12	3,93	51,51	125,45	1,09	1,38	1,57
Vestfold	674	1,52	2,20	35,67	100,27	0,38	1,12	0,29
Nedre Telemark	838	1,79	2,96	47,44	114,20	0,52	1,31	0,52
Midt-Telemark	814	1,85	2,92	45,33	111,70	1,81	1,23	0,64
Øvre Telemark	1 348	2,07	4,14	50,84	125,76	1,48	1,32	1,67
Nedre Aust-Agder	1 199	2,36	3,26	40,79	127,11	1,16	1,26	0,51
Setesdal	1 282	2,40	3,48	51,48	121,94	1,36	1,36	1,37
Kristiansand og Lindesnesregionen	1 323	1,82	3,23	33,18	124,81	1,45	1,19	0,74
Listerregionen	1 468	1,81	3,41	42,64	123,26	1,09	1,13	1,04
Dalane og Gjesdal	1 568	1,43	2,50	28,72	101,11	0,37	1,08	0,70
Jæren	1 489	1,34	1,82	17,27	85,45	0,37	1,11	0,28
Haugaland og Ryfylke	1 754	1,68	3,17	35,04	113,60	0,77	1,12	0,70
Sunnhordland	1 709	1,79	3,47	36,97	122,00	0,68	1,65	1,01
Hardanger og Voss	2 136	0,00	2,97	28,61	118,68	1,64	1,62	0,82
Midt- og Nord-Hordaland	1 521	1,82	3,63	42,16	127,90	1,14	1,78	1,26
Ytre Sogn	1 854	0,00	3,71	35,27	122,05	1,20	1,71	1,02
Indre Sogn	1 882	2,61	3,67	35,77	115,19	1,55	2,16	1,08
Sunnfjord	1 883	0,00	3,45	31,02	118,24	0,48	1,71	0,96
Nordfjord	1 952	0,00	3,21	28,43	118,51	0,73	1,70	0,86
Romsdal og Nordmøre	1 557	2,70	2,84	30,05	115,35	1,77	1,67	0,76
Sunnmøre	1 661	2,65	3,16	31,06	121,06	0,97	1,58	0,81
Øyene på Nordmøre og i Romsdal	1 471	2,69	3,13	35,78	110,49	0,60	1,84	0,86
Midtre Sør-Trøndelag	1 017	1,86	2,45	28,60	102,12	1,01	1,65	0,68
Øvrige Sør-Trøndelag	1 563	1,83	2,97	30,14	112,95	1,31	1,62	0,77

Innherred, Stjørdalen og Fosen	1 175	1,84	2,40	29,17	104,33	0,41	1,58	0,45
Namdalen	1 470	1,77	2,96	28,24	112,33	0,72	1,64	0,67
Sør-Helgeland	1 784	3,42	3,44	35,77	117,18	5,78	3,02	0,85
Nord-Helgeland	1 946	4,52	3,74	44,66	129,05	8,47	3,60	1,13
Salten	1 765	3,47	4,90	53,27	135,25	10,47	3,37	1,32
Ofoten og Vesterålen	1 736	0,00	4,40	50,89	133,65	8,52	3,24	1,33
Lofoten	2 140	0,00	4,69	41,33	134,88	9,48	3,68	1,49
Sør-Troms	1 611	0,00	4,09	48,38	133,99	8,08	3,03	1,26
Nord-Troms	1 966	0,00	4,49	41,28	133,58	7,47	3,79	1,54
Øst-Finnmark	1 798	0,00	5,47	47,32	140,09	10,88	2,73	1,45
Vest-Finnmark	1 664	0,00	5,08	41,05	143,80	9,74	3,85	1,30

Tabell V2.2 Satser for sum tilskudd, omfordeling innenfor geografisk region og simulering "FStr"

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Østfold	669	1,41	2,11	27,18	101,22	0,40	1,05	0,48
Sør-Vest Akershus	562	1,70	2,43	35,52	92,71	0,62	0,84	0,80
Romerike	676	1,77	2,30	29,26	99,08	0,77	1,11	0,99
Hedmarken	886	1,38	2,13	31,04	99,56	0,52	1,13	0,37
Glåmdalen	618	1,59	2,95	50,10	101,50	0,62	1,15	0,72
Sør-Østerdal, Rendalen og Engerdal	1 077	1,67	3,58	46,05	107,00	0,67	1,08	0,87
Fjellområdene i Østerdalen	1 710	1,81	3,35	36,29	117,64	1,93	1,10	0,88
Nord-Gudbrandsdal	1 804	1,95	3,02	30,38	117,11	1,66	1,10	0,82
Midt- og Sør-Gudbrandsdal	1 427	1,86	2,65	34,27	114,22	0,59	1,19	0,77
Toten og Hadeland	972	1,69	2,55	31,69	105,32	0,54	1,13	0,55
Valdres	1 425	1,95	3,63	37,21	124,35	0,97	1,30	1,06
Nedre Buskerud	707	1,76	2,73	47,39	96,26	0,65	1,12	0,44
Hallingdal	1 354	2,12	3,53	37,60	132,87	1,51	1,04	1,25
Numedal	1 048	2,12	3,95	51,82	124,60	1,09	1,38	1,57
Vestfold	674	1,52	2,20	35,67	100,06	0,38	1,12	0,29
Nedre Telemark	838	1,79	2,96	47,47	113,77	0,52	1,31	0,52
Midt-Telemark	814	1,85	2,94	45,49	110,98	1,81	1,23	0,64
Øvre Telemark	1 348	2,07	4,15	51,29	125,25	1,48	1,32	1,67
Nedre Aust-Agder	1 199	2,36	3,28	40,85	125,44	1,16	1,26	0,51
Setesdal	1 282	2,40	3,50	51,59	121,40	1,36	1,36	1,37
Kristiansand og Lindesnesregionen	1 323	1,82	3,25	33,19	123,54	1,45	1,19	0,74
Listerregionen	1 468	1,81	3,43	42,84	121,54	1,09	1,13	1,04
Dalane og Gjesdal	1 568	1,43	2,51	28,82	100,74	0,37	1,08	0,70
Jæren	1 489	1,34	1,82	17,27	85,45	0,37	1,11	0,28
Haugaland og Ryfylke	1 754	1,68	3,18	35,14	112,97	0,77	1,12	0,70
Sunnhordland	1 709	1,79	3,48	37,02	121,39	0,68	1,65	1,01
Hardanger og Voss	2 136	0,00	2,98	28,71	117,99	1,64	1,62	0,82
Midt- og Nord-Hordaland	1 521	1,82	3,66	42,41	126,74	1,14	1,78	1,26
Ytre Sogn	1 854	0,00	3,73	35,43	120,99	1,20	1,71	1,02
Indre Sogn	1 882	2,61	3,67	35,92	114,96	1,55	2,16	1,08
Sunnfjord	1 883	0,00	3,46	31,02	117,70	0,48	1,71	0,96
Nordfjord	1 952	0,00	3,22	28,51	117,51	0,73	1,70	0,86
Romsdal og Nordmøre	1 557	2,70	2,86	30,08	113,76	1,77	1,67	0,76
Sunnmøre	1 661	2,65	3,18	31,09	119,91	0,97	1,58	0,81
Øyene på Nordmøre og i Romsdal	1 471	2,69	3,13	35,84	109,66	0,60	1,84	0,86
Midtre Sør-Trøndelag	1 017	1,86	2,45	28,60	102,04	1,01	1,65	0,68
Øvrige Sør-Trøndelag	1 563	1,83	2,98	30,23	111,77	1,31	1,62	0,77
Innherred, Stjørdalen og Fosen	1 175	1,84	2,41	29,20	103,88	0,41	1,58	0,45
Namdalen	1 470	1,77	2,96	28,33	111,18	0,72	1,64	0,67
Sør-Helgeland	1 784	3,42	3,45	35,91	115,76	5,78	3,02	0,85
Nord-Helgeland	1 946	4,52	3,76	44,89	128,01	8,47	3,60	1,13
Salten	1 765	3,47	4,92	53,60	133,93	10,47	3,37	1,32
Ofoten og Vesterålen	1 736	0,00	4,42	51,42	132,19	8,52	3,24	1,33
Lofoten	2 140	0,00	4,75	41,91	133,16	9,48	3,68	1,49

Sør-Troms	1 611	0,00	4,13	48,87	132,47	8,08	3,03	1,26
Nord-Troms	1 966	0,00	4,54	41,74	132,66	7,47	3,79	1,54
Øst-Finnmark	1 798	0,00	5,51	47,50	137,99	10,88	2,73	1,45
Vest-Finnmark	1 664	0,00	5,10	41,11	141,45	9,74	3,85	1,30

Tabell V2.3 Satser for sum tilskudd, omfordeling innenfor geografisk region og simulering "FDIs"

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Østfold	757	1,54	2,48	33,53	114,63	0,99	1,22	0,54
Sør-Vest Akershus	622	1,85	2,77	42,42	105,66	0,99	1,00	0,89
Romerike	716	1,75	2,66	36,06	113,56	0,99	1,28	1,05
Hedmarken	1 006	1,51	2,58	34,21	110,47	0,99	1,30	0,42
Glåmdalen	633	1,58	3,23	53,73	110,26	0,99	1,32	0,74
Sør-Østerdal, Rendalen og Engerdal	1 049	1,56	3,39	44,85	108,68	0,99	1,25	0,85
Fjellområdene i Østerdalen	1 594	1,56	3,11	31,89	114,62	0,99	1,28	0,82
Nord-Gudbrandsdal	1 699	1,67	2,87	27,85	115,57	0,99	1,29	0,77
Midt- og Sør-Gudbrandsdal	1 476	1,66	2,84	33,92	117,19	0,99	1,38	0,79
Toten og Hadeland	1 026	1,68	2,80	32,98	112,03	0,99	1,30	0,58
Valdres	1 359	1,68	3,46	34,31	122,91	0,99	1,47	1,01
Nedre Buskerud	782	1,82	2,99	55,21	111,47	0,99	1,30	0,49
Hallingdal	1 276	1,82	3,19	34,95	130,18	0,99	1,20	1,18
Numedal	996	1,82	3,59	51,87	124,43	0,99	1,52	1,49
Vestfold	776	1,66	2,61	42,60	113,56	0,99	1,29	0,34
Nedre Telemark	875	1,77	3,11	50,04	116,88	0,99	1,48	0,54
Midt-Telemark	844	1,79	3,07	46,99	116,26	0,99	1,39	0,67
Øvre Telemark	1 282	1,78	3,67	48,28	122,59	0,99	1,51	1,58
Nedre Aust-Agder	1 124	2,02	3,19	39,91	126,54	0,99	1,42	0,48
Setesdal	1 249	2,06	3,45	49,13	119,20	0,99	1,54	1,33
Kristiansand og Lindesnesregionen	1 303	1,56	3,25	32,36	121,89	0,99	1,37	0,73
Listerregionen	1 424	1,56	3,28	41,92	122,64	0,99	1,31	1,01
Dalane og Gjesdal	1 785	1,36	2,95	33,01	110,15	0,99	1,27	0,79
Jæren	1 973	1,34	2,45	24,24	103,16	0,99	1,29	0,37
Haugaland og Ryfylke	1 758	1,44	3,08	35,06	115,48	0,99	1,30	0,71
Sunnhordland	1 636	1,54	3,18	35,82	120,39	0,99	1,30	0,96
Hardanger og Voss	2 060	0,00	3,01	27,65	117,60	0,99	1,28	0,79
Midt- og Nord-Hordaland	1 454	1,56	3,53	39,68	123,78	0,99	1,46	1,21
Ytre Sogn	1 745	0,00	3,41	33,04	119,75	0,99	1,37	0,96
Indre Sogn	1 792	2,24	3,31	34,00	114,65	0,99	1,54	1,03
Sunnfjord	1 810	0,00	3,25	29,68	116,68	0,99	1,38	0,92
Nordfjord	1 891	0,00	3,08	27,51	117,18	0,99	1,35	0,84
Romsdal og Nordmøre	1 523	2,32	2,82	29,20	115,22	0,99	1,34	0,74
Sunnmøre	1 608	2,28	3,10	29,03	118,18	0,99	1,24	0,79
Øyene på Nordmøre og i Romsdal	1 389	2,31	2,94	33,28	107,92	0,99	1,51	0,81
Midtre Sør-Trøndelag	1 067	1,59	2,81	31,42	111,91	0,99	1,31	0,71
Øvrige Sør-Trøndelag	1 546	1,57	2,98	29,29	111,92	0,99	1,27	0,76
Innherred, Stjørdalen og Fosen	1 236	1,58	2,74	31,07	110,73	0,99	1,23	0,48
Namdalen	1 398	1,52	2,79	27,14	110,85	0,99	1,30	0,63
Sør-Helgeland	1 512	2,93	3,04	32,17	108,24	0,99	1,29	0,72
Nord-Helgeland	1 551	3,88	3,15	34,71	113,19	0,99	1,52	0,90
Salten	1 288	2,98	3,40	41,03	117,53	0,99	1,48	0,97
Ofoten og Vesterålen	1 395	0,00	3,47	41,30	117,47	0,99	1,44	1,07
Lofoten	1 643	0,00	3,19	30,88	117,68	0,99	1,53	1,14

Sør-Troms	1 348	0,00	3,49	40,29	118,42	0,99	1,31	1,06
Nord-Troms	1 656	0,00	3,56	33,06	117,57	0,99	1,54	1,30
Øst-Finnmark	1 190	0,00	3,18	32,66	118,56	0,99	1,07	0,96
Vest-Finnmark	1 152	0,00	3,26	29,48	123,81	0,99	1,54	0,90

Tabell V2.4 Satser for sum tilskudd, omfordeling innenfor geografisk region og simulering "FStrDis"

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Østfold	768	1,54	2,71	33,43	112,05	0,99	1,28	0,55
Sør-Vest Akershus	633	1,86	3,02	43,43	105,57	0,99	1,28	0,90
Romerike	724	1,75	2,84	36,56	110,26	0,99	1,28	1,06
Hedmarken	1 033	1,51	2,84	35,21	108,96	0,99	1,28	0,43
Glåmdalen	633	1,58	3,09	55,14	105,03	0,99	1,28	0,74
Sør-Østerdal, Rendalen og Engerdal	1 047	1,56	3,26	45,79	111,99	0,99	1,28	0,85
Fjellområdene i Østerdalen	1 573	1,55	3,04	31,98	113,86	0,99	1,28	0,81
Nord-Gudbrandsdal	1 683	1,67	2,84	27,68	113,99	0,99	1,28	0,76
Midt- og Sør-Gudbrandsdal	1 489	1,66	2,90	34,03	116,68	0,99	1,28	0,80
Toten og Hadeland	1 037	1,67	2,89	33,51	110,64	0,99	1,28	0,58
Valdres	1 286	1,67	3,14	34,09	120,13	0,99	1,28	0,96
Nedre Buskerud	791	1,82	3,06	55,96	112,40	0,99	1,28	0,49
Hallingdal	1 274	1,82	3,19	35,01	129,35	0,99	1,28	1,18
Numedal	960	1,82	3,16	51,44	120,92	0,99	1,28	1,44
Vestfold	788	1,66	2,84	43,30	111,12	0,99	1,28	0,34
Nedre Telemark	875	1,76	3,19	49,96	114,38	0,99	1,28	0,54
Midt-Telemark	843	1,79	3,06	47,29	114,04	0,99	1,28	0,67
Øvre Telemark	1 234	1,78	3,25	47,97	120,92	0,99	1,28	1,52
Nedre Aust-Agder	1 096	2,03	3,08	39,74	122,70	0,99	1,28	0,47
Setesdal	1 220	2,06	3,22	48,65	118,38	0,99	1,28	1,30
Kristiansand og Lindesnesregionen	1 260	1,56	3,07	32,07	119,82	0,99	1,28	0,71
Listerregionen	1 392	1,55	3,15	41,93	119,29	0,99	1,28	0,99
Dalane og Gjesdal	1 810	1,35	3,00	33,42	111,88	0,99	1,28	0,80
Jæren	2 093	1,33	2,75	24,54	103,06	0,99	1,28	0,39
Haugaland og Ryfylke	1 742	1,44	3,01	34,99	115,09	0,99	1,28	0,70
Sunnhordland	1 582	1,53	3,00	35,35	117,69	0,99	1,28	0,93
Hardanger og Voss	1 974	0,00	2,83	27,20	112,80	0,99	1,28	0,76
Midt- og Nord-Hordaland	1 390	1,56	3,27	39,26	118,87	0,99	1,28	1,16
Ytre Sogn	1 654	0,00	3,10	32,69	116,14	0,99	1,28	0,91
Indre Sogn	1 714	2,24	2,97	33,40	112,27	0,99	1,28	0,99
Sunnfjord	1 696	0,00	2,92	29,11	112,16	0,99	1,28	0,86
Nordfjord	1 805	0,00	2,88	27,13	112,58	0,99	1,28	0,80
Romsdal og Nordmøre	1 535	2,32	2,89	29,07	112,88	0,99	1,28	0,75
Sunnmøre	1 567	2,27	2,96	28,75	113,97	0,99	1,28	0,77
Øyene på Nordmøre og i Romsdal	1 375	2,30	2,90	33,20	106,53	0,99	1,28	0,80
Midtre Sør-Trøndelag	1 080	1,59	2,91	31,40	108,51	0,99	1,28	0,72
Øvrige Sør-Trøndelag	1 554	1,57	2,99	29,33	113,34	0,99	1,28	0,76
Innherred, Stjørdalen og Fosen	1 252	1,58	2,85	31,14	109,96	0,99	1,28	0,48
Namdalen	1 425	1,51	2,88	27,22	112,26	0,99	1,28	0,65
Sør-Helgeland	1 529	2,93	3,05	32,81	110,24	0,99	1,28	0,73
Nord-Helgeland	1 539	3,87	3,06	34,83	113,92	0,99	1,28	0,89
Salten	1 280	2,97	3,29	41,69	119,10	0,99	1,28	0,96
Ofoten og Vesterålen	1 410	0,00	3,39	42,29	120,47	0,99	1,28	1,08
Lofoten	1 663	0,00	3,24	31,65	117,82	0,99	1,28	1,16

Sør-Troms	1 338	0,00	3,39	40,68	118,92	0,99	1,28	1,05
Nord-Troms	1 630	0,00	3,34	33,17	118,54	0,99	1,28	1,28
Øst-Finnmark	1 221	0,00	3,29	33,32	120,95	0,99	1,28	0,99
Vest-Finnmark	1 160	0,00	3,28	29,92	124,47	0,99	1,28	0,91

Tabell V2.5 Satser for sum tilskudd, omfordeling innenfor geografisk region og simulering "DriftGrov"

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Østfold	667	1,41	2,06	27,06	99,52	0,40	1,05	0,48
Sør-Vest Akershus	561	1,70	2,37	35,46	91,03	0,62	0,84	0,80
Romerike	673	1,77	2,24	29,11	97,71	0,77	1,11	0,99
Hedmarken	883	1,38	2,10	30,84	99,69	0,52	1,13	0,37
Glåmdalen	617	1,59	2,91	49,81	100,71	0,62	1,15	0,72
Sør-Østerdal, Rendalen og Engerdal	1 078	1,67	3,60	45,76	107,70	0,67	1,08	0,88
Fjellområdene i Østerdalen	1 720	1,81	3,37	36,11	119,28	1,93	1,10	0,88
Nord-Gudbrandsdal	1 810	1,95	3,03	30,30	118,52	1,66	1,10	0,82
Midt- og Sør-Gudbrandsdal	1 420	1,86	2,62	34,01	115,13	0,59	1,19	0,76
Toten og Hadeland	968	1,69	2,52	31,53	105,33	0,54	1,13	0,54
Valdres	1 430	1,95	3,64	37,09	125,72	0,97	1,30	1,06
Nedre Buskerud	704	1,76	2,69	47,01	95,36	0,65	1,12	0,44
Hallingdal	1 358	2,12	3,53	37,62	133,78	1,51	1,04	1,25
Numedal	1 049	2,12	3,93	51,56	125,63	1,09	1,38	1,57
Vestfold	671	1,52	2,15	35,40	98,65	0,38	1,12	0,29
Nedre Telemark	835	1,79	2,94	47,34	113,25	0,52	1,31	0,52
Midt-Telemark	811	1,85	2,89	45,22	110,71	1,81	1,23	0,64
Øvre Telemark	1 354	2,07	4,18	51,15	125,94	1,48	1,32	1,67
Nedre Aust-Agder	1 197	2,36	3,25	40,83	126,39	1,16	1,26	0,51
Setesdal	1 282	2,40	3,48	51,56	121,84	1,36	1,36	1,37
Kristiansand og Lindesnesregionen	1 316	1,82	3,23	33,21	121,98	1,45	1,19	0,74
Listerregionen	1 467	1,81	3,40	42,68	123,12	1,09	1,13	1,04
Dalane og Gjesdal	1 557	1,43	2,46	28,70	100,93	0,37	1,08	0,69
Jæren	1 472	1,34	1,78	17,23	85,39	0,37	1,11	0,28
Haugaland og Ryfylke	1 752	1,68	3,15	35,05	113,71	0,77	1,12	0,70
Sunnhordland	1 712	1,79	3,48	37,14	121,82	0,68	1,65	1,01
Hardanger og Voss	2 144	0,00	2,99	28,68	118,92	1,64	1,62	0,82
Midt- og Nord-Hordaland	1 526	1,82	3,65	42,37	128,04	1,14	1,78	1,27
Ytre Sogn	1 862	0,00	3,74	35,42	122,33	1,20	1,71	1,02
Indre Sogn	1 887	2,61	3,69	35,86	115,44	1,55	2,16	1,09
Sunnfjord	1 894	0,00	3,47	31,13	118,79	0,48	1,71	0,96
Nordfjord	1 961	0,00	3,23	28,50	118,98	0,73	1,70	0,87
Romsdal og Nordmøre	1 562	2,70	2,86	30,08	115,64	1,77	1,67	0,76
Sunnmøre	1 667	2,65	3,19	31,11	121,44	0,97	1,58	0,82
Øyene på Nordmøre og i Romsdal	1 477	2,69	3,15	35,84	110,56	0,60	1,84	0,86
Midtre Sør-Trøndelag	1 012	1,86	2,42	28,57	101,45	1,01	1,65	0,68
Øvrige Sør-Trøndelag	1 564	1,83	2,98	30,16	112,78	1,31	1,62	0,77
Innherred, Stjørdalen og Fosen	1 171	1,84	2,39	29,10	104,01	0,41	1,58	0,45
Namdalen	1 474	1,77	2,98	28,26	111,00	0,72	1,64	0,67
Sør-Helgeland	1 789	3,42	3,45	35,85	117,33	5,78	3,02	0,85
Nord-Helgeland	1 952	4,52	3,76	44,80	129,28	8,47	3,60	1,13
Salten	1 773	3,47	4,94	53,47	135,35	10,47	3,37	1,33
Ofoten og Vesterålen	1 747	0,00	4,46	51,11	133,93	8,52	3,24	1,34
Lofoten	2 155	0,00	4,75	41,47	135,47	9,48	3,68	1,50

Sør-Troms	1 623	0,00	4,15	48,59	134,39	8,08	3,03	1,27
Nord-Troms	1 988	0,00	4,58	41,38	134,13	7,47	3,79	1,56
Øst-Finnmark	1 823	0,00	5,60	47,44	140,90	10,88	2,73	1,47
Vest-Finnmark	1 690	0,00	5,20	41,09	144,63	9,74	3,85	1,33

Tabell V2.6 Satser for sum tilskudd, omfordeling innenfor geografisk region og simulering "MelkDTk"

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Østfold	677	1,41	2,11	30,01	105,21	0,40	1,05	0,48
Sør-Vest Akershus	567	1,70	2,42	38,39	96,94	0,62	0,84	0,81
Romerike	686	1,77	2,30	32,05	102,51	0,77	1,11	1,00
Hedmarken	884	1,38	2,13	30,67	99,97	0,52	1,13	0,37
Glåmdalen	615	1,59	2,95	48,63	99,52	0,62	1,15	0,72
Sør-Østerdal, Rendalen og Engerdal	1 084	1,67	3,57	45,96	109,25	1,53	1,08	0,88
Fjellområdene i Østerdalen	1 706	1,81	3,34	35,49	119,35	3,25	1,10	0,88
Nord-Gudbrandsdal	1 815	1,95	3,01	30,14	118,82	2,98	1,10	0,82
Midt- og Sør-Gudbrandsdal	1 405	1,86	2,64	32,75	113,46	0,62	1,19	0,76
Toten og Hadeland	952	1,69	2,55	29,73	102,59	0,54	1,13	0,54
Valdres	1 421	1,95	3,62	36,41	125,82	1,78	1,30	1,06
Nedre Buskerud	720	1,76	2,73	50,26	101,01	0,65	1,12	0,45
Hallingdal	1 347	2,12	3,51	36,76	133,00	2,41	1,04	1,24
Numedal	1 053	2,12	3,93	52,25	125,68	1,25	1,38	1,58
Vestfold	684	1,52	2,20	38,52	104,24	0,38	1,12	0,30
Nedre Telemark	829	1,79	2,96	46,04	113,41	0,55	1,31	0,51
Midt-Telemark	806	1,85	2,92	43,54	109,03	1,81	1,23	0,64
Øvre Telemark	1 361	2,07	4,14	51,27	127,64	3,56	1,32	1,68
Nedre Aust-Agder	1 202	2,36	3,26	40,62	128,13	1,47	1,26	0,51
Setesdal	1 279	2,40	3,48	51,08	121,63	1,67	1,36	1,37
Kristiansand og Lindesnesregionen	1 321	1,82	3,23	32,90	124,88	1,76	1,19	0,74
Listerregionen	1 466	1,81	3,41	42,36	123,33	1,40	1,13	1,04
Dalane og Gjesdal	1 556	1,43	2,50	28,17	100,15	0,38	1,08	0,69
Jæren	1 489	1,34	1,82	17,27	85,45	0,37	1,11	0,28
Haugaland og Ryfylke	1 756	1,68	3,17	34,66	113,63	1,00	1,12	0,70
Sunnhordland	1 731	1,79	3,47	37,70	123,59	1,36	1,65	1,02
Hardanger og Voss	2 167	0,00	2,97	29,77	121,20	2,96	1,62	0,83
Midt- og Nord-Hordaland	1 521	1,82	3,63	41,98	127,81	2,46	1,78	1,26
Ytre Sogn	1 862	0,00	3,71	35,31	123,46	2,52	1,71	1,02
Indre Sogn	1 912	2,61	3,67	37,00	118,06	2,87	2,16	1,10
Sunnfjord	1 900	0,00	3,45	31,40	119,53	1,81	1,71	0,97
Nordfjord	1 981	0,00	3,21	29,42	120,41	2,05	1,70	0,88
Romsdal og Nordmøre	1 580	2,70	2,84	30,94	117,59	2,71	1,67	0,77
Sunnmøre	1 672	2,65	3,16	31,10	121,47	2,29	1,58	0,82
Øyene på Nordmøre og i Romsdal	1 474	2,69	3,13	35,80	111,09	1,92	1,84	0,86
Midtre Sør-Trøndelag	1 011	1,86	2,45	27,99	101,53	1,06	1,65	0,68
Øvrige Sør-Trøndelag	1 562	1,83	2,97	29,99	112,79	2,14	1,62	0,77
Innherred, Stjørdalen og Fosen	1 171	1,84	2,40	28,40	103,98	0,57	1,58	0,45
Namdalen	1 495	1,77	2,96	29,33	114,31	2,11	1,64	0,68
Sør-Helgeland	1 780	3,42	3,44	37,64	116,43	4,06	3,02	0,85
Nord-Helgeland	1 832	4,52	3,74	41,28	122,30	4,12	3,60	1,07
Salten	1 706	3,47	4,90	50,96	130,63	7,09	3,37	1,28
Ofoten og Vesterålen	1 703	0,00	4,40	49,93	131,49	6,15	3,24	1,31
Lofoten	2 105	0,00	4,69	40,45	132,78	7,10	3,68	1,47

Sør-Troms	1 585	0,00	4,09	47,50	131,85	5,70	3,03	1,24
Nord-Troms	1 955	0,00	4,49	41,08	133,25	5,75	3,79	1,54
Øst-Finnmark	1 830	0,00	5,47	49,84	144,55	10,63	2,73	1,48
Vest-Finnmark	1 683	0,00	5,08	42,61	147,02	8,91	3,85	1,32

Tabell V2.7 Satser for sum tilskudd, omfordeling innenfor geografisk region og simulering "Tilskudd til TDP-klasse A og B"

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Østfold	658	1,39	2,07	26,69	99,56	0,40	1,03	0,47
Sør-Vest Akershus	587	1,77	2,54	37,33	97,98	0,63	0,89	0,84
Romerike	665	1,74	2,26	28,73	97,29	0,77	1,09	0,97
Hedmarken	872	1,36	2,09	30,50	98,06	0,51	1,10	0,36
Glåmdalen	646	1,66	3,09	52,47	106,81	0,64	1,23	0,76
Sør-Østerdal, Rendalen og Engerdal	1 127	1,74	3,73	47,92	113,46	0,69	1,15	0,91
Fjellområdene i Østerdalen	1 684	1,78	3,29	35,57	116,95	1,92	1,08	0,87
Nord-Gudbrandsdal	1 776	1,91	2,96	29,85	116,16	1,65	1,08	0,81
Midt- og Sør-Gudbrandsdal	1 403	1,83	2,60	33,54	113,28	0,59	1,17	0,75
Toten og Hadeland	956	1,67	2,51	31,17	103,76	0,53	1,10	0,54
Valdres	1 402	1,92	3,56	36,46	123,24	0,97	1,27	1,04
Nedre Buskerud	695	1,73	2,68	46,49	94,54	0,64	1,10	0,43
Hallingdal	1 333	2,09	3,45	36,98	131,43	1,50	1,01	1,23
Numedal	1 100	2,22	4,11	54,07	131,90	1,11	1,47	1,65
Vestfold	663	1,49	2,16	35,01	98,39	0,38	1,10	0,29
Nedre Telemark	877	1,87	3,09	49,64	120,07	0,53	1,39	0,54
Midt-Telemark	801	1,82	2,88	44,60	109,71	1,80	1,20	0,63
Øvre Telemark	1 412	2,17	4,32	53,17	132,06	1,50	1,41	1,74
Nedre Aust-Agder	1 253	2,48	3,41	42,69	133,64	1,17	1,34	0,54
Setesdal	1 344	2,52	3,64	53,88	128,06	1,37	1,45	1,44
Kristiansand og Lindesnesregionen	1 301	1,79	3,18	32,66	122,55	1,44	1,17	0,73
Listerregionen	1 444	1,78	3,35	41,94	121,02	1,09	1,11	1,02
Dalane og Gjesdal	1 540	1,41	2,46	28,23	99,27	0,37	1,06	0,68
Jæren	1 462	1,32	1,78	16,97	83,87	0,37	1,09	0,27
Haugaland og Ryfylke	1 725	1,65	3,12	34,47	111,55	0,76	1,09	0,69
Sunnhordland	1 681	1,76	3,41	36,39	119,79	0,67	1,62	0,99
Hardanger og Voss	2 102	0,00	2,92	28,17	116,51	1,64	1,60	0,80
Midt- og Nord-Hordaland	1 593	1,91	3,79	44,01	134,46	1,15	1,87	1,32
Ytre Sogn	1 938	0,00	3,88	36,78	128,36	1,21	1,79	1,06
Indre Sogn	1 852	2,56	3,61	35,22	113,10	1,54	2,13	1,07
Sunnfjord	1 972	0,00	3,60	32,36	124,40	0,50	1,79	1,00
Nordfjord	2 042	0,00	3,35	29,65	124,70	0,74	1,78	0,90
Romsdal og Nordmøre	1 533	2,66	2,80	29,60	113,25	1,76	1,64	0,75
Sunnmøre	1 736	2,78	3,31	32,35	127,28	0,99	1,65	0,85
Øyene på Nordmøre og i Romsdal	1 537	2,82	3,26	37,30	116,19	0,62	1,93	0,90
Midtre Sør-Trøndelag	1 065	1,95	2,56	29,85	107,43	1,03	1,73	0,71
Øvrige Sør-Trøndelag	1 538	1,80	2,92	29,69	110,95	1,31	1,59	0,75
Innherred, Stjørdalen og Fosen	1 155	1,81	2,36	28,72	102,47	0,41	1,56	0,45
Namdalen	1 448	1,74	2,91	27,83	110,31	0,72	1,62	0,66
Sør-Helgeland	1 759	3,35	3,39	35,26	115,20	5,77	2,99	0,84
Nord-Helgeland	1 919	4,44	3,69	44,09	126,97	8,46	3,56	1,12
Salten	1 828	3,63	5,06	55,18	141,34	10,48	3,48	1,37
Ofoten og Vesterålen	1 712	0,00	4,34	50,21	131,53	8,52	3,21	1,31

Lofoten	2 112	0,00	4,64	40,85	132,73	9,47	3,63	1,47
Sør-Troms	1 679	0,00	4,26	50,27	140,14	8,09	3,12	1,32
Nord-Troms	2 046	0,00	4,66	42,80	139,71	7,49	3,93	1,61
Øst-Finnmark	1 778	0,00	5,42	46,79	137,91	10,88	2,71	1,44
Vest-Finnmark	1 719	0,00	5,24	42,37	150,35	9,76	4,00	1,35

Tabell V2.8 Satser for sum tilskudd, omfordeling innenfor geografisk region og simulering
"Ny sone AK-tilskudd 1"

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Østfold	666	1,40	2,11	27,11	101,19	0,40	1,05	0,47
Sør-Vest Akershus	559	1,69	2,42	35,40	92,78	0,62	0,84	0,80
Romerike	673	1,76	2,29	29,19	98,97	0,77	1,11	0,99
Hedmarken	883	1,37	2,12	30,95	99,69	0,52	1,13	0,37
Glåmdalen	615	1,58	2,94	49,97	101,40	0,62	1,15	0,72
Sør-Østerdal, Rendalen og Engerdal	1 076	1,66	3,57	45,82	107,99	0,67	1,08	0,87
Fjellområdene i Østerdalen	1 710	1,81	3,34	36,07	119,00	1,93	1,10	0,88
Nord-Gudbrandsdal	1 803	1,95	3,01	30,28	118,23	1,66	1,10	0,82
Midt- og Sør-Gudbrandsdal	1 427	1,86	2,64	34,08	115,32	0,59	1,19	0,77
Toten og Hadeland	969	1,68	2,54	31,59	105,48	0,54	1,13	0,55
Valdres	1 425	1,95	3,62	37,01	125,45	0,97	1,30	1,06
Nedre Buskerud	704	1,75	2,72	47,24	96,15	0,65	1,12	0,44
Hallingdal	1 354	2,12	3,51	37,54	133,74	1,51	1,04	1,25
Numedal	1 048	2,12	3,93	51,50	125,44	1,09	1,38	1,57
Vestfold	671	1,51	2,20	35,57	100,04	0,38	1,12	0,29
Nedre Telemark	837	1,77	2,96	47,41	114,56	0,52	1,31	0,52
Midt-Telemark	813	1,84	2,92	45,35	111,88	1,81	1,23	0,64
Øvre Telemark	1 356	2,06	4,15	51,16	126,48	1,48	1,32	1,67
Nedre Aust-Agder	1 225	2,35	3,27	41,05	127,96	1,16	1,26	0,52
Setesdal	1 291	2,39	3,49	51,83	122,63	1,36	1,36	1,38
Kristiansand og Lindesnesregionen	1 335	1,81	3,25	33,38	125,59	1,45	1,19	0,75
Listerregionen	1 476	1,80	3,42	42,88	124,02	1,09	1,13	1,05
Dalane og Gjesdal	1 567	1,42	2,50	28,69	101,01	0,37	1,08	0,70
Jæren	1 486	1,34	1,81	17,24	85,32	0,37	1,11	0,28
Haugaland og Ryfylke	1 754	1,68	3,17	35,03	113,58	0,77	1,12	0,70
Sunnhordland	1 718	1,78	3,48	37,21	122,74	0,68	1,65	1,01
Hardanger og Voss	2 159	0,00	2,98	28,78	119,40	1,64	1,62	0,83
Midt- og Nord-Hordaland	1 530	1,81	3,64	42,44	128,77	1,14	1,78	1,27
Ytre Sogn	1 866	0,00	3,72	35,49	122,82	1,20	1,71	1,02
Indre Sogn	1 904	2,60	3,68	36,01	115,86	1,55	2,16	1,10
Sunnfjord	1 893	0,00	3,46	31,23	118,97	0,48	1,71	0,96
Nordfjord	1 963	0,00	3,22	28,60	119,26	0,73	1,70	0,87
Romsdal og Nordmøre	1 557	2,70	2,84	30,05	115,33	1,77	1,67	0,76
Sunnmøre	1 670	2,64	3,18	31,24	121,81	0,97	1,58	0,82
Øyene på Nordmøre og i Romsdal	1 480	2,68	3,14	35,98	111,15	0,60	1,84	0,87
Midtre Sør-Trøndelag	1 013	1,84	2,44	28,53	101,95	1,01	1,65	0,68
Øvrige Sør-Trøndelag	1 563	1,83	2,97	30,14	112,94	1,31	1,62	0,77
Innherred, Stjørdalen og Fosen	1 172	1,83	2,40	29,13	104,22	0,41	1,58	0,45
Namdalen	1 470	1,77	2,96	28,24	112,32	0,72	1,64	0,67
Sør-Helgeland	1 780	3,39	3,43	35,67	116,89	5,78	3,02	0,85
Nord-Helgeland	1 942	4,49	3,74	44,54	128,74	8,47	3,60	1,13
Salten	1 761	3,44	4,89	53,12	134,90	10,47	3,37	1,32
Ofoten og Vesterålen	1 732	0,00	4,39	50,74	133,31	8,52	3,24	1,33

Lofoten	2 136	0,00	4,69	41,23	134,55	9,48	3,68	1,49
Sør-Troms	1 607	0,00	4,08	48,23	133,66	8,08	3,03	1,26
Nord-Troms	1 963	0,00	4,48	41,19	133,35	7,47	3,79	1,54
Øst-Finnmark	1 798	0,00	5,47	47,33	140,11	10,88	2,73	1,45
Vest-Finnmark	1 664	0,00	5,08	41,06	143,82	9,74	3,85	1,30

Tabell V2.9 Satser for sum tilskudd, omfordeling innenfor geografisk region og simulering "Ny sone AK-tilskudd 2"

	Areal kr/daa	Korn kr/kg	Melk kr/ltr	Storfe kr/kg	Sau kr/kg	Gris kr/kg	Egg kr/kg	PI kr/kr
Østfold	667	1,41	2,11	27,15	101,33	0,40	1,05	0,48
Sør-Vest Akershus	561	1,70	2,42	35,45	92,91	0,62	0,84	0,80
Romerike	674	1,76	2,29	29,21	99,05	0,77	1,11	0,99
Hedmarken	885	1,38	2,13	30,98	99,80	0,52	1,13	0,37
Glåmdalen	616	1,58	2,94	50,02	101,47	0,62	1,15	0,72
Sør-Østerdal, Rendalen og Engerdal	1 086	1,66	3,59	46,02	108,52	0,67	1,08	0,88
Fjellområdene i Østerdalen	1 711	1,81	3,34	36,07	119,01	1,93	1,10	0,88
Nord-Gudbrandsdal	1 804	1,95	3,01	30,28	118,24	1,66	1,10	0,82
Midt- og Sør-Gudbrandsdal	1 427	1,86	2,64	34,09	115,34	0,59	1,19	0,77
Toten og Hadeland	970	1,69	2,55	31,62	105,54	0,54	1,13	0,55
Valdres	1 425	1,95	3,62	37,02	125,46	0,97	1,30	1,06
Nedre Buskerud	705	1,75	2,72	47,30	96,24	0,65	1,12	0,44
Hallingdal	1 355	2,12	3,51	37,54	133,75	1,51	1,04	1,25
Numedal	1 054	2,11	3,94	51,88	126,31	1,09	1,38	1,58
Vestfold	672	1,51	2,20	35,63	100,17	0,38	1,12	0,29
Nedre Telemark	838	1,78	2,96	47,46	114,60	0,52	1,31	0,52
Midt-Telemark	812	1,84	2,92	45,28	111,62	1,81	1,23	0,64
Øvre Telemark	1 356	2,07	4,15	51,18	126,51	1,48	1,32	1,67
Nedre Aust-Agder	1 202	2,36	3,26	40,86	127,38	1,16	1,26	0,51
Setesdal	1 291	2,40	3,49	51,85	122,66	1,36	1,36	1,38
Kristiansand og Lindesnesregionen	1 323	1,82	3,23	33,18	124,82	1,45	1,19	0,74
Listerregionen	1 468	1,81	3,41	42,64	123,26	1,09	1,13	1,04
Dalane og Gjesdal	1 568	1,43	2,50	28,70	101,06	0,37	1,08	0,70
Jæren	1 487	1,34	1,82	17,25	85,38	0,37	1,11	0,28
Haugaland og Ryfylke	1 754	1,68	3,17	35,04	113,59	0,77	1,12	0,70
Sunnhordland	1 709	1,79	3,47	36,97	122,00	0,68	1,65	1,01
Hardanger og Voss	2 136	0,00	2,97	28,61	118,68	1,64	1,62	0,82
Midt- og Nord-Hordaland	1 530	1,81	3,64	42,46	128,79	1,14	1,78	1,27
Ytre Sogn	1 867	0,00	3,72	35,50	122,84	1,20	1,71	1,03
Indre Sogn	1 882	2,61	3,67	35,77	115,19	1,55	2,16	1,08
Sunnfjord	1 893	0,00	3,46	31,23	118,99	0,48	1,71	0,96
Nordfjord	1 963	0,00	3,22	28,61	119,28	0,73	1,70	0,87
Romsdal og Nordmøre	1 557	2,71	2,84	30,05	115,35	1,77	1,67	0,76
Sunnmøre	1 670	2,64	3,18	31,25	121,83	0,97	1,58	0,82
Øyene på Nordmøre og i Romsdal	1 480	2,68	3,14	35,99	111,18	0,60	1,84	0,87
Midtre Sør-Trøndelag	1 015	1,85	2,44	28,56	102,02	1,01	1,65	0,68
Øvrige Sør-Trøndelag	1 563	1,83	2,97	30,14	112,95	1,31	1,62	0,77
Innherred, Stjørdalen og Fosen	1 173	1,83	2,40	29,15	104,27	0,41	1,58	0,45
Namdalen	1 471	1,77	2,96	28,24	112,33	0,72	1,64	0,67
Sør-Helgeland	1 782	3,40	3,43	35,71	117,01	5,78	3,02	0,85
Nord-Helgeland	1 944	4,50	3,74	44,59	128,87	8,47	3,60	1,13
Salten	1 763	3,45	4,89	53,18	135,05	10,47	3,37	1,32
Ofoten og Vesterålen	1 733	0,00	4,39	50,80	133,46	8,52	3,24	1,33

Lofoten	2 138	0,00	4,69	41,27	134,69	9,48	3,68	1,49
Sør-Troms	1 609	0,00	4,08	48,30	133,80	8,08	3,03	1,26
Nord-Troms	1 964	0,00	4,49	41,23	133,45	7,47	3,79	1,54
Øst-Finnmark	1 799	0,00	5,47	47,33	140,12	10,88	2,73	1,45
Vest-Finnmark	1 664	0,00	5,08	41,06	143,84	9,74	3,85	1,31
